

Articol I. Pahomie BEJENARU

LOGODNA LUI DIOMID

și alte cazuri tâmplăte

Ediția a doua

(pe ici-colo mai dreasă nițel, dar și împrăștiată zdravăn cu noi tâmplări)

Chișinău, 2005

© Pahomie Bejenaru, 2004

© Violeta Zabulica (ilustrații), 2004

(I) PRECUVÂNTARE

(II)

(III) După ce redactasem mai bine de-un sfert de veac literatură în domeniul agriculturii și (cum ar fi zis astăzi povestitorul de la Humulești) „un pic de biologie și ceva medicină pe deasupra”, la un moment dat, mă pomenesc că... prind a scrie și eu! Ce-i drept, făceam eu lucrșorul ista și mai înainte, toată creația limitându-se doar la reclama unor din cărțile cărora le eram „nănaș” ...

(IV) Țin minte, la ticluirea opului ce-l țineți acum în mână, drept pocin îmi servise „Cazul cu porumbaca” care, povestit cândva de un văr de-al meu, îl purtam în memorie (alături de o serie-ntreagă de alte „tâmplări”) tot de mai mulți ani. După care, pe apucate, au urmat și celelalte istorioare.

(V) În ce măsură mi-au reușit aceste „bucăți” – o las, stimate cititor, la aprecierea Dumneavoastră. Aș vrea să garantez numai un singur lucru: la scrierea lor (uneori schimbând sau voalând doar numele persoanelor), niciun subiect n-a fost inventat, dintotdeauna socotind această treabă absolut inutilă. Căci, chiar și în zilele noastre (pentru o mare parte de lume – deloc ușoare!), poți întâlni în jur atâtea momente pline de haz! Trebuie numai să le observi, să nu le treci cu vederea...

Autorul

O voce individuală în proza umoristică basarabeană

Cu autorul acestei cărți am învățat la Universitate (pe atunci, unica în Moldova): el la Biologie, eu la Litere. Ne-am cunoscut, însă, în ținuturile îndepărtate ale Kareliei, între Finlanda și Marea Albă, în

cadrul „sesiunii” militare. În acea unitate de aviație ne nimeriserăm câteva zeci de proaspeți absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior din Chișinău, Bălși, Tiraspol. În orele de răgaz, citeam, transmițând din mână în mână, fiecare pagină scrisă de Ion Druță, Cinghiz Aitmatov. Cea mai apreciată revistă din Chișinău era, pentru noi, „Moldova”, expediată cu mărinimie de poetul Anatol Ciocanu verișorului său Aurel. Deseori, ne adunam, nostalgici, în jurul lui Pahomie care, **acompaniindu-se** la chitară, ne făcea, cu frumoasele cântece aduse de acasă, să ne simțim mai aproape de baștină. Purta mustațăși era cel mai înalt dintre noi, cel mai echilibrat și, posibil, cel mai interiorizat. Aproape fiecare din măieșii noștri, care ne-am aflat atunci în acea unitate militară, păstrează și astăzi în album câteva fotografii făcute de Pahomie, pe fundalul pitoreștilor lacuri și păduri ale acelei regiuni nordice...

Lăsați la vatră, îl știam redactor, apoi șef de redacție literatură agricolă la Editura „Cartea Moldovenească”, preocupat de tot ce presupune această meserie deloc simplă. De la o vreme, însă, îi descoper semnătura sub o serie de schițe umoristice găzduite în paginile „Vieții Satului”, „Moldovei Literare”, ale revistelor „Chipăruș”, „Jurnal de Chișinău”, „Pardon”, în spațiul „Beciului Vechi” – la „Literatura și Arta”.

După apariția în anul 2000 a primei ediții a „Logodnei”, știind că are în buzunar doar diploma de biiolog, la întrebarea mea „De unde vine, totuși, acest dar al scrisului?”, și-a ridicat cu modestie umerii:

— Nu știu. Poate că și de la tata...

Calitatea dominantă a prozei

UNELE AȘA, MAI LUMEȘTI...

„... că uneori câte un nimic aducându-mi aminte de unele, scap din vedere că ale lumii sunt toate, îmi uit de ale mele, și cad pe gânduri, și-mi vine să zic cu cântecul:

„Arză-l focul București!”

Mateiu Ion Caragiale

(Jurnal intim)

LOGODNA LUI DIOMID

„Foaie verde și-o cucută

M-aş duce şi eu la nuntă
Cu nevasta mea cea slută.

Dar cu ce chef să stau la masă – Când văd alta mai... cheptoasă?!"
(*Cântec de dor şi of*)

Chiar acum mai alaltăieri, întreţinându-ne la o ţigară de tutun cu Efim Militaru, acesta-mi istorisi un caz, petrecut pe vremuri cu un cunoscut de-al nostru comun. Mie, unuia, întâmplarea mi s-a părut destul de amuzantă şi nu lipsită de farmec...

Cam la vreo doi-trei ani după absolvirea Institutului (ce-i drept, nu se ştie nici azi – care anume!), întâlneşte Diomid Dascălu într-o bună zi, pe una din străzile capitalei, o duduiţă ce-i căzuse cu tronc la inimă. Efim, care-l însoţea la acel moment, desluşise doar câteva cuvinte:

— *Curăţică! Şi-mi pare că-i de la Matematică!*

După care atât şi-a mai văzut camaradul!...

Peste câteva luni de cunoştinţă, într-o sâmbătă (era toamnă târzie, cam pe la Sfântul Arhanghel Mihail), Diomid o însoţea pe Veruţa la părinţii ei – spre Josenii de Sus, sat cu tradiţii din neam în neam, urmând să se prezinte acolo în calitate de logodnic.

...Hăt pe urmă, după evenimentele ce-au avut să se-ntâmple în acea seară, într-o clipă de sinceritate, Diomid îi mărturisea Militarului:

— Nici nu măi crede, Efimaş, cât de mult s-au pregătit atunci părinţii fetei. Uite-aşa stăteau farfuriile: *O găină – ş-un cucuş! O găină – ş-un cucuş! O găină – ş-un cucuş!*...

Şi iată-l pe conu' Diomid în capul acestei mese boiereşti!...

În afară de părinţii Veruţei, la logodnă erau prezente rudele apropiate, precum şi o prietenă de şcoală a acesteia – una, Greta Pulbere (tot studentă, însă la Institutul Pedagogic din Bălţi), care la nuntă urma să fie druşcă de onoare.

După vreo două ore de chef, logodnicul reuşise să dea peste cap cel puţin 6 – 7 pahare de vin roşu (de-acel vârtos!), de tocmai se-mbuJORase la faţă.

Până una-alta, cineva din meseni, neavând altceva de făcut, ia şi pune patefonul! Şi iată că *anume de aici* sau şi început toate buclucurile! Din acea clipă parcă-l schimbase cineva pe Diomid!...

Prima placă se nimerise a fi un fel de „Sârbă-n doi” ... În loc să-și invite logodnica, după cum cerea etica de salon, dumnealui îi face semn și-o ia la dans pe Greta, *care i se arătase încă de la bun început mult mai cheptoșică!*...

În timp ce mai-marele pe coarba patefonului schimba plăcile, logodnicul se mai tot da pe lângă păhărel, pe Veruța „jiucâ**nd**-o” cam peste fiecare al cincilea dans, restul fiind rezervate *cele de-i plesnea rochia în dreptul sânilor*, cu care mai avea, din când în când, *ș-un fel de opreli* pe la unghere.

...Să fi avut oare dreptate bătrâna ceea țigancă, care cu o săptămână în urmă îi ghicea pe o bancă mai lăturalnică din Parcul Catedralei?!

„... Și-o să ai matală degrabă o-ntâlnire cu fețe de oameni noi, de pe o damă de ghindă... Da iaca-ți chică și-o cumpănă: un interes față de-o femeie de cruce, în casă străină, la timp de noapte... Dar văd că-ți iese, odorul meu, scârbă-n așternut... *Cât și drum întors, cam cu rușine...*”

Precum și avea să se-ntâmple!

Părinții fetei, văzând „comportarea cam stranie” a ginerelui chiar din seara de logodnă, au înțeles ei, sărmanii, că *nu prea seamănă ca pe viitor să iasă fum din hogeacul casei acestuia!* „Luând act” de toate cele desfășurate sub ochii lor, cei ai casei, pentru a-i ogoi cumva „pornirile”, l-au culcat pe logodnic să se mai odihnească...

În acest timp, fiind convocată o ședință extraordinară a Consiliului de familie, prin vot deschis, a fost luată o hotărâre, conform căreia *logodnei i se declara un categoric „Nu”!*...

Pe la orele 5 dimineța, când afară era încă întuneric beznă, simte Diomid, prin somn, că cineva-l bate pe umăr:

— Vă rog, sculați-vă, Diomid Stepanovici, ca să dovediți la autobuzul de ora 6!...

„Logodnicul”, neodihnit ca lumea după guleaiul crâncen de odinioară, trăgându-și supărat iorganul până peste cap, bolborosește somnoros:

— Da’ las că mă duc eu cu-acel de 12!...

La care tata fetei, trăgând de iorgan îndărăt, rămase neclintit ca

stânca:

— *Ba nu, Diomid Stepanovici, ți-i duși matali chiar cu-aist di șăși!...*

(1995)

VIN HRAMARII...

„Nici crinul, pe ochii mei!

N-are piele ca a ei...”

(Miron Radu-Paraschivescu)

Cu vreo două săptămâni înainte de Sântămăria Mare, când la noi, la Moara de Piatră, se sărbătorește hramul satului, îi dă țaca Liza Pădureț de înțeles bărbatului că tocmai amu n-ar încurca ceva părăluțe. Avea în vedere că trebuiau cumpărate niște bomboane, orez, scrânghiță – căci toate celelalte, slavă Domnului, le aveau pe lângă casă.

Chiar a doua zi, dimineața, ia badea Fanache câteva pielcele de miel și, cu primul autobuz, ține calea spre Bălți...

Fie că se nimerise zi de târg, fie c-avea, pur și simplu, noroc, însă pe la orele 12 se văzuse cu trei pielcele vândute, rămânându-i numai una, brumărie. Bucuros că-i merge marfa, intră dumnealui în bufetul de alături, făcându-și comandă de un „șășlîk” de toată frumusețea și un litru de vin roșu, de-acel bun!...

Peste o jumătate de oră, fiind de-acum un pic «afumat», se plimba din nou prin piață, vestindu-i pe cei din jur:

— *O chelișică brumărie – cum n-o văzut Pariju!...*

Intrigată de o asemenea reclamă, se oprește în fața lui o blondă din categoria celor «Jios pălăria!». Rochia scurtă, de culoare albă cu puchițele roșii, îi sublinia în mod cam obraznic rotunjimile corpului... Ochii albaștri... *Iar pielea, arz-o focul!...* (Cum zicea și poetul: «Poci să spui, când ești bărbat?!...»). Căci anume la vederea ei își amintise Pădureț de o culoare pe care nevastă-sa, când alegea cu cumătra Tecla la război sau la vreo rumbă, o numeau «chelea cucoanei»...

Și iată că o astfel de culoare (pe viu!) o avea acum numai la un pas de el!

Pentru a o convinge cât de mult o prinde la față gulerul brumăriu, se dă Fanache nas în nas cu blonda, aranjându-i pielcica pe

umeri...

Spune o vorbă că dacă ceva ți-i scris, poți să te păzești cât nu te-ai păzi, căci totuna: ce ai de tras – o tragi numai decât!... Nu se știe bine nici azi cum **s**-au întâmplat atunci lucrurile: ori că „șaslîkul” conținea prea multe calorii, ori că vinul se dovedise a fi prea consistent, ori că (Doamne, mă iartă!) îl «lucra» necuratul pe bietul Fanache în acel moment... Se cunoaște doar cu siguranță că mâinile, de pe pielcica ce-o ținea pe umerii cucoanei, i-au alunecat, fără să vrea, tot mai jos, spre talie... Nefiind în stare să se împotrivească ispitei – *ia și mi ți-o strânge vânjos odată!*...

Aici, cucoanei noastre – foarte ofensată de faptul cum a procedat acest «mojic» cu ea – nu-i vine nimic altceva mai deștept în minte, decât... *să se adreseze cu jalbă milițianului* care, aflat în exercițiul funcțiunii, trecea tocmai în acel moment pe alături. Rezultatul **s**-a dovedit a fi cu totul dramatic, Fanache Pădureț văzându-se nevoit «să se rețină» – *pentru a mătura străzile Bălților* – exact 15 zile, cum era la modă prin anii '70...

La Moara de Piatră vestea sosise în aceeași zi, soarele nefiind încă pe la chindii... Este cu neputință de a descrie ce se făcea în inima țacăi Liza! **S**-ajungă ea, gospodină văzută și mamă a doi copii, de râsul satului! Și unde mai pui, că *hramul bătea la ușă*... Știe toată lumea prea bine câtă porăială este în jurul casei în asemenea cazuri!

Între timp satul fierbea și forfotea. La toți le era lângă de săraca femeie, străduindu-se însă să n-o mai supere cu iscodelile...

Așa a fost să se-ntâmple că *tocmai în prima zi de Sântămărie, cam pe sub amiază – taman când în sat încep a intra hramarii din localitățile de primprejur* – Tecla, vecina de peste drum, o întreabă:

— Ți **s**-au prins bine răciturile, cumătră Liza?

— Mânțămăsc. Știi, îs mai tari ca niciodată. Poți să dai farfuria de-a dura!...

Anume în acest moment, pe drum, cam la trei-patru case distanță, își face apariția... capul familiei Pădureț care, **terminându-i-se sorocul**, se întorcea la vatră!... Tecla, văzându-l, unde face:

— Ap, cumătră Liza, poți să nu mai dai de-a dura farfuriile! mai

bine alege vreo două din ele – *cu pulpe de cucoș porumbac* – și pune-le răpejor pe masă. Nu de alta, da *iaca-ți prind a sosi și hramarii...*

Peste un **minut**-două, Fanache, cu pălăria pe ceafă și cu pielcica brumărie aruncată peste umărul drept, deschidea poarta...

Era o zi caldă, pe la sfârșit de august, cu mult soare... Totul pregătit pentru întâmpinarea musafirilor: poarta dată cu boială, ograda măturată, bucatele de la cuptorașul de vară, ca-n poveste – erau nici reci, nici fierbinți... Iar nărilor lui Fanache în acea clipă prinseră un miros ademenitor de samahoncă prospejioară!...

La binețele celui intrat, țaca Liza i-a tăiat-o scurt:

— *Te-ai întors, spurcatule?!...*

După care, aproape un ceas întreg, vărsându-și veninul adunat în suflet, l-a tot „descântat” cum îi venea la gură: „Sfoloci!”, „Ghiui bătrân!”, „Osândi-te-ar să te osândească!” și-ncă *c-un fel de cuvânt* – cu care sunt numiți bărbații ce au „obiceiul” de a se ține cu mai multe femei odată...

P.S. Spun unii, cum că-n iarna ce vine, pentru brunetele cu pielița smolită și ochii căprui vor fi la modă fustele „clioș”, în pătrățele de culoare bostănie, dar mai ales paltoanele alungite, *cu gulerul din pielcică cómură*. Așa că dacă badea Fanache nu și-o fi vândut cumva de-atunci oile...

(1994)

DOMNUL PROFESOR

ȘI DOAMNA PROFESOARĂ

„Pe-un stilat l-înmormântau.

Îl plâneau toți „drugii” ...

Două-orchestre o tot țineau

Numa-n... „Bughi-Vughi!...”

(*Strigătură de prin anii '60*)

De mă veți crede sau nu, rămâne să procedați cum veți găsi de cuviință, eu însă vă povestesc această întâmplare anume așa cum mi-a mărturisit-o unul dintre eroii ei principali...

Cam prin toamna lui '63, Emil Bărbosu, student în anul 5, fusese repartizat pentru practica pedagogică în satul C. – localitate foarte vestită prin părțile Codrilor.

Vreo două-trei săptămâni, cât a durat culesul în masă al poamei, n-au mai pus elevii mâna nici pe Algebră, nici pe Geografie, nici pe Gramatică. În fiecare dimineață, înarmați cu câte o căldare, toți țineau drumul «în deal» – la Șasla și Fetească!...

Chiar în prima zi, Emilian Ghidirimovici (căci așa i se spunea studentului nostru din clipa în care pășise pragul școlii în calitate de învățător) se aranjase cu chirie la mătușa Ovidenia Cârlig. În fiecare seară, după lucru, *conform unui grafic respectat cu strictețe*, câțiva băieți din clasa lui își răsturnau (pe-o pânză de cort întinsă sub șopron) căldările cu struguri din cei mai aleși! Aceștia, la rândul lor, dați prin zdrobitoare și trași la teasc, peste un anumit timp aveau obiceiul să se transforme într-un tulpurel de tipul «mamă-mamă»!...

Pesemne așa a fost scris, ca anume în aceeași școală să nimerească la lucru și o absolventă a Institutului Pedagogic din Moscova. O blondă, măi frate, cum nu văzuseră până atunci toți codrenii luați împreună! După cum vă dați seama, practicantul de la Chișinău (căci altfel nici nu i-ar fi stat bine!) a și pus ochii pe tână profesoară.

Într-o bună zi, plimbându-se ei printre rândurile de butuci, după ce-i tălmăcește sensul superbelor rânduri:

„A ruginit frunza din vii

Și rândunelele-au plecat...”

Emilian Ghidirimovici hotărâse definitiv că în acea seară îi va arăta Svetlanei Petrovna „apartamentul” său...

După ce dă mâna cu mătușa Ovidenia, o întreabă în treacăt de sănătate și-i laudă horboțica de la ferestre, invitata, împreună cu cel de-o poftise, intră în odaia rezervată tovarășului învățător.

...Pentru ase-nchega vorba mai bine, „stăpânul casei” – potrivit obiceiului strămoșesc – coboară-n beci și scoate... *o căldare de vinișor de-acel mișto!* (Ce-i drept, povestea el pe urmă, vinul era de-un lat de deget mai jos de vârcă). Tot așa, tuchiluș-tuchiluș, rad ei o jumătate de „vas”!...

Efectul razachiei nu s-a lăsat mult așteptat: pe la 12 de noapte îi umflă pe amândoi dansul!... Cu toată ardoarea, caracteristică unor tineri abia trecuți de douăzeci de ani, se avântă ei într-un „Ciariston”,

care (împrumutat din Asfințit) era tocmai la modă pe acele vremuri la Chișinău, **ți-nând**-o astfel **într**-o *bătăială* strașnică aproape o oră!

Sleiți de puteri, se dau din nou la masă și... cam cu greu, dar tund întreaga căldare!... Înfierbântată de vin, se aruncă tânăra noastră pereche **într**-un dans și mai aprig – pe nume „Bughi-Vughi”, adus „recent” de Svetlana Petrovna de la Moscova...

Pe cât se pare, de la un timp încoace lui Emilian Ghidirimovici începuse să-i încurce... cravata, iar partenerei dumnealui – *tot cam ceva din seria asta*... La un moment dat, își scot amândoi îmbrăcărilor, aruncându-le cât colo! și, *rămânând mai mult goi*, se dedau și mai crâncen dansului american sus-amintit!

...În iureșul și vârtoarea acestui „Bughi-Vughi”, *uitând de toate pe lume*, când își aruncă ei, întâmplător, privirile spre fereastră – ce să vadă?! *Din întineric, claie peste grămadă, vreo 10 nasuri turtite în geam și exact tot atâtea perechi de ochi bulbucăți ca cepele!*...

Erau cam parte dreaptă: din clasa 6 „A” (a dumnealui) și din a 7 „B” (a dumneaei)! Căci nu se mai pomenise până atunci în istoria școlii să dea împreună „lecție deschisă” o învățătoare de la capitala cea mare și un învățător – de la cealaltă (desigur, mai mică, însă cum n-ai fi-ntors-o – tot capitală era și-aiasta!).

...Pe urmă spunea cineva, cum că în preajmă atunci **s**-ar mai fi aflat și câțiva școlari de prin alte clase, care trăgeau nădejde să vadă și ei (măcar c-un ochi!) *kino pe gratis*... Aceștia, însă, cei cu „cozul” le blocaseră accesul spre „ecran”, spunându-le verde-n față:

— Știți ceva?! Aiștea-s învățătorii noștri! La urma-urmei, n-aveți decât și voi să-i puneți pe-ai voștri să vă arate măcar și circ, că noi nu pretindem!...

(1996)

NASC ȘI LA MOLDOVA BĂRBAȚI...

„Că nu era nicio fată

De el neamurezată

Și nici femeie cu bărbat

Să nu-l fi râvnit la pat!”

(Miron Radu-Paraschivescu)

Acest episod l-am reținut de la Augustin Prisăcaru, un prieten

de-al meu...

Cu câțiva ani până la prăbușirea zidului Berlinului, se duce zootehnicianul Mișu Beșliu (un cunoscut de-al nostru), în calitate de turist, să vadă ce mai fac și cum o mai duc nemții din Germania Democrată. Nu încerc a vă descrie prin care târguri anume a făcut el popas și câte halbe de bere (de-acea bătoasă!) le-a dat dușcă în cele vreo două săptămâni de călătorie...

Dar iată că în ultima seară, conform programului, în orașul de unde a doua zi grupul de turiști urma să revină în patrie, Biroul local de turism și excursii organizează o mică petrecere de rămas bun.

Fie că din întâmplare, fie că dintradins, eroul nostru (bărbat simpatic și bine legat, cam de vreo 2 metri înălțime, cu pielița feței smolită și mustață ca pana corbului!) se nimerise așezat la masă alături de o nemțoaică foarte și foarte „picantă”!...

După ce s-a consumat la discreție șnaps (servit din partea gazdelor) și coniac de Moldova (rezervat special pentru seara de adio), potrivit obiceiurilor de prin acele locuri, a început să se bea și „La brudersaft”!...

Se ridică perechea noastră în picioare, trag ei până la fund paharele și (ținându-se tot așa „la toartă”), în timp ce se sărutau pe buze, șerpoaica ceea de nemțoaică (ca și cum – pe nevrute) ia și «scapă» în gura basarabeanului un limboi cât un cot!...

Văzând că așa stau treburile în această privință, își zice el, în gândul său: „Aha, tu de-aestea-mi ești?! Ia vino-ncoace – să-ți mai arate și badea câte ceva!”. Prinzându-o în brațele sale puternice ca de urs, mi țî-o sărută așa, bărbătește – *de i se părea aceleia că o soarbe cu totul!*

Moment după care nemțoaica, îndreptându-și rochia și mai trăgându-și un pic sufletul, se arată foarte mulțumită:

— O, MIȘU GU-U-UT!...

De atunci înapoi s-au tot cam scurs anii. De fiecare dată, însă – când avem ocazia să ne mai întâlnim cu Augustin și aducem cumva vorba despre camaradul nostru, aproape că uitându-i numele de familie, nu-l numim decât... *Mișu Gut!*

(1997)

UNDE DAI, ȘI UNDE CRAPĂ!...

Pe la începutul anilor optzeci, lui Mihai Ferchezu (care avea de-acum 40 bătuți pe muchie), de unde și până unde, îi pică o foaie turistică pentru odihnă și călătorie cu vaporul pe râul Volga. (De fapt, nu vă pot spune: că de sus în josul apei, că de jos în susul ei!).

Cum excursia în cauză era organizată de Agenția unională de turism pentru tineret „Sputnik”, nava se dovedise a fi bușită cu comsomoliste (începând de pe la Sahalin și până la Brest), *toate acestea fiind exact de două ori mai tinere decât eroul nostru!*

Și totuși, una dintre ele (după cum se dovedise pe urmă – de prin regiunea Reazani), cât era ziulica de mare, nu-l slăbea pe Mihăiță din ochi: fie că pe puntea vaporului – în timp ce toți ceilalți admirau priveliștile perindate de-a lungul malurilor acelui măreț fluviu, fie că în vremea excursiilor prin orașele în care se opreau pentru câteva ore...

Într-o bună zi, tot mâncâ**ndu-l** acea fetișcană cu ochii, i se păruse chiar că (drăcoica de dânsa!) i-a întins buzele făcute „bantik”, pentru un sărut!...

Aici conu’ Mihai se vedea de-acum strângâ**nd-o-n** brațe, gâdilâ**nd-o** cu mustața și simți**ndu-i** la piept sânii de fată mare...

Odată, după ce nu putu adormi noaptea-ntreagă, nefiind în stare să mai rabde, trage „pentru coraj” 150 de grame de coniac și, cum rupea el un pic rusește, ia și-o-ntreabă așa, pe de-a dreptul:

— *Вы, кажется, хокели мне что-то сказакъ?*”

Privi**ndu-l** drept în ochi, comsomolista de la Reazani i se destăinuie:

— *Знаете, Вы так похожи на моего паны!... *1*

...Se spune că în acea clipă pe Mihăiță, cum dase să rostească el ceva, așa și l-a apucat inima! Noroc că se găsisese cineva, mai iute de picior, care a și tras o fugă după niște picături de valeriană!...

(1997)

PUTÂND GRIJA CELUI APROPIAT...

Boris și Silvica T. formează un cuplu familial care, după trăinicie,

* Ați vrut, pare-mi-se, să-mi spuneți ceva?

** Știți, Dumneavoastră semănați leit cu taică-meu!..

Îl poți compara doar cu cremenea! Amândoi (el – șef la o întreprindere, ea – ocupând un post mult mai modest **într-o** organizație de stat) se împacă de minune în toate cele, sunt foarte buni părinți. Colegii și prietenii care-i cunosc de mai multă vreme îi respectă pentru cumsecădenie și omenie. Pe deasupra, mai adăugați și faptul că *ambilor le este caracteristic un simț rafinat al umorului...*

Prin anii optzeci, când rubla era încă rublă (probabil, la aluzia colegelor de serviciu cum că unei soții de șef nu-i stă tocmai bine să se bălăcească vara doar în apele de lângă Zatoca sau Carolina-Bugaz, ci ar trebui să cunoască și alte locuri, *mai prestigioase*), prinzând un moment când capul familiei era foarte bine dispus, consoarta, făcându-i niște ochi dulci, se dă pe lângă dânsul:

— Boricică, hulubaș, tare m-aș mai duce și eu să văd pe unde-o mai fi și Pițunda asta, – *dacă mi-ai da vreo 500 de ruble!*...

— Cât, cât ai spus?! – se face acela cam fudul de-o ureche...

— Păi, ți-am zis, parcă: 500 de ruble!

— *Fa, d-ap eu cu banii ăștea Ț-aduc gruzinu-acasă!*...

(1997)

PE LA TRASUL BRÂIELOR

Trecând zilele acestea pe la o farmacie unde lucrează o bună cunoștință de-a familiei noastre – doamna Ina Balabai, dânsa se interesează, printre altele, cum ne mai merge.

— Încetișor, zic, iată că tocmai încheiem o bucățică de reparație în casă, rămânându-ne (în sensul direct al cuvântului!) să tragem doar brâiele.

Văzând că i-am stârnit râsul, fac o mutră nedumerită...

— Anul trecut, îmi explică ea, am înămănit și noi doi meșteri să ne mai împrăspăteze un pic apartamentul. Din vorbă-n vorbă, fără a-și întrerupe lucrul, ne povestesc aceștia și următorul caz.

...Făceau ei odată reparație la o cucoană, *ce trăia cam de una singură*. Tot așa, trudind băieții vreo câteva zile (mai mult serile, în orele de după lucru), erau de-acum spre sfârșite, mai rămânându-le, **într-o** singură odaie, de tras numai brâiele – *trebușoară pentru, cel mult, douăzeci de minute!* Tocmai în acel moment, pe neprins de veste, gospodinei casei – hop, că-i vine amantul – care din când în când mai

da piciorul pe la dânsa.

Se vede că-i ducea ea tot cam demultișor dorul, deoarece, cum îl zărise încă din prag, îi roagă pe meșteri:

— *Băieți, hai să amânăm brăiele pe mâine seară!...*

(1998)

CÂRLIONȚII, BATĂ-I VINA!...

Costică Maioru, pe-atunci redactor la o editură (*printre altele, posesorul unui piept nemaipomenit de păros!*), sosit de la sanatoriul de lângă Călărași, își împărtășea impresiile despre cele vreo trei săptămâni petrecute acolo.

Întrebarea mea – dacă la acea instituție de tratament balnear se nimerise, cumva, și parte femeiască – simt că a nimerit drept în țintă:

— Stai, nu mă-nterupe, face el cam iritat, că-anume la asta și voiam **s**-ajung!... Înțelegi, aproape în fiecare seară – dansuri, cu orchestră... Eu, prostul de mine, tot deprins ca pe la serviciu, veneam întotdeauna îmbunghiat la toți nasturii, cu cravată la gât... Aș avea păcate, dacă-aș zice că femeiele nu voiau să danseze cu mine, dar simțeam că o făceau ele cam cu jumătate de inimă...

Într-o seară, nu știu cum se-ntâmplase că m-am dus fără „hastic” și, cum era în toiul verii – *cu cămașa descheiată aproape până la buric!* Măi frate, parcă le-ar fi schimbat cineva! La dans – mai nu-și dădeau rînd, aproape că rup**ându-mă** în bucăți! Până la urmă (ce le-o fi dat lor prin cap?!) au făcut chiar ș-un fel de „spisok”: Care după care avea dreptul să danseze cu mine! De **mâi** crede, lista o păstrez și azi – ca amintire...

— Ei, bine-bine, Costică, – dar nevastă-ta n-a dat de dânsa, făc**ându-ți** percheziție prin buzunare?

— Anume-așa și **s**-a-ntâmplat! Ei, dar m-am descurcat eu!

— Cum, adică?

— I-am tăiat-o, chiar din capu’ locului: Să nu te joci cu focul și să rupi cumva documentu’ – fiin’că asta-i *Lista comsomolistelor noastre, de la lucru!*...

(1998)

ȘI-NTÂLN**INDU**-SE ATUNCI

DOI „LUPI DE MARE” ...

Prin 1968, Păulică Brădișteanu – funcționar la o organizație de stat, dar și ofițer în rezervă – sta cu chirie pe strada Minsk, în familia unui hamal. (Cum zicea și poetul: „Și-am stat la un unchi, pe Romană / Țiu minte... *dar unde n-am stat?!...*”).

Pe aceeași uliță, aproape vizavi, tot în calitate de găzdaș, locuia cu tânăra-i nevastă un oarecare Serafim Nagăț. Cine știe pe unde o fi lucrat el pe-atunci, însă întotdeauna te putea servi cu o băuturică dintre cele mai alese! Uneori seara după lucru, altă dată în zilele de odihnă Păulică era invitatul acestuia, cu care se și întreținea la o cinzeacă.

Cum Nagățoica avea un „vino-ncoace” cu totul deosebit, musafirul o tot cam fura cu ochii, *socotind că pentru așa ceva Dumnezeu nu dă păcat!* Fiind el însuși flăcău chipeș și nu tocmai dintre cei mai urâți, nu știu cum se făcea că și acea muierușcă îi arunca, la rându-i, niște priviri galeșe...

Așa a fost să se-ntâmplescă însă că, în scurt timp, Muzicantu fu prins cu arcanul la marină, în grad de locotenent...

Cam peste vreun an, aflându-se în concediu la Chișinău, într-o seară târzie acesta călătorea cu troleibuzul, ținând calea spre niște vechi cunoștințe. La una din stații iată că urcă doi cetățeni, aghesmuiți de-a binelea, unul din ei dovedindu-se a fi... *anume vecinul de mai odinioară!*

Ciocnindu-se nas în nas, cel cu nume de pasăre îl îmbrățișează bucuros pe locotenentul cu chip de amiral, cocarda căruia băgase de-acum în boli aproape un sfert din partea femeiască a capitalei și, cel puțin, o jumătate din cea a Durleștilor:

— Păvălaș! Salutare, taică, și noroc!...

Impresionat de **această**-ntâlnire neașteptată, camaradul care-l însoțea pe Serafim, fără să-i mai treacă sughițul după cele vreo paisprezece pahare-nchinăte, îl întreabă:

— *Ddd-da ddd de unde vă șșș-știți?!*

Puținii pasageri nocturni, care doar cu câteva clipe în urmă mai dormitau pașnic pe banchete ori erau duși pe gânduri, își îndreaptă curioși privirile-nspre bravul ofițer de marină și „țivilul” beat-cuc. Desigur, toți cu urechile ciulite, nădăjduind că peste un moment-două

vor fi martorii simbolici ai vreunei întâmplări extraordinare, auzite chiar din gura unor doi „lupi de mare” care, probabil, brăzdaseră cândva-mpreună adâncimile Oceanului pe vreun submarin atomic...

La care Nagâț (mândru, nevoie mare!), apăsând pe fiecare cuvânt, o trânteste spre auzul tuturor:

— *Uăi, aista o vrut să se culce cu femeia me!...*

(1998)

LA NUNTA LUI DRAGOMIR

Se zice că, fiind de-acum trecut peste 40, Dragomir Frunză se-nsura că a patra, că a cincea oară...

Potrivit propriilor mărturisiri, la mijloc nu erau decât două pricini:

Prima – vrăjmaș îi mai plăcea să fie mire, cu buchet frumos la piept, când toată lumea de pîmprejur se uită numai la tine!

A doua – nu putea nicidecum suferi la casă muiere deșteaptă, de fiecare dată lepădâ~~nd~~-o cum numai o prindea că aceea depășește cu numărul cifra 10...

În cazul despre care vreau să vă povestesc, respectivul hotărâse să facă nunta... cât mai departe de capitală, alegând în acest scop o poiană fermecată (vorba bardului de la Mircești) tocmai în pădurea Condrîței!

Unii povestesc și astăzi cum că la bogata masă, întinsă în inima Codrilor în acea duminică-nsorită de vară, vinul curgea gârlă – direct din butoi, iar cinstitele fețe de meseni se-ntreceau în luările de cuvânt, adresând mirelui și miresei, ca la început de cale, felicitări și urări de bine!

După ce cuvântaseră mai mult de o jumătate din cei adunați, se ridică Dragomir, cu pocalul de șampanie împlut ochi, ținând cu tot dinadinsul să rostească și el un răspuns de recunoștință în adresa nuntașilor. *În acel unic minut de liniște* ce se-nfiripase cu această ocazie, apucă și ei în mână paharele, devenind numai ochi și urechi, curioși să afle – *ce anume are a spune conul mire...*

Aici muzicanții (*niște hoți din gașca lui, care-i cântaseră și la celelalte nunți*), prinzând tocmai secunda când Dragomir deschisese gura pentru a pronunța prima vorbă, aceștia – ducându-și trompetele

la buze și înflându-și «foaștele» – îi ard un „*TINEREL M-AM ÎNSURAT*”! de se-auzea, cred, pe la margine de Strășeni!...

Simțind că aici băieții l-au copt zdravăn, trage mirele nostru pe nerăsuflă șampania, dă a pagubă din mână, strigându-le doar atât: „*Ap văd că sunteți și voi toți de-o scaldătoare!*”

...Peste un timp oarecare, cineva dintre prieteni (așa, la un țap de bere), îl întreabă pe proaspătul gospodar cum îi mai merg treburile-n familie.

— Mânțămăsc. Știi, luna de miere a trecut cum nu se poate mai bine!... Soacra în fiecare dimineață ne aduce cafeluța-n pat și nu se-ntâmplă duminică să nu-mi facă răcături din cucoș de la piață! Un singur lucru mă-ncurcă – iată că de-amu-i pe-a cincea săptămână și, *nimerindu-se ea cu câteva luni mai tânără decât mine*, tot mă gândesc: *să-i spun „mamă”, ori să-i zic „fa!” ...*

(1999)

TOT ÎL MAI TRĂGEA LA STÂNGA!...

Ajuns de-acum la anii de intrare în pensie, aflându-se în concediu de boală din cauza unei gripe grozave, Augustin Prisăcaru se prezintă pentru control la policlinica de sector. După ce-i povestește medicului că temperatura corpului (mai ales în timpul nopții) continuă a se menține ridicată, că-l dau gata vâjâielile din urechi, amețelile ș.a.m.d., doctorul (pentru a confirma unele bănuieli asupra diagnosticului deja stabilit), ține să precizeze:

— Da ia să-mi spui, domnule Augustin, ți se-ntâmplă uneori ca, mergând pe uliță, să te tragă – așa, nitam-nisam, *într-o* parte?...

Simțind absolut clar cum „glasul interior” îi șoptește să-și muște mai bine limba (cunoscând fără-ndoială sensul proverbului că pasărea pre limba ei pierе!), văzându-se cum își taie cu propria mână craca de sub picioare și că răspunsul îl poate duce la pierzanie – era peste puterile lui Augustin să-și stăvilească cuvintele care de-acum îl înflaseră pe dinăuntru:

— *Da, da! Taman cum zici și matale: – Cum văd o femeie frumoasă, mă iau, așa, hăbăuc, după dânsa!...*

(1999)

Articol II.

Articol III.

Articol IV. DEPRINDEAU ȘI FUNCȚIA DE PORTAR...

„Fluturaș de stradă

Foarte elegant!

Articol V. Cu „propiska”-n Centru.

Lângă Glavpocitampt...”

(Poet anonim)

Parcă încă mai ieri, Efim Militaru, Mihai Ferchezu și Chirușa Cimburel – prieteni și colegi de breaslă la o organizație de stat, toți holtei cam din categoria celor „tomnatici” – se credeau veșnic tineri, liberi și independenți. Cel mai îndrăgit sector pentru plimbări era socotit, fără-ndoială, centrul capitalei, unde acestora (întotdeauna dați cu *dicalon*, având barba proaspăt rasă și batista de la buzunarul de sus al vestonului ieșită exact de un lat de deget!), le plăcea să urmărească, de la o parte, cucoanele-n trecere...

Cândva și-odată însă trebuia burlacii să prindă a se mai însura și dâșnii. Primului să facă acest lucru i-a fost scris, se vede, lui Mihăiță!...

Nu trece însă nicio lună de căsnicie și, **într-o** seară, conu Mihai organizează o masă la restaurantul „Moldova”, aflat chiar în preajmă. Pe parcurs, **s-a** băut *nemăsurat* Roșu de Purcari, cel aflat în luna de miere împărtășindu-și camarazilor impresiile de proaspăt gospodar... De-acum „la botul calului” (făcând un fel de încheiere), acesta îi sfătuiește:

— Ap ai băieți, pe de-o parte, o fi fiind el poate și lucru bun înșuratu, dar voi mai îngăduiți-o cumva cu treaba asta!...

Ei, dar care prost, după restaurant (fără „a mai pune țara la cale”) aleargă chiar drept acasă?!...

Întorcându-se acesta pe la vreo 2 de noapte, nevasta, firește, mi ți-l ia la trei parale:

— Măi Mihăiță, îi stă oare frumos unui bărbat căsătorit să vină-acasă așa de târziu, ba încă ș-afumat de-a binelea?!

— Dac taman ne-am întâlnit cu Chirușa și Filma, și ne-am mai plimblat prin Centru...

— Ș-anume vouă v-au lăsat cheia ca să-ncvieți, la urmă, centrul Chișinăului?!...

(2001)

CUM N-AI DA-O – TOT ÎI RĂU!

...Și iată că nu demult (având de-acum bătuți pe muchie câte 60 de ani, ș-așteptându-i nepoții acasă!), Efim Militaru și Mihai Ferchezu făceau o plimbare „pe sector” – porțiunea de trotuar din centrul capitalei dintre Primărie și Teatrul Național –, mai amintindu-și de vremurile de cândva...

Deodată, Mihai observă printre lume (la vreo 10 – 15 pași înaintea lor) o doamnă din categoria celor „din elită” – care-l poate da gata pe orice bărbat!...

— Și ce zici, leat, de cucoana ceea-n fustă de culoare văzdogie?

Camaradu-i, care în ultima vreme sta cam prost cu vederea, își încordează privirea în direcția în care ar fi trebuit să se afle „obiectul” presupus, dar în zadar!...

Iar Ferchezu, ca-ntrădins:

— Ap chiar așa femeie n-am mai văzut! Uite și tu mai repede – c-o apucă-n deal, după clădirea teatrului!...

— Unde-i, unde-i, că n-o zăresc – scâncește Efimaș ca un copil, frecându-și sticlele (aburite de emoție!) ale ochelarilor...

— Of, da' ce să fac eu – se vaicăără și celălalt –, c-o văd chiar și după ce-o-ntors-o după clădire!...

(2002)

DE LA O FĂCĂTORIE DE CĂRȚI

DE CÂNDVA

Balada micilor redactorași

(După George Topârceanu)

Da, aveți dreptate: noi o ducem prost.

Ne petrecem viața fără niciun rost.

Înnegrim hârtie, facem dublicate.

Forfecăm cu ciudă ploaie de citate.

Lungi și deocheate – care mai de care.

De ne-ar fi și leafa tot atât de mare.

Am avea și masă, am avea și casă

Și ne-am ține numai cu femeii frumoase!...

Dar așa ni-i soarta, tristă, de ocnași.
C-a fost să ne naștem mici redactorași...

...

...

(Poet anonim, 1972)

ȘI NUMAI UNUL S-A DOVEDIT

A FI CU OCHII ÎN PATRU!

Pe la mijlocul anilor optzeci, la „Cartea Moldovenească” (de altfel, ca și în majoritatea așezămintelor de stat de pe atunci) exista cel puțin o duzină de organizații „pe baze obștești” și societăți de tot soiul. Cu riscul de a vă plictisi, țin, totuși, să vă amintesc doar o parte din ele – luate așa, la întâmplare: „Crucea roșie și semiluna roșie”, „Prieten al naturii”, „DOSAAF”, „Prieten al cărții”, „Pentru combaterea beției”, „În apărarea păcii”, „Pentru solidaritate cu poporul (pare-mi-se) angolez”...

La anumite intervale de timp (dar, negreșit – în ziua lefii!) persoana împuternicită cu strânsul cutărilor sau cutărilor cotizații de membru, își făcea apariție prin birouri. Fiindu-le de-acum lehamite și săturându-se de-acest lucru ca de mere pădurețe, fiecare se străduia să se dezbrace de tipul nepoftit, plătindu-i cât mai repede banii ceruți, uneori chiar fără a-și mai lua ochii de pe manuscrisul care-l redacta...

Cunoscând bine toate acestea, într-o zi, Mihai Mereuță și Ștefan Chiriță (redactori superiori!) pun la-ncercare un banc. Având asupra lor o listă, întocmită cu tradiționalele rubrici, prind a umbla prin cabinete, adunând de la colegii de breaslă câte 35 copeici de căciulă, fără ca nimeni (absolut nimeni!) dintre aceștia – în momentul despărțirii de suma respectivă și punerii iscăliturii – să-i fi-ntrebat măcar: De ce, și pentru ce?!...

Reușind să sclipuiască astfel niște părăluțe care pe urmă puteau să le-ajungă pentru n chef destul de bunicel, iată că dau ei și pe la unul din veteranii editurii – Fișman Meier Davidovici, șef de redacție... Aflând despre ce-i vorba, se caută acesta pe la buzunar și scoate o monedă în valoare de 20, și alta – de 15 copeici sovietice, pentru a le ceda, peste un moment-două, delegaților în cauză. Pe de altă parte, face dumnealui o declarație publică cum că, dacă nu-i cu bănat – înainte de

a transfera suma respectivă din bugetul familiei la capitolul „Cheltuieli neprevăzute”, ar vrea, totuși, să cunoască: *Ce fel de listă anume o mai fi ș-aceasta*, și în ce scop, deci, urmează să-și aplice semnătura... Ținând **într-o** mână banii gata pregătiți, apucă a cerceta cu atenție documentul solicitat...

În capul „spisokului” (de-acum ticsit cu iscălituri!) sta scrisul, de o caligrafie ireproșabilă, al lui Ștefan Chiriță:

*„Societatea pentru protecția SAXAULULUI NEGRU
și a POTÂRNICHII POLARE în Moldova” ...*

(1997)

UN „DUEL” ORIGINAL

În toamna lui 1978, o echipă de băieți și fete de la „Cartea Moldovenească”, lăsând la o parte manuscritele plicticoase, ne aflam la Trușeni cu nobila misiune de a-i ajuta pe cei de prin partea locului la culesul strugurilor.

Într-o seară, după lucru, vreo câțiva inși batem la poartă și intrăm în ograda unui gospodar din sat. „Delegația oficială” era condusă de Alexandru Alici, redactor superior la editura sus-amintită, și avea un scop bine determinat: gustarea tulpurelului din noua recoltă...

Cine știe pe unde, și cu ce fel de treburi o fi fost ocupat în acel moment stăpânul casei, însă șeful delegației a și pornit „tratativele” cu gospodina – o mătușică cam peste 70 de ani... După cum prevedea etica „întâlnirilor la nivel înalt”, toți ceilalți (vreo 4 – 5 la număr), ne reținuserăm la câțiva pași distanță, fiind totodată numai ochi și urechi la discuția înaltelor Părți...

— ...Surse demne de toată încrederea, începu Sașa Alici în tradiționala lui manieră de exprimare – ne-au adus la cunoștință, cum că un produs ce rezultă în urma tragerii la teasc a strugurilor, cu cele mai alese calități gustative, poate fi procurat doar la Domniile voastre... Împreună cu colegii mei – umili funcționari din capitală – am dori să ne convingem că afirmațiile în cauză corespund adevărului. Prin urmare, V-am ruga să ne serviți din acest balsam ce are o acțiune benefică asupra organismului... Desigur, prietenii mei și cu mine, ne dăm lesne seama că la ora actuală el se mai poate afla în procesul de

fermentație naturală...

Sărmana băbuță, tot încercând să-și ascundă cumva sub șorț palmele-i înnegrite și crăpate de atâta muncă, unde face:

— Ap chiar drept ț-oi spune, că din câte ai înșirat aici matală, am rămas... *p-e-r-p-l-e-x-a!*

Este cu neputință de a descrie expresia feței lui Sășel în acea clipă...

(1995)

PRIN CÂȘLEGILE DE IARNĂ.

MAI CĂ NU L-AI FI RECUNOSCUȚ!

Aș zice că era prin 1975... La redactare îmi nimerise manuscrisul unei broșuri având ca temă experiența plugarilor unui raion cam de pe la sudul republicii. Printre ilustrațiile anexate la text, țin minte, chiar îmi plăcuse foarte mult o fotografie făcută, probabil, de un adevărat profesionist: Pe fundalul unui cogemite grămădoi de grâu de pe fătarea kolhozului din satul N. stăteau de vorbă-ntre dâșii (parcă-i văd și acum!) doi moșnegei, unul dintr-înșii fiind în posesia unor mustăți de o rară frumusețe! În cadrul „luat de-aproape” se vedeau chiar și boabele, pe care unul din interlocutori le vântura dintr-o palmă în alta!...

Având grijă ca cineva dintre viitorii cititori să nu-i încurce pe urmă – cine-i unul, și cine-i celălalt – autorul manuscrisului găsește o soluție foarte nostimă de ieșire din situație, făcând pe versoul pozei următoarea remarcă:

„Nicanor Puică și Sandu Cotorobai (CU PĂLĂRIE!)

se bucură: anul acesta vom avea o roadă bogată!...

(1997)

PĂZEA LA TEMA PĂDUCHILOR!...

Până mai nu demult, pe lângă Comitetul pentru Edituri, Poligrafie și Comerțul cu Cartea, exista așa-numitul „Glavlit” (prin anii '80 compus, de altfel, în majoritate din femei frumoase și... foarte frumoase!), care „avea grijă” ca în cărțile apărute să nu se conțină cumva lucruri despre care n-ar fi fost tocmai bine să afle și cei „de dincolo”...

Bunăoară, noi, cei o mână de oameni de la redacția literatură

agricolă, eram datori să fim mereu cu ochii în patru, pentru ca în cazul în care cineva din autori destăinuia, de-o pildă, secretul privind numărul de purcei care dădeau anual ortul popii la complexe zootehnice din republică – să prindem a hăcui în astfel de texte ca-n curechi! Dar și mai strașnic putea fi, dacă-n pagină se strecura fotografia vreunei ferme de vaci ori (ferească Sfântul!) de oițe bârsane, poza fiind făcută de la înălțimea zborului de pasăre!

Celelalte redacții (social-economică, istorică de partid, politică de masă etc.) își aveau, desigur, în această privință „sitele” și „dârmoaiele” lor...

Urmărind corectura (de-acum semnată la tipar), Glavlitul „curăța” toate aceste momente, fixându-și, totodată, fiecare caz într-un registru special. La anumite intervale de timp, eram convocați în cabinetul directorului, unde reprezentantul cenzurii îi scotea în proșap pe fiecare din cei nimeriți la „catastif”, amintindu-le în public „păcatele” comise...

Cam prin '72 – 73, la una din astfel de „mese rotunde”, o doamnă de la serviciul respectiv aduce, printre altele, la cunoștința celor prezenți că redactorul N., dând dovadă de o evidentă miopie politică, a „scăpat” în lucrarea cutare niște rânduri, în care autorul afirmă (ca să vezi!) cum că după război, prin anii '46 – 47, în Moldova locuitorimea cică-ar fi fost bucsită de păduchi! Și numai datorită ochiului atotvăzător, această informație a fost curmată la timp, fără a o afla, deci, acei, cărora nicidecum nu li s-ar fi cuvenit s-o afle!...

Redactorul Vasile Carazan, nimerindu-se alături cu Efim Spânu, îi face coate:

— Auzi, Efim! Care vasăzică – *nu numai că păduchioși, da' încă și fuduli!*...

(1997)

IEȘISE CHESTIA DE SUB CONTROL...

În cadrul unei adunări de la „Cartea Moldovenească”, nici că-mi mai amintesc cine din raportori face o analiză detaliată a stării de lucruri, subliniind faptul că în secția Corectură a editurii întârzie un mare volum de coli necitite. Ca urmare, la întreprinderile poligrafice, din cauza lipsei de „hrană”, prinde a staționa o parte de mașini...

Se ridică Maria Chiriac, șefa subdiviziunii respective (formată în exclusivitate din reprezentante ale sexului frumos!), pentru a para lovitura:

— Oameni buni, zice dânsa – da' noi ce putem face? Din cele zece lucrătoare – patru (și începe a le înșira la toate numele) se află în concediu de maternitate, având copii de până la 2 ani; altele două – de asemenea sunt plecate și iaca-iaca, dacă dă Dumnezeu, trebuie să nască degrabă și ele...

Punctul pe „i” – după cum și era de așteptat – îl pune cineva din prezidiul adunării:

— *Ian ascultați, întrebarea asta trebuie cumva regulată!...*

(1997)

ȘI CÂND MAI CAȚI.

CHIAI AI O PĂGÂNUȚĂ!

În noiembrie '77 fusese adoptată o hotărâre specială, conform căreia așa-numita „verigă medie” din agricultură urma să fie întărită și mai mult, prin trecerea unei părți de specialiști cu studii superioare în posturi cu o treaptă mai joasă.

Având poruncă să organizăm de urgență editarea unei broșuri «la temă», batem palma cu câțiva corespondenți de pe la ziarele republicane și radio – TV, aceștia punându-se vârtos pe treabă!

Într-adevăr, nu trece nicio săptămână – că prind a sosi și materialele...

Un oarecare Aristid Zorilă, zootehnician într-o gospodărie din nordul Moldovei, începe a depăna tema cam în felul următor. Într-o dimineață, pe la ora 6, „prinde” dumnealui că la radiou se vorbește *taman de acea hotărâre!* Nefiind în stare să rabde până la capăt, se-mbracă iute și, încă pe întuneric (iar fulgii cădeau rar-rar...), o-ntinde spre cârmuirea kolhozului. Când colo, da' președintele dovedise să i-o apuce înainte: în cabinetul acestuia de-acum ardea becul!...

Fără a-i răspunde la „Bună dimineața!”, președintele îl întreabă fără ocolișuri:

— Ei, ce zici, Aristid Calistratovici?!

Firește, la aceste cuvinte, reacția tovarășului zootehnician nu

putea fi alta decât cea expusă în manuscris:

„Pe loc mi-am dat seama că-i vorba de Hotărârea Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Sovietului Miniștrilor al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și a Consiliului Central al Sindicatelor din Uniunea R.S.S. „Cu privire la măsurile suplimentare vizând stimularea trecerii specialiștilor din agricultură la lucrul în calitate de conducători de secții, brigăzi, ferme și alte subdiviziuni de producție din kolhozuri și sovhozuri”...

(1997)

COMPORTAREA GAZDELOR

ÎL REVOLTASE LA CULME!

Se întoarce Veniamin Idriceanu (șeful redacției literatură agricolă) din Armenia, unde se deplasase (prin '74 – 75) pentru a face schimb de experiență cu colegii de la editurile de prin partea locului. La întrebările noastre, ne povestea, cu lux de amănunte, despre specificul activității editoriale din capitala acelei republici...

Ceva mai târziu, găsind tocmai un moment potrivit, iau și-l întreb:

— Ei, dar oricât ar fi fost de „încordat” programul unei zile-n deplasare, totuna, zic – *un păhărel cu vin de-acel armenesc l-ai gustat cumva?!...*

— Dacă vrei să mă crezi – *anume de la asta* mai nu m-am luat la cuțit cu dâșii!... Înțelegi, în toate cele cinci seri, cât m-am aflat acolo – *numa coniac și coniac!* Până la urmă n-am mai răbdat, și chiar le-am trântit-o pe de-a dreptul: „Da turnați-mi odată, oameni buni, ș-un pahar de vin! Nu de alta, le zic – dar oi veni acasă, și-ai mei *nici nu m-or crede!...*”

(1997)

IACA-IACA, N-A MAI RĂMAS ATÂTA!...

După mine, la tratarea unei teme, fie ea chiar și mai îngustă, însă parte integrantă a unui domeniu de anvergură, orice autor este în drept (ba uneori poate chiar și dator!) să facă de la bun început referințele corespunzătoare, pentru a-l familiariza pe cititor cu anumite subtilități ale temei abordate...

Un colaborator al Institutului de Cercetări Științifice în

domeniul Viticulturii și Vinificației din Moldova, doctor în științe, prezintă prin anii '75 – 76 la editură o lucrare intitulată „Aplicarea îngrășămintelor în vii”. În „Introducerea” manuscrisului vizat autorul afirmă – nici mai mult, nici mai puțin:

„... Vinul se bea la bucurii și la necazuri, la botez și la înmormântări, la nunți și după divorț... Vinul era băut în capitalism, se bea acum, în socialism, și sunt pornit să cred că el *va fi băut și în comunism!*...”

(1997)

ȘI SCOTÂND EA LA URMĂ

„TUZUL CEL DE COZ”!

Necunoscându-mi telefonul de la redacție, un corector de la Tipografia Centrală mă sună într-o zi la numărul șefei secției de producție a editurii pentru a mă pune, colegial, la curent că în una din lucrările pe care o semnasem deja la tipar dânsul a scos la iveală (în ultima clipă!) o gafă cam serioasă... Cu părere de rău, nu se mai putea face nimic, deoarece (fiind pe la sfârșit de lună – când toată lumea lucra la „facerea planului!”), tipograful îi înșfăcase din mână textul pentru a-l introduce cât mai repede în mașina de tipărit!...

Mi-am închipuit pe dată urmările care mă așteptau: erata (foarte nedorită!) care voi fi nevoit s-o dau la sfârșitul cărții, scoaterea „în proțap” pe la adunări, premiul pe luna respectivă – dus pe apa sâmbetei...

Ce o fi citit pe fața mea în acel moment șefa secției – nu știu nici până astăzi. O văd doar că ridică receptorul, telefonându-i... însuși directorului tipografiei! Deși era cunoscut faptul că, înainte de a se angaja cu slujba la editură, dumneaei lucrase împreună cu el la acea tipografie mai mulți ani (ba chiar fiind și buni prieteni), pentru a da „ponderă” chestiunii, o apucă „de mai de sus”:

— Alo, aici Editura „Cartea Moldovenească” decorată cu ordinul „Prietenia Popoarelor”. Mă numesc Pavlova, Valentina Vladimirovna... Tovarășe Revenco, venim cu o mare rugămintă: Trebuie cumva reținută pe 20 de minute tragerea la tipar a cărții „Creșterea iepurilor de casă”... Gheorghii Nichitovici, pe una din pagini, din vina redactorului, a ieșit o mică încurcătură...

— Te rog nu mă ruga, că totuna n-o să-ți iasă nimic. Știi prea bine că „ne arde” planul! Nu-i cazul, cred, să-ți explic ce-nseamnă lucru’ ista!

— Înțelegeți, redactorul cărții e un lucrător tânăr, îi scăpase pe-un moment atenția...

— Las să-i fie de-nvățătură, iar altă dată să bage de seamă! Altfel – îi înveți cu nărav!

— Dar, totuși, îi băiet de-al nostru...

— Pentru mine-s toți deopotrivă, și-s „numai de-ai noștri”!...

Văzând că acela-i neclintit ca stânca, pune Pavlova la bătaie ultima carte:

— Жорочка, лапонька! N-am vrut, da’ chiar ți-o spun, fiindcă văd că n-am încotro... Numai, te rog – secretu’ să rămână-ntre noi și nu cumva s-audă și muierile celea ale tale... Știi, aista-i ibovnicu’ meu! Cred că nici eu nu trebuie să-ți lămuresc ce-nseamnă lucru’ ista! mai ales, când mergi de-amu cam înspre bătrânețe!...

— Ehe, dap văd că bună mai ești și tu! Și-ncă n-ai trimis pân-amu băietu’ cela-nspre noi?!...

Ajuns la tipografie, dreg în câteva secunde fraza cu pricina, după care revin direct în cabinetul colegei de serviciu, mulțumindu-i din inimă pentru „colacul de salvare” aruncat tocmai în momentul când nici nu mă puteam aștepta!...

Cum la convorbirea telefonică de mai sus asistase și o altă lucrătoare de-a noastră, pe nume Gherșlea Moiseevna Caț – șefa secției planificare (cu „carte” încă de pe timpuri mai vechi!), își ridică dânsa capul de la niște cifre cu care era preocupată în acea clipă și, privindu-mă pe deasupra ochelarelor, îmi zice zâmbind:

— Ai scăpat, Pahomii, ca porcu-n Ajunul Crăciunului!...

(1997)

LA ÎMPĂRȚIREA STEAGURILOR

O zi strălucitoare de 1 Mai, cam pe la începutul anilor optzeci... Ca de obicei, cu această ocazie ne aflam adunați încă de dimnecioară în fața Casei Editurilor, pentru a participa la demonstrația de sărbătoare.

După tradiționala procedură de repartizare a portretelor conducătorilor Uniunii R.S.S. și a drapelelor republicilor unionale

(atribute nelipsite la manifestații în astfel de zile!), noi în de noi, apucăm a preciza denumirea cutării sau cutării republici, pe care urma s-o „reprezentăm” în cadrul demonstrației: unuia, de-o pildă, îi nimerise drapelul Estoniei, altuia – al Uzbekistanului, celui de-al treilea – al Armeniei...

La care Mihai Mereuță, desfășurând steagul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești, ține să remarce:

— Măi băieți, să nu-mi spuneți pe nume dacă, pe urmă, n-o să se găsească cineva, care-o să zică că-s naționalist!...

(1997)

O NIMERISE TAMAN LA ȚANC!

Prin anii 1992 – 1993, administrația și comitetul sindical de la „Cartea Moldovenească” (rebotezată de-acum în „Universitas”) căzuseră de comun acord cum că redactorii (stâlpii editurii!), în una din zilele lucrătoare ale săptămânii, sunt în drept de a nu se prezenta la datorie, luându-și așa-numita „zi de creație”. Decizia în cauză era argumentată prin faptul că (după ce grebla, uneori, atâta hălăciugă din manuscrisele autorilor!), sus-amintitei categorii de salariați i se îngăduia să mai facă vreo bucățică de traducere, să mai dea pe la bibliotecă, să frecventeze sălile de expoziții...

În fond, când stai așa și te mai gândești – trebușoară nu tocmai rea, de n-ar fi-ncurcat doar un singur chițibuș: *a doua zi dimineața erai dator să te înfățișezi la slujbă cu norma-n dinți!*

Cele enumerate țineau, bineînțeles, mai mult de domeniul teoriei. În realitate, însă, toată această „creație” căpăta deseori o cu totul altă nuanță, mai ales pentru partea femeiască!... Sculându-se pe la cântatul cucoșilor, sărmănuțele citeau pe nemâncate o bună postată de corectură, își hrăneau odraslele (petrecându-le apoi pe care și-ncotro), înfulecau ceva la repezeală și, înșfăcând din nou pana – încolo, cam pe la o subamiază, când făceau ele socoteala – ieșea c-au îndeplinit norma cu 117, 3%! Și de-abia atunci, răsuflând nu știu cum parcă mai ușor, își puteau permite să treacă la ocupațiile „preferate”: făcutul curățeniei, spălatul rufelor, pregătirea celor de-ale gurii pentru mai multe suflete. Nefiind aici la mijloc niciun fel de secret, contingentul de autori era bine informat asupra acestor nuanțe și

subtilități...

Într-o bună zi, dă pe la editură unul din autorii redactorului Anișoara Crețu. Văzându-i masa liberă, vine cu întrebarea firească:

— Și pe unde, mă rog, ziceți că o fi fiind coana Nuțica?

Colegele de birou ale acesteia (de parcă **s-ar** fi-nțeleș), toate tustrele, îi răspund **într-un** glas:

— Ap astăzi dumneaei... *tocmai că și-a luat zi de creație!*...

Autorul, bun de glume, care – tot de-a lungul a mai multor ani de colaborare – cunoștea și împrejurările de-acasă ale acesteia (trei copii de școală și-un bărbat țambalagi!), dă înțelegător din cap:

— *Aha, care vasăzică – ieri încă dicusară o pus la-nmuiet, iar azi creează!?*...

(1997)

HAI SĂ-ȚI ARĂT TIBILISUL SEARA...

Unii dintre eventualii cititori poate că-și mai amintesc că, prin anii optzeci, pe la întreprinderile și organizațiile de stat erau la modă așa-numitele „foi turistice pentru zilele de odihnă”...

Într-o vineri, un grup de turiști basarabeni, printre care și lucrători de la „Cartea Moldovenească”, coborând pe la o amiază din avionul ce-i transportase spre capitala Georgiei, timp de două-trei zile **s-a** desfășurat din plin cu cele mai impozante priveliști ale Thilisului însorit și împrejurimilor acestei urbe transcaucaziene.

...De-acum duminică seara, înainte de întoarcerea la Chișinău, făcătorii de cărți (fără tutela ghidului) se plimbau încântați de farmecul orașului la acea oră. Înaintea tuturor, ținându-se la braț, păseau Ștefan Chiriță și Valentina P.

Cucoana – de o frumusețe aparte, cu păr bogat, înaltă, cu niște forme apetisante încât băga boala-n toți bărbații aborigeni întâlneau în cale!

Cavalerul – deși aproape cu un cap mai jos la statură, însă „mujik” vânjos, purta un chipiu național georgian (procurat recent), făcându-o, astfel, pe „localnicul”...

Observând cum „consăngenii” o mănâncă cu privirile pe cea care o avea alături, o apucă Ștefan încă mai strâns „la toartă” și, uitându-se ei numai *ochi în ochi*, își continuă calea, jucând rolul unei

perechi îndrăgostite lulea!...

Colegilor ce-i însoțeau doar la câțiva pași distanță le venea tocmai bine să urmărească reacția georgienilor mustăcioși, ținta cărora o constituia, desigur, Valentina. Vrând-nevrând, însă, câte ceva din complimente îi mai pica și lui Ștefănică, pe care aceștia îl invidiau ca bărbat – odată ce-a „răzbit” el la *O ASEMENEA FEMEIE (!)*, socotindu-l, fără-ndoială, *putred de bogat*:

— *Îți jur, Cațó, că în cei 75 de ani ai mei – n-am m-au văzut o așa frumusețe de femeie!*

— *Da, dar privește – ce gighit e-alături! Vah, vah!...*

(1998)

DASEM ȘI NOI MÂNA CU MINISTRUL!...

După ce aveam trudiți cu Efim Spânu la „Cartea Moldovenească” câte vreo doi ani, ne oprește într-o zi pe coridor Maria Ciubotaru, președintele comitetului sindical:

— Măi băieți, știu că din bucățica ceea de leafă a voastră, mai bine de-un sfert îl dați pentru chirie. Editura, însă, cămine nu are și niciodată nu le-a avut. Fiind voi burlaci, ia încercați și treceți cumva pe la Jmerenețcaia* – poate că dânsa vă ajută cu ceva!

În acea seară mi-am călcat pantalonii cu deosebită înverșunare!... A doua zi dimineată, pentru ras barba am scos o lamă nou-nouță!...

* pe atunci – președintele Comitetului de Stat pentru Presă

O jumătate de ceas m-am tot chinuit cu nodul de la cravată – ca să iasă la o sută s-un procent!...

Nu mai puțin ferchezuit se prezentase în acea zi la slujbă și colegul meu...

Văzându-ne încă din ușă, se ridică Elena Fiodorovna de la masă (parcă o văd ca azi: blondă, frumoasă, în bluziță albă) și, cu un zâmbet fermecător, ne iese în întâmpinare până la mijlocul cabinetului:

— *Vai de mine, ce flăcăi simpatici!... Niște șoimi, nu alta!... Ba și-mbrăcați cu mult gust!... Căci de parfumul „Krasnaia Moskva” – nici nu mai zic!...*

Luându-ne de mână, ne conduce foarte amabil până la masă,

îndem**nându**-ne să luăm loc. Aflând însă cu ce treabă ne-am înfățișat la Domnia sa, SE-NTRISTEAZĂ VĂDIT, își pleacă ochii în podea și, tot răsuc**indu**-și între degete tocul-rezervor, prinde a ne povesti *cum că problema în cauză este, desigur, foarte actuală, mai mult ca atât – chiar dureroasă, dar în prezent ea nu poate fi rezolvată decât cu mare greu, aceste dificultăți ținând de niște momente care, din păcate, dar mai ales – cu părere de rău...*

P.S. La căminul nou construit din strada Dacinaia (astăzi Nucarilor) am trecut cu Efim *exact peste șase ani*, având de-acum familii și fiind dați pe la tample *cu un fel de argint...*

(1999)

SFÂNT LUCRU E ȘI DIETA ASTA!

De la ce anume și-au băgat în cap colegele mele de birou Nina M. și Ludmila P. *cum că-ar fi având niște kilograme în plus* – nu pot înțelege nici până astăzi...

Odată insuflâ**ndu**-și însă acest lucru, din când în când dânsese prinseseră a-și face așa-numita „săptămână dietetică”. Poate că și exagerez un pic, dar după câte-mi aduc aminte, meniul lor în astfel de zile era cam următorul:

luni – 175 grame de vinegretă *marți* – două pahare de chefir *miercuri* – 3 mere coapte *joi* – un pahar de suc și jumătate de covrig.

Ajunse însă în ziua de vineri, pe la orele 10 – 11, priv**indu**-mă galeș, începeau a se tângu:

— Lixeici, *așa ne-a mai prins pofta de ceva gustoșel!*...

Din acea clipă toate acțiunile mele se desfășurau conform unui scenariu unic: Lăsâ**ndu**-mi pana de scris pe masă, traversam bulevardul și, din magazinul amplasat vizavi de Casa Editurilor, cumpăram un tort „Kievskii” care, dacă-l puneai pe cântar, *trăgea exact un kilogram!*

Revenit în birou, împărțeam frățeste aceea gustoșenie în trei părți...

De fiecare dată, *de-acum cu coșcogemitea bucătoare dusă la gură*, una din ele ținea să precizeze neapărat:

— Lixeici, da’ nu ne păcălești – *tortul într-adevăr e de cel dietetic?!...*

— Aveți cuvântul unui ofițer în rezervă!...

(2000)

FEL DE FEL DE FELURI...

Oricât mă aflu prin străini.

În sat la noi am rădăcini.

În straie vechi, în straie noi.

Eu seamăn orișicum cu voi.

Cu trupul unde n-am plecat.

Cu gândul sunt la noi în sat.

Oriunde-aș fi, pe orice plai.

Din pâinea voastră hrincă-mi tai.

Și-n mica slujbă de poet

Tot vorba voastră o repet.

Petru Cărare

(„Țăranilor moldoveni”)

ERA, POATE, O PRIMĂ LECȚIE

ÎN MATERIE DE UMOR

În familia buneilor mei dinspre mamă erau numai doi copii – ea, botezată cu numele Ecaterina, și frate-său mai mare, unchiul Vasile. În schimb, la tata „cumpania” se prezenta mult mai solidă: de tot opt la număr – 4 fete și 4 băieți. Din cele povestite de dânsul, *în calitate de jucării, aceștia n-aveau pe-atunci decât motanul și scăunelele de la masa unde era „servită” mămliguța.*

Fiind cel mai mare dintre frați, după terminarea a doua clase, tata a fost dat de către bunelul Dumitru ca ucenic la un văr de-al său – pentru a învăța meseria de șindrilar, astfel începând a aduce un ban la casă. Sânguincios de felul său, micul meșter (sau „bădița” – căci anume așa-l respectau cei care veneau în urma lui), a deprins, paralel, și celelalte lucrări trebuincioase. Iată de ce, în viață, cu propriile năini, tata a înălțat mai multe case – din temelie și până la punerea hogeacului...

Într-o primăvară (să fi avut eu pe-atunci vreo 7 – 8 ani), tata reînnoia gardul – de-acum învechit de-a binelea –, eu „asistându-l” prin darea cleștelui, ciocanului ș.a.m.d. La un moment oarecare,

lăsându-și ale sale treburi, văd că apare „în inspecție” mama. Fără a-și întrerupe munca, tata zâmbeste:

— Amu, când a trece lumea pe drum, garantat c-o să spună cineva: *Ferice de vădana asta! Se vede că i-o căzut norocu’ și s-o măritat!...*

Nu-mi aduc aminte care a fost aici reacția mamei, însă, urmărind atent cum se isprăvește tata cu toate cele, dânsa găsește de cuviință „să intervină” cu un sfat:

— Da eu aș zice, că sârma la par trebu’ sucită nu așa, da, uite – iaca așa!

Se oprește tata din lucru, își șterge liniștit cu dosul palmei fruntea asudată, și-i spune mamei (sărmana fiind aproape fără carte):

— Stau eu, uneori, și mă gândesc: *Vrăjmaș ai fi fost tu bună de-nvățătoare!...*

Aici, și mama încearcă să nu-i rămână datoare:

— *Hai, las-o – vă știe tăt satu’ c-aț îmblat patru cu-n hastic!...*

CÂTE BORDEIE, ATÂTEA OBICEIE!...

„Moldovenii când se strâng

Și-n petreceri se avântă...”

(Petru Zadnipru)

Nu știu ce cred alții, mie însă ba chiar îmi place când prin părțile Strășenilor, de-o pildă, micilor farfurioare pentru servitul mesei li se spune „tălgerile”, în timp ce oricare gospodină de pe la nordul Moldovei (fie ea mulgătoare la fermă sau directoare de școală), s-o pici cu lumânarea – că același obiect nu ți-l va numi altfel decât „blidușcă”! E o chestie și asta, dacă vreți...

Și-ncă una. Fiind originar de prin părțile Bălților, îmi amintesc cum (prin anii ’70) rămasei plăcut impresionat când într-un sat de codreni, gospodarul casei, întorcându-se din beci cu ulciorul plin – tot cam la o jumătate de ceas – de fiecare dată îi saluta pe meseni prin tradiționalul:

— *Bine v-am găsit!...*

Cei de-l așteptau cu paharele goale și cu cerul gurii uscat, toți într-un glas, îi răspundeau cu neprefăcută bucurie printr-un nu mai puțin tradițional:

— *Bine-ai venit!*...

Mai alaltăieri, la un mic chef (colegul Ion Țurcanu împlinise niște ani), nu știu cum se făcuse că m-am pomenit ales în rolul onorabil de paharnic. (Mai mare pe damigeană se numerise tot un ortac de-al nostru – jupânul Izea Trosteanețchi).

Aflându-mă „în exercițiul funcțiunii”, tocmai îmi amintisem acest nostim obicei în momentul când reveneam la masă cam a treia oară cu burluiul de „Busuioacă”. Venindu-mi taman bine, îl povestesc cinstiților meseni cu ochii strălucind și paharele întinse.

Aici și omagiatul, codrean sadea, „extinde” tema sus-amintită c-o-ntâmplare nespus de simpatică!

...Cum că-n satul lui de baștină (de pe lângă Călărași) niște băieți de ispravă intraseră pe ospețe la un consătean de-al lor pentru a-i încerca vinul... Tot așa, pe-ndelete, împreună cu stăpânul casei, se vede că l-au tot probat ei în așa măsură încât, la un moment oarecare, gospodarul se înfățișează înaintea musafirilor cu un „Bine v-am găsit!”, ținând în mâna dreaptă „tocitoarea” plină cu vin, iar în cea stângă... *cepul de la butoi!*...

Prăpădindu-se de răs și sughițând de-atâta băutură, „mesenii” îi fac semn celui cu pricina spre cepul din mână, bănuind ei (deși erau chercheliți cuc!) că în acea clipă se întâmplă, totuși, ceva cu butoiul... Noroc că se nimerise unul mai tare la beție care, înșfăcând cepul din mâna stăpânului beat lulea, *se repezise cât îl țineau picioarele spre gura beciului!*...

(1994)

CE NE FACEM CU BURICU?!

Mă las păgubaș, chiar de la bun început, la descrierea sentimentelor apărute în inima lui Mitică Smolitu atunci când nevastă-sa îi șoptise cu duioșie la ureche că în curând acesta va deveni tată!... Un singur lucru vă pot spune cu toată siguranța: începând cu ziua aceea, în comportarea cu soție-sa, Mitică putea fi calificat, fără nicio exagerare, drept „grija și atenția personificată”!...

Într-o sâmbătă după amiază, Argentina (căci anume așa îi zicea nevestei) îi pronunță numele având o expresie a feței pe care Mitică o vedea pentru prima oară. La întrebarea mută a bărbatului, aceasta-i

răspunsese doar cu niște ochi plini de groază!...

Formând numărul respectiv de telefon, viitorul tată le explică celor de la „Salvare” situația delicată, rugându-i „să deie-n cai!” – cât pot!... Cei de acolo îl asigură însă că pentru dâșii *o astfel de chestie* e un fleac, făgăduindu-i că vor sosi în cel mult, 15 – 20 de minute. (Uitasem să vă spun că familia Smolitu locuia aproape în centrul Chișinăului, în partea de sus a străzii Armenești).

Cu toate acestea, inima lui Mitică se strângea de neliniște și teamă. Se ruga doar de una: Doamne, numai de n-ar întârzia!...

Trece o oră... Nimic – nici tu zăre de „Urgență”!...

La telefonul „03” i s-a explicat (într-un mod cam ceșos) că în oraș sunt prea multe chemări, însă și de data aceasta i s-au dat asigurările de rigoare: Cazul e fixat în „catastif” și, deci, nu le rămâne decât să mai aștepte nițeluș.

...Se mai scurge încă vreo jumătate de ceas de așteptare chinuitoare!... La un moment dat, Mitică citește în ochii soției cum nu se mai poate de clar:

— *G-a-t-a!*...

Aici capul familiei Smolitu ia fulgerător o hotărâre... Fie ce-o fi!...

— Alo, „Salvarea”?... Dacă nu-i cu supărare... Știți, îmi naște nevasta... *Cu ce mă sfătuiți că-i mai bine să tai buricu copilului – cu foarfecelile ori cu cuțitul?!...*

— Ferească Sfântul, se auzi la capătul celălalt de sârmă, nu faceți nimic fără noi! Venim acum!...

Un zdrahon de doctor, de vreo doi metri înălțime (halatu-i scurt părând pe el o cămașă albă, scoasă *по-блатняцки* din pantaloni), doar peste un singur minut intra în fugă în ogradă, îmbrâncindu-l apoi la o parte pe Mitică, care sta în ușă, pierdut...

Ei, dar știți, totuși, unde-i poanta cea mare?!... Până în cele din urmă s-a dovedit că băieții de la „Salvare” nu numai că erau iuți de picior și-și cunoșteau la perfecție meseria, ci posedau un pic chiar și simțul umorului!... De-acum la ieșirea din casă, zdrahonul o susținea cu o mână pe Argintina, în cealaltă având trusa de prim ajutor... Observând în orgadă „o nație de câine de-aist orășenesc”, căruia din troscotul ce da în floare i se vedeau doar urechile și vârful cozii, acesta

întrebă „cu spaimă”:

— Cred că, de nimerești în labele turbului ista – te face ferfeniță!?!...

(1994)

Secțiune 5.01 PE NEMÂNCATE

Efim Militaru îmi povestise o pățanie întâmplată cu un cumnat de-al lui de pe sora mai mare, măritată **într**-un sat de prin părțile Râșcanilor...

În toiul secerișului, un drac de combină neavând, se vede, altceva de făcut, ia și se strică taman în mijlocul lanului!... În ajutor, după cum și se obișnuiește în asemenea cazuri, săriseră toți băieții de la celelalte combine. Nimic – „nu ia foc” și gata!... Nimer**indu**-se în preajmă, *își dă concursul* însuși brigadierul (cu Tehnicumul de la Soroca proaspăt terminat!). Însă afurisita ceea de mașină nu vrea să-și poarte cuțitele, măcar crapă!...

În sfârșit, vestea despre cele întâmplute ajunge la președintele kolhozului – Mina Bolduratu. Aică își amintește acesta de un oarecare Arion Cucoș care, cu toate că activa în alt domeniu decât cel al tractoarelor și combinelor, avea însă, cum **s**-ar spune, un dar de la Dumnezeu *la șuruburi*... Chestia trăgă**nându**-se de-acum spre asfințitul soarelui, trimite poruncă președintele prin cineva, ca mâine – cu noaptea-n cap – să poștească Arion Cucoș la dânsul, la cârmuire...

A doua zi, la 6 dimineața, în cabinet la Mina Cozmovici începuse, ca de obicei, „nareadul”... Brigadieri, șefi de ferme, specialiști de tot soiul – împreună să fi fost la vreo douăzeci de oameni. *Tabloul* se prezenta cel obișnuit: fumăraie de tutun, sfadă, „ghionturi”, jalbe – ba că nu-i una, ba că nu-i alta... (Ce-i drept – un singur lucru dintre cele plăcute cineva îl comunicase spre știrea tuturor: ieri, pe la chindii, Dică Golomoz „i-o dat cep” la acel rozov!...).

După ce bate frumușel la ușă (deși cred că nu l-a mai auzit nimeni!), intră badea Arion în cabinet, își scoate pălăria, dă binețe și, fără a-l slăbi din ochi pe cel de la care avea ordin de prezentare, cuvintează:

— *Aț spus, tovarăș prisidati, că și vin az la dumneavoastrî...*

Președintele, în toată hărmălaia ce-l înconjura, uitând de

porunca de ieri și crezând că *ș-aista (!)* o fi venit să-i ceară niște ciment sau „șifer”, îi răspunde a lehamite:

— *Nu, nu... Azi nu-i chip nici într-un fel! îi veni mata mâine!...*

Avându-și ambițul mai pronunțat decât oarecare altul, aici lui Arion Cucoș îi sare țandăra:

— Ap mâine, tovarăș prisidati, mata... v-o-r-b-a c-e-e-a!... (și i-o trânteste dinainte – așa, lată de tot!...).

Își pune apoi pălăria pe cap, o îndeasă nițel și, luându-și rămas bun printre-un: „Ap mai rămâneți sănătoși!”, deschide ușa și pleacă omul în treaba lui...

În cabinet se făcuse o liniște cum nu se mai pomenise în istoria „nareadurilor” de când exista kolhozul, adică din '49 – tot încoace... Sârghi Potricală, șeful fermei de oi, așa și încremenise cu o țaharcă de „Belomor” în gură!...

Președintele, fără nicio urmă de supărare, însă pierdut la față și cu totul dezorientat, învăluie cu privirea activul kolhozului, întrebându-i pe cei adunați (așa, mai mult pentru a se convinge de propriile bănueli):

— *Da' așa că omu' șiala era treaz?!...*

(1994)

SCRISOARE RĂTĂCITĂ

Bun găsit, moș Sava! După cum ți-am făgăduit la plecarea din Zărzăreni, îți dau de știre că am ajuns cu bine aici, la lecuire. Și-ți mai pot spune despre Slănic-Moldova că mare frumușă-ți prin dестe locuri! Încotro nu te-ai uita – numa munți împăduriți cu copaci de tot felul... Iar brazii îs mai înalți de câteva ori chiar și decât casa lui Fănuță Lișiță!...

...De-acum când ieșeam pe poartă, Drăgostina, nevastă-mea, știind ea că-mi place uneori, diminețile, să mă mai iau cu somnul, mi-a pus cu de-a sila „budilniku”. Ei, dar degeaba! Fiindcă la Slănic – cum numai se crapă de ziuă – te trezește mulțimea de păsări din pădure...

Vreau să-ți mai spun că în cameră m-am nimerit cu un Profesor de muzică din Chișinău. Aman cuminte și deștept om! Într-o dimineață, așa și-mi zice: „Auzi, dom Văluță (adică eu!), ian ascultă matale: acesta-i Concertul numărul 4 în *și-bemol-major* pentru Pițigoi

și orchestră... Și mai trage atenție la un lucru, tot dumnealui îmi spune – aici repetițiile încep înainte de ora 5, nu ca la Filarmonica noastră – hăt încolo, pe sub amiază!...”

Da să vezi mata, moș Sava, ce *aer* îi pe-aici! Dacă vrei să mă crezi – aduce-a tămâie de brad, și-i așa de curat, că tucma-l simți cum îți tămăduie plămâii!...

Ei, dar de *apele minerale* nici nu-ți mai pot spune! Anume de-aestea pe la Slănic sunt câte vrei!... De-o pildă, izvorul numărul 1 îi bun pentru stomac, numărul 2 – îți drege măiurica... Iar dacă te supără pietricelele de la rărunchi – îndesește-o pe la izvorul „300 de scări”!...

Da de la o vreme încep să bănuiesc că nu toți vin înapoi „cu maiura”, ca și mine. Se vede că mai suferă lumea și de alte boli... Fiindcă mă uit eu, moș Sava, cum noaptea câte-o serie de femei – tot pâlcuri-pâlcuri – se duc pe la restauranturi, care pe-aici îs la tot pasul! Probabil că nu le ia somnul, ori poate că din altă cauză?... Parcă-așa, când te uiți dintr-o parte, nu prea seamănă ele să fie bolnave – toate-s rumeoare la față!... Oare ce-or fi având? Că una dintr-însele (nu pun rămășag, da-mi pare că-i cam de prin părțile noastre!) am auzit cu urechile mele cum îi zicea alteia: „Ap, fa Marușcă, chiar drept Ț-oi spuni: Vrajmaș îmi mai place-aici apa, aeru și *fraeru!*...”. Cred că o fi fiind ș-aista vreun fel de leac – tot sfătuit de doctori!...

Ș-amu, moș Sava, principala chestie de care m-ai rugat. Ziceai atunci să mă interesez *dacă-s de vreun folos sanatoriile estea*... Eu unu, după câte-am văzut și-am auzit pe-aici, am luat și Ț-am scris așa cum le-nțeleg eu. De aceea, vezi și cântărește matala singur... Spuneai, îmi pare, că hoțomanii ceia de la „Zagotskot” îți datorează niște bănișori (încă de an-toamnă!) pentru un buhăieș și patru oițe... Ce te-aș putea eu sfătui? Cum numai te vezi cu părăluțele la chimir – întinde-o, cât mai repede, înspre Slănic! Ai să te convingi, garantat, că bine-a zis cine-a zis: „Dai un ban, da’ face!”...

În rest – să ne vedem sănătoși la Zărzăreni!

Văluță Pârnicos.

28 iulie 1994

LECȚIE „DESCHISĂ” LA GRAMATICĂ

Istorieara în cauză am auzit-o cândva de la Mihai Ferchezu...

Se zice că pe la începutul anilor '70 Filaret Dorobanțu lucra învățător **într**-un sat nu tocmai departe de capitală...

Ce n-o fi „împărțit” el cu directorul acelei școli – nu mă apuc a vă spune. Un singur lucru se știe doar, cum că directorul avea póxie pe Filaret Ivanovici, iar acesta, la rându-i, l-ar fi înghițit, dacă ar fi putut, pe superiorul său... Și, după cum se obișnuiește în asemenea cazuri – fiecare se răzbuna cum îi ieșea mai bine, și când îi venea la țanc!...

Într-o bună zi Filaret Ivanovici avea lecție de Gramatică în clasa 6 „A”. Din cei 24 de băieței și fetețe nu lipsea niciunul, deoarece vremea era de-acum prin Postul Crăciunului și, după cum vă dați seama, nu mai avea nimeni de ajutat părinții la lucrările agricole.

— Astăzi, dragi elevi, vom repeta încă o dată tema „Părțile principale și secundare ale propoziției”. Să poftească la tablă Vasilică Boboc pentru a scrie un model de propoziție... Restul școlarilor o vor copia în caiete. Așadar, dictez:

Directorul fură cărbunii școlii.

Și acum, dacă ați reușit **s**-o scrieți cu toții, rog să-mi răspundeți: C în *e f u r a* cărbunii școlii?

Întreaga clasă (întrecându-se unul pe altul!) o ține **într**-un glas:

— *D-i-r-e-c-t-o-r-u-l!*...

— Foarte bine. Dacă dorește acum să ne spună Duca Smochină: Ce este „directorul” în exemplul de față?

— În cazul nostru „directorul” este un subiect.

— Bravo, e un răspuns foarte just! Iar acum haideți să aflăm împreună: C e *f a c* e directorul școlii?

Din nou cele 24 de voci, una ca una:

— *F-u-r-a!*...

— Bun, văd că aveți o judecată logică. Dar nu cumva ne poate spune și nouă Rădiță Iulia: Ce prezintă cuvântul „fură” în această propoziție?

— Cuvântul „fură” este predicat.

— Excelent! Acum poate că știe cineva dintre voi, elevi: C e *f u r* a directorul?

— *C-ă-r-b-u-n-i-l!*...

— Și cunoaște, întâmplător, Rodica Țuguietu: Ce este acest

cuvânt în propoziția analizată?

— În cazul de față cuvântul „cărbunii” este complement direct.

— Mă bucur, copii, de stăruința și cunoștințele voastre... Iar acum, dragii mei, fără a vă grăbi, gândiți-vă bine-bine de tot, și răspundeți: *A și cu i se în t că r b u n i i pe care îi fură directorul?*

Și de data aceasta, fiecare cu mânuța ridicată – pentru ca anume pe dânsul să-l laude Filaret Ivanovici – exclamă cât îl țin plămânii:

— *A-i ș-c-o-l-i-i!*...

P.S. Principalul în toată această istorie este însă că întreaga lecție fusese ascultată cu cea mai mare atenție de... *însuși directorul școlii!* Urmărindu-l la tot pasul pe învățătorul de limbă pentru a-i găsi nod în papură în ceea ce privește calitatea predării obiectului, acesta trăgea cu urechea din coridor, la ușa întredeschisă a clasei. Stacojiu la față și scrâșnind din dinți, s-ar fi repezit în repetate rânduri să-l facă praf pe adversar, însă n-avea niciun drept: *lecția este lecție!*...

O parte de lume vorbea după acest caz, cum că de la începutul „duelului” scorul devenise 4: 3 în favoarea lui Filaret Ivanovici...

(1995)

SE AȘTEPTA O ÎNTÂLNIRE

LA NIVEL ÎNALT

Se duce o bandă de băieți de la Televiziune, prin anii șaptezeci, să pregătească niște materiale *într-un* sovhoz de pe lângă Nisporeni.

Pentru început, prind ei în cadru câteva „momente” pe la casele câtorva gospodari din sat: o frumusețe de curcani în ograda lui moș Toderică Belciug, niște iepuri de muscă și încă un fel de jigăanii, ce aduceau mai mult cu dihomele – la Dorofte Botezatu... După aceasta, fixează pe peliculă lucrările de sezon în podgorii și livezi, interviuri cu frunțași în producție. Nici vorbă – își cunoșteau flăcăii meseria!...

Dar iată că încolo, pe la o după-amiază, se și anunță îmbarcarea spre casă! Cineva (cam în glumă, cam în serios) propune că – deoarece totuna le vine cam „în drum” – n-ar strica să se convingă că cei de la „Hanul Zamferei” îs toți vii și sănătoși...

La întrebarea mătușii Sanda (mai mare pe făcutul curățeniei și strânsul blidelor de pe mese): „*Da aveți să stați 'neavoastră mult pe la noi?*” – nu dăduseră nimeni nicio atenție.

Cele câteva mese, puse una lângă alta, erau toate ocupate. Să fi fost la vreo 20 de persoane, dintre care trei sau patru bărbați, în rest – mai mult parte femeiască. După fețele îmbujorate și felul cum le umblau ochii duduilor puteai constata, fără mare trudă, că petrecerea era tocmai în toi!...

Imediat **s**-a mai găsit pe undeva o masă care, *la rugămintea insistentă* a fetelor un pic „făcute”, a fost și ea trasă în capul celor deja aliniate...

Așa se-ntâmplase că operatorul Fănică Țăruș **s**-a nimerit așezat alături de Georgeta Vulpe care, susținându-și recent teza de doctor în științe, hotărî să organizeze, cu această ocazie, un mic banchet pentru colegile de laborator și oponenții oficiali.

Nu reușiseră mesenii în noua componență să bea până la fund paharul cu „Roșu de Dolna” în onoarea proaspătului savant titular, că mătușa Sanda din nou cu ale ei:

— *Oare cam cât să fie amu ceasu’? Da ‘neavoastră la ce oară liberați zalu’?!...*

Al doilea pahar, cu „Rozov de Bursuc”, a fost închinat de către nou-sosiți întru prosperarea laboratorului aflat în cadrul unei instituții științifice din capitală.

N-au rămas date, cum **s**-ar spune, nici reprezentantele sexului frumos. Ținând în mână câte un „Alb de Ciorăștii de Sus”, acestea au lăsat să se întrevadă clar că nu **s**-ar pune deloc contra unei colaborări „chiar cât mai strânse” cu băieții de la Turnul din Dealul Schinoasei...

— *Dacă nu vă este cu supărare, ‘neavoastră la ce oară plecați? – nu-l slăbea mătușa Sanda când pe unul, când pe altul...*

Pe parcurs, Fănică și Vulpeasa izbutiseră să afle o sumedenie de lucruri interesante ce țineau de profesia fiecărui dintre ei. Și iată că, tocmai în toiul discuției, localul fusese străpuns de un glas, posesorul căruia părea că se află în gură de șarpe:

— *Oameni buni, poate că sunteți și ‘neavoastră creștini! Ori dinadins vreți ca să mă deie afară din lucru?!...*

Se făcuse o liniște de mormânt... Întreaga masă, încremenită la vocea disperată a mătușii Sanda (pe care până mai odinioară toți o

tratau cu o indiferență totală), își îndreptase *pentru prima dată* întrebător privirile asupra ei...

La care respectiva vine cu explicațiile de rigoare:

— *La oară șăși trebu' și vini niști miniștri de la Nisporeni!*...

Era **într-o** sâmbătă, cam pe la înfloritul bostanilor. Soarele scăpăta de-acum hăt după chindii...

(1995)

CAZUL CU PORUMBACA

Să fi trecut de-atunci vreo 20 de ani... Multă apă a tot dus la vale în acest răstimp râul Cubolta, care ne taie satul în două părți. Multe **s-au** mai și uitat cu vremea... Însă, la un pahar de vin sau la o stopcă de rachiuăș făcut (de-acel cu mărgelușe!), o parte de morișteni își mai amintesc și astăzi de acea-ntâmplare...

Se duce Vanea Foca (un consătean, și chiar mahalagiu de-al meu) **într-o** bună zi la Bălți cu câteva găini de vânzare – ca să mai facă ceva parale pentru casă. Niște păsări, măi frate – una ca una! Toate porumbace, grase, mari...

Ajuns în stație, coboară omul din autobuz și, pentru a nu le produce disconfort cu marfa sa cetățenilor ce călătoreau cu transportul urban, o întinde pe jos spre piața aflată tocmai în centrul Bălților. Nu reușește să facă însă nicio sută de pași, că-l oprește o pereche de orășeni:

bărbatul – cu „hastic” la gât, pălărie, cu „stecle” pe nas;

nevasta – în pardesiu scump, având în brațe o javră de cățel, îmbrăcat **într-un** fel de jaletcuță de culoarea oului de rață leșască...

Cam cu luare peste picior, capăt de vorbă apucă orășeanul:

— Și-ncotro, zici că mergi matale cu orătăniile astea?

— Poati-ajung cumva la piați...

— Dar n-am înțeles – de unde spuneai că ești?

— Di la Moara di Piatrî.

— Auzit, cum să nu!... Se zice că-i sat de oameni gospodari!

— Mânțămăsc.

— Ei, lasă-lasă, și cât ceri pe o porumbacă de-aceasta?

— Spuni lumea la noi, că pl bazar pot lua chiar și patru rubli...

— Ia dă una-ncoace, **s-o** vedem mai îndeaproape!...

Între timp în jurul lor, după cum se și obișnuiește, se-adunaseră mai mulți gură-cască care, în asemenea cazuri, socot de cuviință să te onoreze cu prezența lor...

Apucă orășeanul, fosăind, găina în mâini... O cercetează cu mare atenție și pe-o parte, și pe alta... O „cântărește” în aer... Îi desface aripile... Îi răsfoiește penele... Apoi prinde a i le sufla, centimetru cu centimetru, controlându-i amănunțit culoarea pielii și iscodind-o, pesemne, de n-are niscaiva păduchi...

Marfa fiind marfă, tace *dumnealui* și n-are a spune nimic. Prinzând însă cătătura *dumneaei*, îi întoarce țăranului găina înapoi, zicându-i:

— Da ia dă mata să mai văd una!...

Și iată că aici lui Vanea Foca – om liniștit din fire și cântărit la vorbă, după cum îl cunoștea tot satul – îi sare și lui țăndăra:

— Știi și așa?! Ba nu ți-o mai dau!

— Cum, adică... Vrei să spui că porumbaca nu-i de vânzare?!

— Cam așa!...

— Și atunci de ce ai mai purtat-o cu autobuzul – atâta amar de drum, tocmai până la Bălți?!

— *Am plimbat-o special – ca să-i suflă mata într-un loc, ș-amu, iaca, o duc înapoi acasă!...*

(1994)

CAZUL CU OUĂLE DE PORUMBACĂ

sau

REVELION CU GHINION

Până în clipa când aveau să se-ntâlnească între ei anii '69 și '70 mai rămâneau doar câteva ore. Augustin Prisăcaru (holtei cam dintre cei „de toamnă”!) urma să-și petreacă seara de Revelion într-o companie unde numeric aveau să predomine reprezentantele sexului frumos...

După ce-și potrivise la gât cravata, având în mână o geantă în care se îmbinau armonios câteva sticle de coniac și șampanie, da să iasă de-acum pe ușă. Tocmai în acel moment zornăie telefonul:

— Gigică, puîșor, dacă-ți vine cumva „în drum”, cumpără, te rog, niște ouă. Știi, în ultima clipă mi-a dat prin minte să mai fac o

prăjitură... *O să iasă ceva fain!*

Era Magda, stăpâna apartamentului unde se știa așteptat...

Cu ce le-o fi luat dânsul pe fetele de la Alimentara centrală (avea el un farmec aparte la asemenea socoteli!), însă două dintre acestea s-au repezit pe dată să-i îndeplinească rugămintea. În câteva minute i-au și ales trei „disetci” de ouă dintre cele mai frumoase: toate mășcate – unul ca unul, iar dac-o luai după culoarea cojii – puteai jura că-s de porumbacă de casă!...

Traversează Augustin bulevardul și, chiar vizavi, lângă Teatrul Național (pe-atunci Teatrul „Pușkin”), se apucă să „voteze” vreun taximetru înspre Botanica. Nu zăbavă, o mașină dintre cele cu luminiță verde se și oprește la picioarele lui.

Ținând în mâna dreaptă „gofra” cu ouă, pune geanta jos, cu cea stângă apucând mânerul ușii pentru a o deschide. Aproape în același moment, un alt cetățean – hop, că se repede și înșfacă și el de mâner, cu neascunsa intenție de a i-o lua-o înainte!... Având „cei șapte ani de-acasă”, Augustin îi lămurește omului că *anume el* a oprit taximetrul, deci *anume lui* îi aparține și dreptul de a urca primul...

Fraierul însă, cu mâna încleștată de mânerul ușii, o ține morțiș pe-a lui!... Degeaba face prietenul nostru aluzie la etică, explicându-i omuleanului ceva din domeniul bunului simț.

Până una-alta, rivalul își bagă hoțește piciorul în ușa întredeschisă a taximetrului, dând să intre cu tot dinadinsul...

(Desigur, întreaga scenă desfășurându-se în centrul capitalei, mai mulți gură-cască priveau foarte amuzați acest spectacol de Revelion, organizat pe baze obștești...).

Ajuns pe punctul de fierbere, simțind că pierde inevitabil „partida” și că peste o secundă va fi prea târziu, ia Augustin și, *din toate puterile*, îi opintește-n cap (cu o mică înclinație spre frunte) cele 30 de ouă de găină porumbacă!...

Fapt după care adversarul, *lăut din creștet până-n tălpi cu cocteilul de albușuri, gălbenușuri și coajă de ou*, scoate din buzunar un nu știu ce fel de document, i-l bagă-n față lui Augustin și, prinzându-l de mânecă – îl trage la miliție!...

De-acum acolo, în casă de stat, pentru a dreg cumva treaba, se

caută Augustin pe la pungă, scoțând 100 de rublișoare. După ce le numără în prezența locotenentului de serviciu, ia și le trece în buzunarul celui cu paguba, suma respectivă fiind considerată drept echitabilă pentru costumul scos din uz... La drept vorbind, lui Augustin nici nu-i prea părea tare rău. Se gândea, în gândul său: Una-i bună – măcar mi-am făcut *plezirul*! Dai un ban – da face! Mama lui!...

...Peste o jumătate de oră apăsă pe butonul soneriei, având la activ alte 30 de ouă (de data aceasta – luată de-a valma!).

Din spusele de mai târziu ale eroului nostru, *la acel Revelion fantastic Magda era, pur și simplu, fermecătoare!*... Nu se cunoaște ce fel de îmbrăcări anume ne puneau la cale să tragem pe noi în acea seară de An Nou astrologiei, însă stăpâna casei se prezenta **într-o** rochie lucioasă de un *bleu-marin*, croită special pentru a-i sublinia și mai mult formele convexe și concave ale corpului...

Hăt niște ani încoace (după ce se-nsurase, totuși, cu o altă femeie și reușise să scripuiască cu dânsa *ș-un copil*), făcându-l eu odată cam pe uitucul, iau și-l întreb pe Augustin – așa, ca printre altele, dacă nu ține minte, tâmplător, *cât de adânc era decolteul* gospodinei în seara aceea...

Răspunsul acestuia vi-l redau cuvânt cu cuvânt:

— Știi ceva?!... Dacă-mi vrei binele – nu-mi pomeni, te rog, de acele momente, *că mă apucă amețelile*...

La Mulți Ani, prietene Augustin!...

31 decembrie 1995

PRINCIPALU-I CĂ, PÂNĂ LA URMĂ.

S-AU ÎNȚELES!

Un unchi al unei colege de serviciu (Maria Rogac, pe nume de fată mare – Furtună) se refugiase în 1940 peste Prut, după o perioadă lungă-lungă revenind în musafirie în satul de baștină – Echimăuți, de prin părțile Rezinei... Nu mă apuc, stimat cititor, să descriu trăirile ce le încerca dumnealui stând de vorbă cu consătenii săi pe care, întâlnindu-i, abia poate dacă-i mai recunoștea!

Într-o zi, trece acesta pragul unei vecine, cu care se jucau încă de mici copii. Aduc vorba de unul, de altul – amintindu-și de peripețiile din anii demult trecuți. Tot așa, iată că întreabă oaspetele cum o mai

duce și ce mai face o oarecare, haideți să-i zicem, Aneta Cojoc.

— Sănătoasă. Are familie, trei copii. Poți spune că de-o viață lucrează tot doiarcă!...

Firește, românul basarabean, cam nedumerit, ține să facă unele precizări:

— Dar ce înseamnă, mă rog, „doiarcă”?

Mirată, la rândul său, basarabeanca româncă unde face:

— Ei, chiar *neujeli* nu știi ce-i *doiarcă*?!...

(1996)

ÎȚI MAI ADUCI AMINTE, LEAT?...

(*Scrisoare domnului zootehnician*

Ion Pirojoc, raionul Edineț)

„Tristeți de goarnă-n ceața serii.

Melancolii de oameni tunși...”

(*Poet anonim, după George Topârceanu*)

Nu știu cum tu, Ioane, eu însă pun la bătaie un ștof de vin (de-acel de zile mari!) în cazul în care cineva-mi dovedește că luarea la armată a tinerilor specialiști cu „carte” superioară – până sau după 1965 – a avut proporții mai mari decât în toamna celui an... Cu arcanul la oaste eram prinși de prin școli, de pe la cârmuirile de kolhoz, din laboratoare și cine știe încă de prin care alte locuri...

Ții minte, trenul nostru, cum o apucase atunci din gara Chișinău – așa a tot ținut-o, zi și nopte, până i s-au mântuit cărbunii tocmai în capitala Kareliei!?... Și astăzi mă mai furnică-n spate, numai amintindu-mi de acea iarnă întunecoasă, cu omături grele și geruri cumplite, care credeam că nu se vor mai termina niciodată...

În schimb, vara lui '66 – cu fermecătoarele ei nopți albe!...

Dar n-ai uitat, Ioane, când într-o bună zi, lăsând noi la o parte avioanele (în grija unor băieți de nădejde!) ne-am dus să dăm o mână de ajutor localnicilor civili la strânsul fânului?

Parcă văd și acum acel tablou...

După ce tridisem vreo câteva ceasuri, manevrând vârtos cu furcile și greblele, iată că se anunțase ș-o pauză pentru fumat (în jargonul soldătesc acestui moment i se spunea *неперып с дременой!*).

Victor Prohin, fire romantică, aranjat cu tot confortul într-o

căpiță de alături, fredona neîntrecută romanță „În fânul de curând cosit” ...

Victor Tăbârță care, slavă Domnului, pare că avusese destulă apă la creștere, ducându-și *pilotka* streșină la ochi, privea nostalgic spre miazăzi – poate și-a zări cumva prichindeii de prin părțile Rezenilor, pe care-i părăsise subit, întrerupându-și lecția „Adjectivul – ca parte de vorbire a propoziției” ...

Eu, subsemnatul, cu Biologia proaspăt făcută, impresionat de sumedenia de specii botanice ce le conținea fânul, îți înșiram denumirile lor, ba chiar pomenindu-le, pe ici-colo, și numele de botez în latină... Țin minte cum mă ascultai atent, dar tot cam cu zâmbetul pe buze, până m-ai și oprit la o jumătate de cuvânt:

— Ap văd, măi Pahomaș, că nu degeaba ai ros tu cinci ani fundul pantalonilor la Facultate... Dar eu altceva vreau să-ți spun amu: Măi, să am eu fânișorul ista în kolhozul de unde m-o luat an-toamnă – zău, i-aș zice „tu” secretarului de partid al raionului, ba chiar m-aș apuca și la trântă cu dânsu’!...

Cu coada ochiului văd că Aurel Ciocanu, aflat de asemenea în preajmă, începe a scrie ceva mărunțel-mărunțel cu o așchie de creion chimic pe cutia cu țigări. Ei, dar mă gândesc – cred că ticluiește el niște versuri pentru vreo gagică. (Sau poate că pe-atunci d-am era luat cu Maria lui? Iaca aici nu Ț-oi spune...). Când colo, da’ el, hoțomanul, trăgând cu urechea la vorbele tale, pe loc te-a și pocnit cu niște rânduri à la Octavian Goga:

De ce te-au dus de lângă noi.

De ce te-au dus de-acasă?

Să fi rămas pe lângă boi.

Să fi rămas la coasă.

Acum nu străbăteai în larg

Pădurile karele.

Ci gândileai, pe lângă gard.

Doiercile la chele!...

...Da, Ioane, parcă mai ieri s-au întâmplat toate acestea. Vrajmaș mai trece vremea, grozav se mai schimbă și lumea asta! De-o pildă, amu pe la noi, unde ș-auzi, tot norodul discută numa și numa despre

privatizare – de parcă alte teme de vorbă nici n-ar avea. Mai n-aș crede să nu fi ajuns această boală și prin părțile Edinețului... Și cum în timpul de azi lumea-i lacomă și hapsână, parcă-i văd cum **s-o** fi năpustit cu toții asupra fermei voastre, ca buliharii – să înșface cine și cât poate mai mult!... Iată de ce stau eu uneori și mă gândesc: Din acea crâncenă încăierare, te-ai ales și tu măcar *cu vreo bucată de gard* „proprietate personală”?!

...Iar zilele acestea, când stihurile lui Auraș fac exact 30 de ani (li **s-ar** cuveni, cred, chiar ș-o bucățică de onomastică, cu un „Sughiț bun – la nănașul lor!”), vin și eu doar cu o singură întrebare, așa, pur omenească: Cum te mai simți *îndeobște*, și dacă-ți mai pică din când în când câte ceva prin preajma obiectului privatizat?...

În numele foștilor camarazi de arme.

Pahomie Bejenaru.

31 iulie 1996

PRACTICĂ LA ZOOLOGIE

După câțiva ani de lucru la „Cartea Moldovenească”, cea de a doua „slujbă lampăratu” am fă**cut-o** în perioada 1969 – 1971 în grad de locotenent la aviația maritimă, unitatea fiind dislocată la marginea unui mic și foarte simpatic orașel de pe litoralul Mării Negre. Ca și-n prima armată, din Karelia, aveam de a face tot cu avioanele, numai că acestea se nimeriseră a fi *de-un soi* pe care le trăgea (cine știe de ce?!) să se plimbe mai mult pe deasupra apei...

(Despre acea perioadă a vieții păstrez și astăzi una din cele mai frumoase amintiri. Datoria mi-o făceam cu cinste, astfel încât spre sfârșitu slujbei mi **s-a** propus să nu-mi mai scot de pe umeri epoleții, alegând în continuare cariera de ofițer. În urma cugetărilor, am înțeles, totuși, că la cântar trăgea mai mult dorul de Moldova... Oricum, n-am uitat să-i mulțumesc comandantului pentru acel sfat).

Odată (era **într-o** zi însorită de Cireșar), împreună cu alți ofițeri-tehnicieni, pregătisem aeroplanele de zbor, ele „înflâ**nd-o**” în direcția mării *cu obișnuitele lor chestii avionești*. Piloții care-și așteptau rândul să zboare și tehnicienii liberi se retraseră în căsuța ambulantă pentru a rășfoi, până una-alta, ultimele numere de ziare, reviste sau – la o țigară – să se mai întrecă la spusul anecdotelor...

Născut la sat, mi-am amintit la un moment de o îndeletnicire amuzantă pe care, copil fiind, o aveam cu semenii mei în acei ani...

În gaura unui păianjen dai drumul la un ghemuleț de ceară, prins pe-un fir de ață, și începi a-l zădări pe cel aflat acolo... Desigur, „stăpânului casei”, până în cele din urmă, îi *crapă răbdarea* și, înfuriat, atacă fulgerător dușmanul, înfigându-și „gherișoarele” în boțul de ceară! Aici, prinzând momentul, nu-ți rămâne decât să tragi brusc de sfoară și... *vânatul e al tău!*...

Găsesc undeva pe-alături o bucățică de smoală, o fac cocoloș, o fixez pe un capăt de ață și, ieșind în afara pistei de decolare, încep a scoate păianjeni – unul după altul!...

Preocupat cum eram, observ totuși că se apropie de mine Ravil Ijbulatov, locotenent major. Stă câțeva vreme în preajmă, urmărind cu cea mai mare atenție toate cele și, fără a spune un cuvânt, se retrage. (De-acum pe urmă aflasem că, intrând el în căsuța ambulantă, îi provoacă pe ofițeri: *la duceți-vă și vedeți ce ocupație are acum locotenent Bejenaru!*).

...Mă uit – în direcția mea înaintează puzderie de lume: maiori, căpitani, căci de locotenenți – nici nu mai zic! Fac aceștia o roată-n jur și, tăcând toți „tiho”, așteaptă curioși să vadă ce-o să fie mai departe!

Așa a fost să se-ntâmple ca, anume aici, smucind (la momentul oportun!) de sfoară, să scot la suprafață *un păianjen extraordinar de mare!* Eliberându-și cu greu „lăbuțele” din capcană, se dă acesta cam pe spate, *desfăcând amenințător niște falange enorme!*...

Reacția camarazilor a fost ca o explozie:

— Maică precistă!

— Așa ceva n-am mai văzut de când sunt!

— Cred c-aista-i *tata păianjenilor!*...

Maiorul Iurii Skurihin, cu care cântam în Corul Ofițerilor de Marină (dânsul cu voce de bas, iar eu cu glas de tenor), rămâne perplex și el:

— Măi Bejenarule, al naibii să fiu – *de unde-o mai știi și pe-aiasta?*!...

În pirostriei, fără a-mi lua ochii de la acel păianjen, ținând în mâna dreaptă ața cu ghemulețul de smoală, ridic stânga – cu toate

degetele desfăcute:

— *Am studiat 5 ani la Facultate!...*

(1999)

ABORDAU PROBLEMA LIMBILOR
MODERNE

„Și nu spune nimeni că era bigotă.

Însă franțuzește nu știa o iotă!”

(George Topârceanu)

Vasile Rusnac, pe la începutul anilor șaptezeci, până a se angaja la Editura „Cartea Moldovenească”, cântăva vreme lucrase învățător de franceză **într-un** sătuc, ascuns pe-undeva prin inima Codrilor...

Ca orice dascăl care ține la onoarea profesiei îmbrățișate și dorește ca discipolii săi să cunoască cât mai profund obiectul pe care-l predă, se străduia și el, în măsura posibilităților, să-și aducă prinosul pe acest făgaș.

Da' de unde?! mai ales cum începea toamna, pe o bună parte din elevi, în timpul din afara orelor de lecții, părinții îi „antrenau” la cules de vii (vorba cântecului!), la strânsul fructelor de prin livezi și la alte munci agricole. Însă chiar și după încheierea sezonului, nu se prea observa ca aceștia să se repadă asupra cărților, rupându-le învățând!...

De aceea, învățătorii se vedeau nevoiți să mai dea uneori pe la casele oamenilor pentru a dregе cât de cât starea de lucruri în această privință!

Într-o bună zi, bate Vasile Nicolaevici la poarta unui cetățean, acesta făcând parte din**tr-o** minoritate etnică, cu care moldovenii conlocuiesc pe aceste meleaguri de pe timpuri mai vechi. După ce ogoaie un dulău de câine și-i strunește pe cei vreo 8 puradei care răsturnau în acest timp ograda cu **fundu-n** sus, gospodarul casei ține să afle scopul vizitei tovarășului învățător. Lăsându-l să-și spună până la capăt păsul, îl întrerupe, totuși, pe la o jumătate de cuvânt:

— Și zici matale că anume *la care limbă nu vre să-nvețe fiic-mea?* La franceză?! D-ap ce, *ASTA-I LIMBĂ?*! Ian ascultă ce ți-oi spune eu: Când îi învăța mata limba noastră, *țigănească*, poate că oi pune-o și eu, cumva, să-nvețe... *asta, cum îi mai zice...*

(1996)

BINE NE-AR MAI STA LA TOȚI
DACĂ-AM ȘTI ACEST LUCRU!...

Cazul pe care vreau să vi-l povestesc mi l-a mărturisit maestrul Sergiu Ciuhrii, director artistic și prim-dirijor al ansamblului „Fluieraș”, cu care suntem și consăteni. Deși această istorioară, cred, ține mai mult de rubrica „Sfaturi utile”, oricum pare a avea și unele tangențe fine cu umorul...

Vine el odată pe la Moara de Piatră ca să-și mai vadă tatăl – de mai mulți ani rămas de unul singur. (Mama, s-o ierte Dumnezeu, e plecată în lumea celor drepți, iar surorile, măritate, s-au stabilit și ele pe unde le-a dus soarta) ...

La un pahar de vorbă, tata ia și-l întreabă:

— Măi Seriojel, da' de ce așa de răruț scrii pe-acasă?

Aici fiul (de altfel, tocmai cum ar fi făcut-o și mulți dintre noi) îi răspunde:

— Tată, dacă vrei să mă crezi... chiar nici nu prea am ce-ți scrii!...

La care părintele îi zice:

— Da' tu scrie-așa: „Iaca, tată, azi dimineată m-am sculat, îs sănătos și mă duc la lucru...”

(1997)

RAȚIONALIZATORI DIN NĂSCARE

(Ecouri după încheierea Secerișului '97)

Se răspândise vestea cum că cei din raionul Sângerei bătuseră palma cu niște nemți (din Germania) pentru a procura de la ei (adică noi de la dâșii, și nu invers!) niște combine. Și ca să n-o pățească „cumpărând mâța-n sac”, partea noastră a ținut morțiș să se indice în Contract că, din momentul în care drăcoveniile celea de mașini și-or băga pentru prima dată cuțitele-n Ian și până la „prinsul iepurelui”, inginerul-neamț să se afle în preajmă – de-a gata, în caz de se strică ceva!

Dar, ca-ntr-adins: trece o zi, trece o săptămână, iar combinele îi dădeau zor de ieșea colbul!...

Că i s-o fi trăgând dintr-un deochi ori că o fi fost la mijloc altă cauză, dar, într-o zi, uneia din combine îi plesnește o nu știu ce socoteală acolo, aceasta rămânând încremenită în mijlocul lanului

doldora de spice aurii...

Cum la acel moment reprezentantul țării de pe malurile Rinului se afla în cu totul altă parte a moșiei, băieții (cărora nici prin cap să le fi dat că neamțul adusesese cu sine și piese de schimb), încep a drege treaba așa cum erau deprinși **s-o** tot facă de-a lungul anilor. Învățătucesc ei frumușel *cu niște metri de sârmă* locul cu pricina, îi mai aplică pentru siguranță vreo două-trei ciocane pe deasupra și, „**blagoslovind-o**” din urmă cu un cuvânt așa, *mai tăricel!* – îi dau foșneală!...

Nu zăbavă, zvonul despre cele întâmplate ajunge la urechea neamțului. Lasă acesta baltă alte treburi urgente și prinde a alerga **într-un** suflet la fața locului... *Văzând hălăciuga ceea de sârmă învâltucită*, își pune mâinile-n cap, i se face rău și, tot văicărâ**ndu-se**, nu este în stare să scoată decât o singură vorbă:

— *C-a-t-a-s-t-r-o-f-a!!!*

Spun o serie că, de atunci tot încoace, săracul, ar fi având ceva probleme cu inima...

(1997)

ȘI SĂ NE ȚINEM DE NEAMURI!...

Mai anțărt-primăvară, în cadrul unei vizite în satul de baștină, de-acum la despărțire, finalizată cu tradiționala scenă „La botul calului”, frate-meu Pavel (mai mare decât mine cu 12 ani) îmi mai spune:

— Dacă nu greșesc, ginerele Colea de la Soroca povestea cum că, tot la locul unde ești tu amu cu slujba, lucrează și bărbatul unei verișoare de-a lui, de la Goloșnița. Dacă ai cumva vreme – treci pe la dumnealui și, poate, dați măcar mâna... Pare-se, că după numele de familie îi zice Mutruc.

Chiar a doua zi, la serviciu, găsind un moment propice, urc pe la etaje în căutarea cetățeanului respectiv. (Abia dacă trecuse vreo lună-două de când eram transferat cu lucrul de la editură în sistemul Sindicatelor).

Cum știam un pic carte, prind a citi pe la intrările în cabinete, până dau de cel cu pricina...

Bat la ușă și intru. Mă recomand, fără a uita, totodată, să dau și

binețe.

Mă uit – om ca toți oamenii: bărbat simpatic, cu pantalon la dungă, nod ireproșabil la cravată... După felul cum îi erau aranjate toate cele de trebuință pe masă, se simțea că-i un slujbaș acuratist.

Aflu, într-adevăr, că ține nevastă de prin părțile Sorociei. Din vorbă-n vorbă, se dovedește că suntem chiar ș-un fel de megieși – ambii cam de pe malurile Cuboltei: eu de la Moara de Piatră, dumnealui – ceva mai din susul apei – de la Sofia. Îmi mai spune că are ș-o bucățică de „fazendă” nu departe de capitală. Și – tot așa...

La despărțire, ne strângem mâinile, asigurându-ne reciproc că ne pare bine de cunoștință...

După aceasta revin în cabinet, împăcat cu gândul că, la prima ocazie, am să-i pot, totuși, povesti fratelui câte ceva.

La conversația noastră asistând, involuntar, un coleg de birou al noului meu cunoscut, doar peste o jumătate de oră, la o țigară, putea fi auzită cam următoarea discuție:

— Bănuiesc, că d-am știi noutatea?

— E ceva la mijloc?

— S-a dovedit că doi lucrători de-ai noștri îs neamuri între dânșii!...

— ...?

— Ap se zice, că pe-o nepoată de la fratele mai mare a lui Pahomi cum că-ar ține-o un verișor de-al doilea de pe prima soție a lui Mutruc...

(1997)

O TREZILCĂ MAI BUNĂ

NICI CĂ-AR FI GĂSIT!

„Ia mai toarnă-un păhărel – Să ne mai trezim nițel!...”

(D’ale lui Gică Petrescu)

Acum niște ani, Efim Spânu (pe-atunci redactor la „Literatura Artistică”), de unde și până unde se pricopsește cu-o damigeană de vreo 10 litri de vinișor de-acel de care be numa popa!... Inteligent, după cum îl știe mai multă lume, nu și-a putut el îngădui, desigur, să dea cep unei astfel de bunătați fără ca cineva dintre camarazi să nu fi fost prin preajmă...

Seara, după lucru, îl prinde de martor, pare-se, pe Costică

Dragomir și, aninând ei pe drum ceva gustărică, o iau spre căminul din strada Nucarilor. De-acum pe scări, înainte de a deschide ușa, bat aceștia și pe la Vitalie Baltag, vecinul de vizavi al lui Efimaș, **întrebându-l** dacă nu se pricepe cumva la destupatul damigenelor. Lasă acesta la o jumătate de rând foaia-n mașina de dactilografiat (taman traducea în rusește balada „Miorița”) și... sare-n ajutor!

Nu izbutesc băieții să-nchine nici primul pahar – hop, că bate la ușă și-și face apariția Aurel N., afumat în lege! Deși se vedea clar de tot că nou-sositul abia îngăima cuvintele, dat fiind însă faptul că era și dânsul tot creștin botezat, îl așază ei alături, umplându-i paharul ochi!...

Într-adevăr, se nimerise un vin „ceva mișto!": la culoare – „chelea cucoanei”, iar dac-o luai după gust – nici mai mult, nici mai puțin – țâță de fată mare!...

Mai stând la taifas, pe-ndelete, dau ortacii damigeana gata. Văzând că vasul sună a gol, iar comesenii, chercheliți de-a binelea, întorc vorba tare anevoie, prinde Aurel a-și lua rămas bun:

— Ap ai băieți, chiar vă mânțămăsc: *Cu voi m-am mai trezit și eu oleacă, ș-amu, iaca, o-ntind spre casă...*

(1998)

LA ȘCOALĂ N-A MAI AVUT EL PROBLEME
CU NUMĂRATUL!...

Astăzi nici că-mi mai amintesc de la cine și cu ce ocazie „prinsesem” cândva subiectul acestei istorioare...

Un trompetist (sau, poate, un scripcar) dintr-o oarecare orchestră a Filarmonicii, în timpul care-i mai rămânea între repetiții, concerte, cântatul pe la nunți și cumătrii (deci, cam pe apucate) reușise să sclipuiască cu nevastă-sa trei puradei! Lucru de toată lauda, nici vorbă! De n-ar fi fost la mijloc doar un mic chițibuș: toți sălășluiau, clăie peste grămadă, **într-o** singură cămeruță, ș-aceea închiriată cine știe prin care mahala a Chișinăului! Și – colac peste pupăză: nu se cunoaște ce anume s-o mai fi-ntâmplat acolo, însă soția muzicantului și-a adus-o de la țară (ca să fie «mai aproape!») pe maică-sa, fără de care, cică, nu mai putea! Astfel, chiar și unul slab în materie de aritmetică dacă făcea el socoteală – ieșea că launloc se aflau șase suflete

de om!

Dar, pesemne că mare-i Dumnezeu! Stând acel trompetist în organizația sindicală a Filarmonicii **într-o** listă aparte, iată că-i vine rândul la apartament, Primăria capitalei luând decizia (potrivit nu știu cărui paragraf al Legii) să-i acorde tocmai... 4 camere!

De unde aveau, de unde mai împrumutând – pun băieții din orchestră mână de la mână, adună niște parale și zdrobesc ei, cu această ocazie, *o mamă de chileală – de stătea mâța-n coadă!*...

Întorcându-se pe la vreo 2 de noapte (după cum se și cuvenea – beat criță!), face muzicantul nostru un *do-major* la trompetă de-i scoală din somn pe toți cei «ai casei», pentru ca apoi, de-abia **ținându-se** pe picioare, să le fluture-n față documentul mult râvnit!

Cum mezinul acestuia abia dacă-mplinise un an de la naștere și neavând, desigur, de unde pricepe acea mare bucurie care dase năvală peste tat-său în acel după-miez de noapte – prinde, prostuțul, a plânge cu niște lacrimi cât bobul de mazăre!...

Așezându-și odrasla pe genunchi și slobozind el însuși o lacrimă de duioșie, părintele, mângâindu-i căpșorul, îl roagă:

— Găgăliciul tatii, găgălici! *Ian zi: P-A-T-R-U!!!*

(1998)

Articol VI. PREFĂCÂNDU-SE ROMII

A NU PRICEPE VORBA...

La Soroca nu mi s-a-ntâmpat să fiu decât de vreo două sau trei ori (ș-atunci – în treacăt!), așa că nu prind cu nimeni rămășag în privința faptului cum se află amplasate mahalalele acestei urbe nistrene...

Din spusele unora, însă, se zice cum că-ar exista acolo un microraion, numit „Pobeda”, care-i cocoțat pe-un deal, undeva hăt pe la o margine a orașului! De fapt, tot lumea spune, că această mahala a început să fie populată (prin repartizarea terenurilor pentru construcția de locuințe) abia prin anii șaptezeci, până atunci ea prezentând un teren absolut gol.

Probabil, anume în acele vremuri, când în sectorul vizat dovediseră a se înălța doar vreo câteva case, iată că la Comitetul executiv dă buzna o ceată de romi (dacă vreți – țigani!) de prin partea

locului, cu rugămintea față de șeful orașului de a li se da și lor locuri pentru a-și porni niște locuințe.

— Și-ncă, dacă nu-i cu bănat, vrem, *tovarăș Gorsovet*, cumva mai pe-aproape, pe-aici prin centru – unde are casă și cumătrul Iordache Ciocârlan!...

— Nu, nu! În centru n-am locuri pentru nimeni, să-mi fie el chiar și frate! (și-arătând **într-o** direcție, așa, cam în sus): Numa-n colo – în deal, la „Pobeda”!...

Câtând cu ochii pimprejur – nu cumva să le-audă vreunul străin –, membrii „delegației” îl asigură împăciuitor pe mai-marele urbei:

— *Ce „POBEDĂ”?! Chiar „VOLGĂ”-ți cumpărăm!...*

(1998)

Articol VII. DUPĂ ALĂPTAREA SUGACILOR

La drept vorbind, nu-i invidiez nici cât îi negru sub unghie pe posesorii de autoturisme „Mercedes”, „Ford”, „Toyota” și alte zaporojețuri de felul lor!... Ei, bine, diminețile fiecare din aceștia își duce cu tot confortul nevasta la lucru. Seara, să zicem, o serie dintr-înșii își plimbă uneori amurezele pe la vreun restaurant mai intim, de unde se-ntorc pe la miezul nopții cam amețiți – cu o mână pe volan, iar cu cealaltă ținându-se, „pentru echilibru”, de genunchii lor... În schimb, sărmanii, sunt lipsiți de atâtea vorbe „de duh” pe care noi, iștlalți, le auzim în permanență, aflându-ne în transportul urban...

În una din zile, țineam calea spre serviciu, călătorind cu un troleibuz supraaglomerat, în care nu te puteai nici măcar întoarce! Taxatoarea (de altfel, o femeiușcă destul de simpatică!), tot croindu-și drum cu mare greu printre pasageri, vreo jumătate de oră cât am avut de mers, nu rostea decât o singură frază, de parcă ar fi avut-o imprimată pe bandă de magnetofon:

— Achităm taxa, *ori arată cine și ce are!*...

Altă dată, un șofer, de-acum răgușit tot strigându-le celor care-i asaltau troleibuzul (cum că acela nu-i făcut din cauciuc și, deci, nu-i poate nicidecum lua pe toți doritorii), întoarce placa pe cealaltă parte:

— Dați-i, băieți, că amu-i amu! Cățarați-vă cum vreți, *se poate chiar și peste capetele oamenilor*, fii-ncă, gata – alte mașini din urmă nu mai vin!...

Iar mai deunăzi, tot **într-un** „mijloc” de transport în comun, taxatoarea îi îndemna pe călători să-și facă cinstită datoria, adăugând, astfel, ceva părăluțe în caznaua Primăriei. Aceștia, însă, ca și cum **s-ar** fi-nțeleș între dânșii – nu-i dădea nimeni niciun sfanț sau, cel puțin, măcar să fi deschis cineva gura pentru a lămuri cumva acest lucru (**că** are carnet de student, legitimație de pensionar, **că-i** tată al mai multor copii etc.) ...

Ajunsa la vreo 2 – 3 pași de mine, o zăresc, printre lume, pe stăpâna salonului – cu piept puternic reliefat și ochi jucăuși:

— *Ian cată ce mai tac toți – de parcă le-o fi dat cineva țâță!*...

(1998)

BINE FACI – BINE GĂSEȘTI!...

Lucrând ani de-a rândul în domeniul editării cărților (**meserie** pe care a însușit-o cu desăvârșire!), Gicu Ciuș mai are și niște mâini de aur, cunoscând o sumedenie de meșteșuguri – de mare trebuință în viața de toate zilele.

Într-o seară, ieșind de la slujbă, vede el staționând în stradă (**cu** capota ridicată) un autoturism „Jiguli”, posesorul căruia privea pierdut la motor, fără nicio rază de nădejde!...

Se apropie Gicu de acel omulean și, cu toate că situația era clară ca bună ziua, prinde a-l iscodi:

— Și zici că nu merge mașinica?

— Îi înțepenită de moarte!...

— Dar ai vrea să meargă?

Bietul șofer îi aruncă o cătătură necăjită care trebuia să-nsemne: Și matale mă mai iei încă peste picior?!...

Își suflecă badea Gicu mânecele la cămașă:

— Ia dă să-ncercăm – poate că-i găsim noi buba!

Ce face el, ce drege, însă peste un **minut**-două cei câțiva gură-cască adunați primprejur aud și ei hurea mult așteptată!

Fără a-și crede ochilor, se caută acel cetățean pe la buzunare, întinzându-i „maistrului”, drept răsplată, niște parale.

— Fii pe pace, om bun, *că doar am făcut-o dintr-o simplă plăcere și, după cum vezi, nu m-a costat nimic!*...

Totuși, la insistența celui salvat, îi lasă Gicu adresa de la

domiciliu.

...Peste un timp oarecare (acel caz fiind demult uitat!), cineva apasă insistent pe butonul soneriei. Aflându-se în acest timp Gicu la serviciu, ușa o deschide nevastă-sa, coana Năstica. Se uită dumneai – în prag stă un bărbat (cu zâmbetul pe față și cu chipiul pe ceafă), ținând să precizeze dacă anume aici locuiește domnul cutare. Auzind că tocmai la acel moment, din păcate, stăpânul casei lipsește, roagă să i se transmită... o „mulțumire”, aceasta materializându-se printr-un borcan de 3 litri de coniac!...

De-acum seara, în procesul degustării (căci „meșterul de motoare” se pricepea de minune și la de-aestea!), băutura se dovedise a fi de calitate cea mai prima-ntâi! Pe unde o fi lucrând acel cetățean, căci făcuse și el acest gest tot dintr-o simplă plăcere, fără a-l costa, se vede, nici pe dânsul nimic!...

(1998)

I SE NIMERISE

O SCORCHIE DE FEMEIE!

Deși n-avea nici în clin, nici în mână cu poștele sau telefoanele, prin intermediul unor cunoscuți, Augustin Prisăcaru, într-un timp, locuia la un cămin din strada Gaidar de la Botanica, ce aparținea Ministerului Telecomunicațiilor.

Fiind burlac, într-o seară se reținuse împreună cu prietenii la un chef, organizat, probabil, cu simpla ocazie că erau cu toții băieți tineri, iar prețurile la „Cabernet” și „Negru de Purcari” – foarte accesibile.

Ajungând pe la ora 1 de noapte, bate prietenul nostru la ușa deja încuiată a căminului, rugând să i se deschidă. Când colo, da' femeia de serviciu mi ți-l ia la rost, făcându-i morală vreo jumătate de oră și prevenindu-i că la o așa vreme târzie îi deschide pentru ultima dată. Mai mult ca atât – în caz dacă se vor mai întâmpla asemenea lucruri – Ministrul va ști de dânsul!

Cum avea Augustin un prieten la cataramă (unu, Andrușa Văzdoagă, care lucra șofer purtându-l, pare-se, pe corespondentul în Moldova al unui ziar de la Moscova), pun ei la cale o trebușoară...

Peste câteva zile, tocmai când făcea de serviciu cetățeanca în cauză, pe la ora prânzului, se oprește în fața căminului o „Volgă” de

culoare neagră, *având numere guvernamentale!* La început coboară șoferul, care ocolește în fugă mașina și, cu un gest de închinăciune, îi deschide, din cealaltă parte, ușa lui... Augustin! După aceasta scoate din portbagaj o ladă de piersice rumene (de-ți lăsa gura apă!) și, făcându-l pe slugarnicul, aleargă din urma lui Augustin care intra de-acum în cămin, *fără măcar să se uite în direcția adversarei de mai odinioară...*

Deja la plecare, femeia de serviciu își ia inima-n dinți și-l întreabă pe șoferul care mergea (ca un cățeluș devotat, la câțiva pași distanță) după Augustin:

— Mă iertați, Vă rog, da' cine-i persoana pe care ați adus-o cu mașina?

— Da cum de nu-l știi?! E Ministrul Telecomunicațiilor! (și trecând mai la șoptă) Îți spun numai matale, da' pe mare secret: Acum dumnealui divorțează de soție, *care s-a dovedit a fi o viperă adevărată!* El, om blajin la inimă, îi lasă apartament cu 4 camere, numai să scape cumva de dânsa! Iar până una-alta îi nevoit, săracul, să locuiască așa – cum îl vezi și matale!...

După acest caz, cât a mai avut de locuit Augustin la acel cămin, putea veni și pe la 2 sau 3 de noapte, *de fiecare dată ușa deschizându-i-se cu adâncă plecăciune...*

(1998)

DIN PORȚIA SA DE SOLDAT!

Cunoscutul poet N.N., pe care Dumnezeu, în afară de talent l-a mai înzestrat și cu o înfățișare plăcută, mare păcat ar face dacă s-ar jeli cum că în viață *n-a avut trecere la partea femeiască!*

Prin anii șazeci, când, după absolvirea Facultății de Litere, acesta fusese înrolat pentru a-și satisface serviciul militar în termen, de aici, din țărișoară, străbătând mii de kilometri, continuau să-i tot vină roiuri de scrisori din partea fetelor care-i duceau dorul...

Odată, una dintr-însele, voind ca ostașul-poet (sau poetul-ostaș) să-și amintească cât mai des de chipul ei (mai ales în intervalul de timp dintre goarna de seară și cea din ceața zorilor), îi pune-n plic și o fotografie.

Inspirată, probabil, de rusescul „Если любишь – храни, если

нет – порви!", aceasta îi scrie pe versoul pozei doar următoarele cuvinte:

„Дакэ врей – хрэнештѐ, дакэ ну – рупѐ!" ...

(1998)

UN LUCRU BUN ÎI ÎNTREBAT PESTETOTLOCUL...

Având niște probleme cu stomacul, **într-o** zi ocupasem rând în fața cabinetului Fibrogastroscopie, pentru a-mi face investigațiile de rigoare. La indicația prealabilă a medicului, aveam cu mine un ștergar și... 100 mililitri de spirt (ultimul, cică, de mare trebuință pentru ștersul instrumentelor!) ... Mă gândeam și eu, în gândul meu: dacă spun doctorii – înseamnă că trebuie, cu dâșii n-ai ce te pune în poară!...

Înainte mea se dovedise a fi un singur omulean care, judecând după expresia feței, se vedea clar că n-a mai venit, săracul, de flori de cuc! Ca să-i mai alin oarecum durerea, apuc capăt de vorbă:

— Matale, cred, tot cu „rânza” stai?

— Cu dânsa, mama ei de „rânză”!...

— Dar n-ai uitat, zic, să iei și spirtul?

— Spirt nu, da' iaca-am adus niște votcă (și-mi arată o sticlută cu lichidul respectiv).

— Dar cu doctorul te-ai sfătuit – merge și votca?

— L-am întrebat.

— Și?...

— Mi-o spus că se poate. *Numa să fie de-acea bună!*...

(1998)

ȘUGUIAU BĂIEȚII...

„Vin ofițerii în mantale

La crâșma cu mesaj secret.

Se bat cu palmele-n paftale

Și-și lasă ceasul amanet..."

(Ion Minulescu)

În noiembrie 1968, Efim Spânu – cu care lucram pe-atunci în redacția literatură agricolă la „Cartea Moldovenească” –, fusese înrolat pentru doi ani în armată în grad de locotenent, făcându-și serviciul **într-un** orașel din Crimeea.

Peste vreo câteva luni, cam prin câșlegile de iarnă, ortacii rămași la Chișinău pun la cale un banc...

Și iată că **într-o** bună zi primește ofițerul nostru un plic de la baștină, din care, desfăcându-l, scoate numărul prospejior al unui ziar de talie raională, în care – negru pe alb – găsește tipărit cam următorul articol:

ЛА ЫМПРЭШТИЕРЯ БЭЛИГАРУЛУЙ

Диздедиминяцэ, ын журул комплексулуй зоотехник дин пряжма сатулуй К. ера маре форфотэ. Хуруитул мотоарелор де трактор се ымбина ку гласуриле згоматоасе але колхозничилор, каре ынкэркау ын реморчъ гуноюл де гражд. Бине ау лукрат ын ачя зи аша тракторишть, ка де пилдэ: Спиридон Врабие, Дионис Помозок, Енаке Звырлугэ ши Степан Тукилату. Фиекаре дин ей пынэ-н амург а транспортат ын кымп кыте 35 – 40 тоне де ынгрэшэмынт прециос. *Грацие бэлигарулуй ынтродус*, родничия солулуй ва спори консидерабил.

Кореспондентул ностру нетитулар

Ефим Спыну.

Surprizele, însă, n-aveau a se termina aici. Când mai cată el – tot din plic, *pe poala mantalei*, îi lunecă și mandatul poștal pentru onorariul pe care bravul locotenent urma să-l primească. Cum n-ai fi-ntors-o, *36 de copeici nu se luau nici ele chiar din drum!* Adăugate la solda de ofițer, acestea puteau constitui un spor substanțial, la acel moment poate că prinzându-i tocmai bine!...

(1999)

SE-NTÂLNISERĂ DOI DE-AI NOȘTRI...

Într-o zi, fiind de serviciu pe unitate, intră tovarășul locotenent Spănu în una din cazărmiile regimentului pentru a controla respectarea ordinii interne. „Locătarii” aflându-se la acel moment ocupați pe-afară cu obișnuitele lor treburi ostășești, în cazarmă se dovediseră a fi doar un singur soldat, care tocmai spăla „hectarul” cela de podele... Tot manevrând vârtos cu cârpa, acesta, pentru a-i spori lucrul, îi tot da-nainte cu un cântec cam de felul:

Mândra me **s-o** măritat.

La nuntă nu m-o chemat!...

Și cum ostașul era preocupat totalmente cu cele descrise, ofițerul, apropiindu-se pe neobservate, îl ia prin surprindere:

— *Faci cântare, leat?!...*

Soldatul (așa, cum era: plin de sudoare, cu gimnastiorka dezbunghiată, fără centură), luând poziția de „Drepti!” și ducându-și „șvabra” la picior, îi prezintă onorul:

— *Здравия желаю, товарищ лейтенант!*

Apoi, dându-și el totuși seama de-o chestie, o-ntoarce pe loc:

— *Stai, dă-ți mata de unde ești?!...*

În asemenea caz, răspunsul care urmasa îl putea da pe-atunci oricine din miile și miile de băieți de-ai noștri care-și făceau serviciul militar pe-ntinsul Uniunii:

— *Ca și tine, leat – tot din Țărișoara ceea a Moldovei!...*

(1999)

ÎI PUNEA SARE PE RANĂ!

Doamna Margareta R. Îmi povestea despre un coleg de Facultate de-al ei care (cine știe ce paragraf al Legii o fi-ncăleând el cândva!), făcuse niște ani de pușcărie...

Întâlnindu-se aceștia ocazional în stradă, își mai aduc aminte de timpurile de studenție, iau vorba de una, de alta. La întrebarea firească: ce mai face și cum o mai duce, colegul îi răspunde:

— Bine-mersi. Nu demult am primit o comnată...

Știindu-l că întotdeauna a avut un limbaj îngrijit, dânsa încearcă să-l corecteze, amintindu-i că nu-i vorba de *comnată*, ci, probabil, de *cameră*.

Cum stăteau ei la sfat așa, opriți în mijlocul drumului, se apucă acela – în văzul trecătorilor – cu ambele mâini de cap:

— Nu-u-u! O *comnată*, că de *cameră* tare m-am săturat!...

(1999)

ODATĂ CE BĂTUSE EI PALMA!...

„Însă eu, țigan cum sunt.

Am obraz, și am cuvânt!...

(Miron Radu-Paraschivescu)

De la autogara centrală a capitalei până la Otaci sunt exact 212 kilometri. În caz, însă, că ți se-ntâmplă s-o apuci de la aeroport – poți

adăuga, cu siguranță, încă vreo „diseată” bună!...

Pe la mijlocul anilor optzeci, Nicu Frumusachi (prietenii și colegii mai apropiați îi spuneau „Nixon”), inginer de profesie, având proaspăt înjghebată o bucățică de familie, uneori mai ieșea pentru a face un ban, cărând pasagerii cu „Jiguli”-ul proprietate personală.

Odată, pe la vreo 12 de noapte, trăgându-și mașina în fața aeroportului – cu nădejdea că-i va pica cineva din pasagerii care soseau cu acea rută nocturnă de la Moscova –, se apropie de el doi romi, prinzând a se tocmi:

— Căpitane, NE REPEZI PÂNĂ LA OTACI – și-i aduci cucoanei matale două sutare noi-nouțe!

Închipuindu-și prea bine acea cale lungă (la miez de noapte, afară mai fiind și-o pâclă deasă!), își zice el în sine un „Doamne, ajută!” și pornește la drum...

Pe la cotitura Peresecinei, aruncându-și Nicu ochii în oglinda din față – să vadă ce-i mai fac călătorii – observă că aceștia (aranjați cu tot confortul pe bancheta din spate) bat cărțile de le rup!...

Mare meșter la astfel de socoteli, nu poate acesta răbda și-i întreabă dacă nu l-ar primi, la o adică, și pe dânsul...

— Voia boierului! Da’ să știi – jiucăm numa „la interes”!...

Cu o mână pe volan, cu cealaltă îndeplinind toate manevrele de care-i nevoie la un joc de cărți – ce face Nicu, ce dregă că, până la Otaci, îi fraierește pe țigani de... 150 de carboave!...

După ce mașina se oprește la poarta unei case anume, scot romii din pungă cele 200 de rublișoare făgăduite pentru achitarea drumului, după care îi mai numără încă trei „hârtii” (ș-acelea tot noi-nouțe!) a câte 50 de ruble:

— Mânțănim, căpitane, și să-ți trăiască cucoana!...

(1999)

PE FRONTUL FAMILIAL – FĂRĂ SCHIMBĂRI DEOSEBITE...

Câtăva vreme în urmă, într-un ajun de An Nou, primește soție-mea o ilustrată din partea unei doamne de la Briceni cu care cândva se nimeriseră împreună la un sanatoriu din Truskaveț. Urmărind ea textul, izbucnește, deodată, în răs!... După ce-și mai revine un pic, insistă să-mi citească și mie câteva rânduri...

În afară de tradiționalele felicitări cu ocazia Revelionului și a Sfințelor Sărbători de iarnă, doamna respectivă găsește de cuviință să-i mai adauge și unele noutăți, cum **s**-ar spune, „de pe lângă casă”. Din lipsă de spațiu, știrile veneau înșirate, una după alta, în stil telegrafic:

„Fiica mi-a trecut în clasa a patra, la lucru îmi merge bineșor, trăiesc tot cu bărbatu cea de mai înainte...”

(1999)

SE ȚINEAU DE CUVÂNT!

Cu domnul colonel de poliție Alexei Babin ne cunoaștem de pe la începutul anilor șaptezeci. Pe atunci acesta – un locotenent tinerel, căruia pornea să i se întrezărească un fel de mustăcioară – era mai mare pe sectorul unde garda populară a Editurii „Cartea Moldovenească” ieșea la datorie o dată-n lună pentru a-i pune la respect pe tot soiul de răufăcători!...

Țin minte, mi **s**-a întipărit de la bun început ținuta corectă a acestuia, vorba chibzuită și cumpătată, uniforma (dată sânguincios cu fierul de călcat) având întotdeauna un șic aparte...

De-a lungul vremii, când se-ntâmplă să ne întâlnim pe stradă, oricât am fi ambii de grăbiți, de fiecare dată găsim un min**ut**-două pentru a mai schimba câteva cuvinte. Din cele povestite (mereu – tot cam din fugă), m-a impresionat, prin originalitatea sa, următorul caz...

Odată, în postura pe care-o deținea la acel moment, dumnealui îl ajutase cu o chestie pe un evreu, *ulterior refuzând categoric orice recompensă!* Peste un timp oarecare, hotărând evreul să se strămute cu traiul în Israel, organizează o seară de rămas bun la restaurantul „Național”, invitâ**ndu**-l și pe acel care pusese umărul la rezolvarea problemei „X” ...

În toiul mesei, după ce cuvântaseră mai multă lume, se ridică evreul nostru cu păhărelul de coniac în mână și, cerând o clipă de atenție din partea conaționalilor care mai rămâneau la Chișinău, dă publicității următoarea declarație:

— Omul pe care-l vedeți acum în dreapta mea mi-a făcut cândva un bine. *Eu vă rog să nu-l dați uitării!*...

Din spusele cunoscutului meu, în acea clipă el era pornit să creadă că toate acestea pot fi niște vorbe goale la care mulți dintre noi

(*de ce am ascunde-o?*) suntem meșteri când ne aflăm în fața unui pahar...

Peste vreo două-trei săptămâni însă, **într-o** seară, îi telefonează o persoană necunoscută. După ce se prezintă (*fără a uita să se intereseze și în privința sănătății*), trece direct la temă:

— *Spuneți, Vă rog, dumneavoastră nu aveți nevoie de nimic?*

Îi mulțumește acesta cetățeanului de la celălalt capăt al firului, asigurându-l că, slavă Domnului, e bine-sănătos și că are de toate.

Nu trece încă o lună, că din nou un telefon – de data aceasta de la altcineva:

— *Mă iertați, dar poate aveți, totuși, trebuință de ceva?...*

Tot de la dom colonel am mai aflat că, de-atunci tot încoace, nu **s-a**-ntâmplat niciun ajun de An Nou fără niște felicitări sosite din direcția Tel-Avivului! De fiecare dată – împreună cu toată recunoștința pentru serviciul acordat cândva...

(1999)

DE-AR FI ȘTIUT SĂRMANUL – NICI CĂ SE MAI NĂȘTEA!...

Ultimul sector de poliție unde garda populară a editurii noastre făcea de serviciu a fost cel din strada Coca de la Buiucani, în vecinătatea Parculuidendrariu...

Odată, prezentându-mă ceva mai devreme ca de obicei, pentru a lua cunoștință de *situația de pe teren* (*mă rog, eram șef al echipei!*), mai răsfoiam „Jurnalul de bord” cu însemnările despre reținerea răufăcătorilor care îndrăzneau să încalce ordinea publică.

După cum reieșea din cele fixate în registru, primul cetățean în ziua precedentă *fusesse găbjit* „PENTRU APARIȚIE ÎN LOC OBȘTESC ÎN STARE DE EBRIETATE”... Săracul, m-am gândit în sinea mea, poate nu era el chiar atât de beat, dar ăștia de la sector, *ca să-ndeplinească „planul”* – au trebuit să pună și ei mână pe cineva!...

La drept vorbind, cauza reținerii celui de-al doilea „infractor” m-a cam dezorientat, deoarece găsisem scrisă doar nevinovata frază: „PENTRU APARIȚIE ÎN LOC OBȘTESC”. Și mi-am zis chiar: Să fi știut, bietul om, ce-l paște în acea zi – sta frumușel acasă, căutându-și de treburi...

Cu totul *enigmatic* mi **s-a** părut însă „Dosarul nr. 3”. Probabil,

pentru a economisi hârtia, după ce-l fixase la „stâlpul rușinii” pe un alt cetățean încărcător de Lege (fiind indicate amănunțit ora, ziua, luna și anul reținerii, numele de familie, de botez și cel după tată, starea familială, adresa de la domiciliu, locul de lucru și funcția deținută), la rubrica „Cauza reținerii” nu era scris decât: „PENTRU APARIȚIE!” ...

(1999)

STA CAM PROST CU RUSEASCA...

Piața Centrală a capitalei. O zi obișnuită de târg, la fel ca toate celelalte... Pe „magistrala” ce unește poarta „Armenească” cu poarta „Tighina” lume peste lume:

- La o parte! Ferim picioarele!
- Lumânările și icoană!
- Otravă! Cui îi trebuie otravă?!...

La una din teighele, un orășean (judecând după „diplomatul”-cheis și pălăria în stilul cowboilor americani) se tocmește cu o țărancă:

- Хозяйка, сколько стоит Ваша петрушка?
- Один лей – и она будет Ваша!
- А по восемьдесят бань?
- Не знаю по-русски!...

(1999)

LAS-O PÂNĂ LA COLEA-BASARABEANUL!...

Într-o bună zi, pe-undeva prin centrul capitalei, se-ntâlnește Nicolae Sulac cu unul din angajații Ambasadei României la Chișinău. După ce dau ei mâna, mai spun câte-un banc și-și povestesc din treacăt unul altuia noutățile pe care le găsiseră mai importante la acel moment, Nicolae îi zice:

— Cer mii de scuze în fața DOMNIEI VOASTRE, dar mă grăbesc grozav: *la jumătate la unsprezece* trebuie să fiu la Ministerul Culturii...

Dându-și, firește, seama că-i o chestie oarecum delicată de a-i face cuiva observație, interlocutorul îndrăznește, totuși, să-l corecteze – însă, așa, prietenește:

— Domnule Sulac, nu e bine când zicem „*jumătate la unsprezece*”. Corect ar fi „*zece și treizeci*”.

Să fi fost altul în locul lui Sulac – înghițea gălușca și-ar fi tăcut

molcom. Prim-cântărețul nostru, însă, *bengos după cum îl știe toată lumea*, uitându-se iscoditor în ochii Diplomatului, îl întreabă:

— Ian, ian, stai MĂTĂLUȚĂ! *Dacă nu știi moldov nește – cum de te-au trimăs cu lucru' la noi?!*

Desigur, mai bat ei încă o dată palma și, râzând, o apucă fiecare în direcția sa...

(2000)

ASTA L-A ȘI SCĂPAT!

Duță Făgurel își ține „Iguli”-ul (procurat încă pe la sfârșitul anilor '70) într-un garaj colectiv, nu tocmai departe de blocul în care locuiește...

La fel ca și toți cei care au de a face cu volanul, dumnealui cunoaște destul de bine „legea” care spune cum că automobilul cu paharul nu se prea-mpacă! Seara însă, de-acum după lucru, trăgându-și mașinile la locul de peste noapte, câțiva vecini se-adună neapărat la un pahar de vin în garajul cuiva dintre ei. În asemenea cazuri, nu rareori *printre picioarele vârstnicilor, când mai cați, se porăie și câte vreun puradel* – care frecventează grădinița sau face carte-n primele clase de școală...

Nu demult, întâmplându-se Duță la volan pe la o margine de Chișinău, aude un claxonat. Depășindu-l din spate, „se aliniază” în stânga lui binecunoscuta mașină în alb-negru a poliției rutiere, făcându-i-se semn să stopeze imediat!

Dându-și seama că a încălcat vreuna din acea sumedenie de reguli ale circulației, oprește Duță mașina și începe a pregăti documentele necesare, pribluind cam cât „ar trage” amenda. Inspectorul, însă, îl privește îndelung:

— *Da eu pe mata te știu!...*

În cap venindu-i fel de fel de gânduri, Făgurel are curajul, totuși, să-l întrebe: *De unde, și cum?!*...

Zâmbind, acel sergent tinerel îi răspunde, mândru:

— *Tata 'nou cândva o băut cu matale!...*

(2000)

ATENȚIE LA VÂRSTA FEMEII!...

La aceeași scară a blocului unde locuiesc, până mai nu demult

trăia o pereche de bătrânei foarte și foarte simpatici! Unica fiică a lor, profesoară la un liceu din capitală, copleșită probabil de grijile familiei și cele de serviciu, venea pe la părinți mai mult de la caz la caz.

Iată de ce uneori, mie și soției, ne făcea plăcere să mai trecem pragul acestor vecini, având în fărfurie o bucată de mămăliguță aburindă și niște felioare de brânză de oi. *De acele dăți, privirile dumnealor puteau înlocui orice cuvinte de mulțumire!...*

Plecarea în lumea celor drepti a soțului influențase enorm asupra bătrâneii! Întotdeauna când ne întâlneam în curte, ni se plângea de toate nevoile vieții, povestindu-ne aceleași amănunte despre bolile care o năvăliseră în ultimul timp. Uneori nevastă-mea, mai stând câțeva vreme, se grăbea cu treburile ei de bucătărie. Deși aveam poate și eu probleme destule, de fiecare dată însă mă străduiam să-i ascult, înțelegător, păsul. *Pentru acest lucru simțeam din partea dumneai toată recunoștința!...*

Erau și cazuri cu totul nostime când, întâlnindu-ne, înainte de a fi izbutit să-i dăm binețe, începea ea singură vorba:

— *Ah, mai bine nici nu mă-ntrebați!...*

Într-o zi, ne sună fiica vecinei. Îngrijorată că de mai multă vreme mama nu le răspunde la telefon, ne roagă să vedem ce **s-a-ntâmplat**.

Faptul că ușa era descuiată, îmi dase de bănuț că la mijloc e ceva serios! Intrând în dormitor, găsesc stăpâna culcată-n pat, acoperită cu iorganul până sub ochi...

La întrebarea cum se simte – *niciun răspuns!...* Îi apuc mâna, pentru a-i controla pulsul – *fără orice semne de viață!...* Privesc mai atent culoarea verde-pământie a feței...

Recunosc, că aici m-au cuprins fiorii, văzându-mă de-acum în fața organelor de anchetă cu mărturiile: Cum, *când și ce s-a-ntâmplat?!...*

Mai mult inconștient, formez numărul „Salvării”... Le povestesc că, după câte-nteleg eu în medicină, e vorba de un om pornit să moară *sau poate chiar de ceva încă și mai rău!...* În continuare, le indic amănunțit strada, blocul, scara, apartamentul. La ultima întrebare a celor de la „Urgență” – în privința vârstei – mă mai uit încă o dată la

față și, cam șovăind, le spun că... *pare-mi-se*, OPTZECI!...

Măiculiță sfântă! Se ridică pe șezute și, **sprijinindu-se** cu stânga (în locul blândeții și recunoștinței dintotdeauna – ochii exprimându-i nedumerire, groază, ură și indignare la culme!), mă amenință cu degetul arătător al mâinii drepte:

— ȘAPTEZECI ȘI OPT!...

(2000)

NICIUN TÂLC DIN UNGURII ÎȘTEA!

Cu Alexei Țurcanu ne cunoaștem de-un car de ani!

Pe vremurile când trudea la revista „Tribuna”, trece el **într-o** bună zi pe la „Cartea Moldovenească” pentru a lua la traducere o broșură cu tematică agricolă (se-mplea omul de bani, nu șagă!) ... În ajun tocmai că-mi cumpărasem o geantă foarte delicată, făcută-n Ungaria: de culoare cafeniu-închis, cu lacăt drăcos și mâner impunător, destul de încăpătoare – având trei secții pentru hârtii diferite...

Ei, și cum puteam eu, în acest caz, să nu mă laud:

— Ce spui, frate, de-un așa lucrușor?!

Apucă el geanta-n mână, studiind-o din toate părțile în modul cel mai serios... Îi descuie lacătul... O deschide, cercertându-i foarte atent interiorul... Măsoară cu latul palmei distanța dintre secțiile despărțitoare...

După ce mai chibzuiește un pic, o pune înapoi la loc, pentru a-mi zice cu un neascuns dispreț:

— Nu-i bună!

Văzând că mă înfoc, încearcă să mă convingă:

— Dacă-ți spune Alioșa Țurcanu – să știi că nu merge!

— Cum? De ce?!

— *Nu-ncape-ntrânsa borcanul de 3 litri cu vin!...*

(2000)

PUTEAI **S-O** RECUNOȘTI DIN**TR-O** MIE!

Un cetățean de pe lângă Călărași (căruia îi făcusem cândva un mic serviciu) îmi telefonează **într-o** seară:

— Pleacă mâine o vecină de-a mea cu ceva treburi la Chișinău. Îți trimit matale niște cireșe (știu eu de care!). Vă-nâlniți la intrarea în Piața Centrală, din partea când vii dinspre gară...

Pe loc m-a dat în sudori, numai amintindu-mi de puhoiul de lume îmbulzită în poarta pieței, când va trebui să găsesc, ÎN ACEA FORFOTĂ, o persoană pe care n-o văzusem niciodată!

Toate străduințele mele de a-l convinge să nu-și facă deranj, căci (slavă Domnului!) leafa-mi ajunge să mai cumpăr și câte-un kilogram-două de fructe, n-au dus la nimic.

În cele din urmă, mă predau și, vrând-nevrând, încerc să aflu ceva detalii despre înfățișarea acelei vecine. După câte-am înțeles, se pare că o avea chiar alături *pe cea cu foaia de deplasare gata iscălită*, fiindcă mi-o descrie pe loc:

— *Dum eaei va fi-n rochie cu mâneca scurtă, și cu cercei în urechi!*

Și, pentru a exclude orice îndoială la acest capitol, adaugă, pe deasupra:

— *Cercei cu pietricică rozovă!...*

(2000)

DE LA PAPAGALI VORBIRE...

Elena Codreanca are un papagal (ca și majoritatea reprezentanților neamului acestuia – „botezat” cu numele Keșa) care, după spusele ei – *te înnebunește vorbind!* Uneori ceasuri la rând îndrugă cu nemiluita fraze întregi, avându-le înregistrate pe banda propriului „magnetofon” ...

Și totuși, odată „și-a găsit el nănașul” care, ziua în amiaza mare și, cel mai strașnic – *față de lume (!)*, îl făcuse de toată rușinea!...

Urmând să plece într-o deplasare de durată, își aduce Elena pasărea la o bună prietenă – Silvica Benderschi, dumneaei având tocmai și ea un papagal de teapa lui Inochentie. Până la aceasta, fiica doamnei Silvia, elevă în clasa IX la un liceu cu studiere aprofundată a limbii germane, își pusese scopul: *Până nu face din papagal „și-o bucățică de neamț” – nu se lasă!...*

La început, din coliviile puse alături (desigur, înflându-se nițel în pene!) musafirul și gazda s-au cercetat îndelung și foarte atent unul pe altul, fără a scoate nici nu cuvânt. După aceasta, însă, între cei doi s-a produs un dialog, *veridicitatea căruia doamna Silvia o poate jura și astăzi...*

Vrând să-l facă pe „occidentalul”, stăpânul casei (mai zis și „Kuzea-poliglotul”), ține să precizeze în mod diplomatic:

— Sprechen Sie Deutsch?”

Crezând, mă rog, ca la-nceput de orice discuție, c-acela se referă la timpul de-afară (era tocmai o ceață grozavă!), Keșa intră și el în vorbă:

— Of, așa mă doare capu’!...

Aici interlocutorul (uitând că celălalt îi este, totuși, oaspete!), îi pune pe loc „pecetea”:

— Măi prostule!...

(2000)

Dumneavoastră vorbiți germana?

CA SĂ VEZI: BOIEROAICEI

NU-I CONVENEA DOCUMENTUL!...

Pe lângă serviciul de bază, inginerul N.N. mai are și niște ore de nu știu ce specialitate, pe care le predă... deținuților unui penitenciar din coastele Chișinăului. Știind că instituțiile de acest soi se află în sistemul Ministerului Justiției, într-o zi, luându-ne de vorbă, îl întreb:

— Dumneata, cred, ai chiar și vreun fel de legitimație care-ți dă dreptul să călătorești cu transportul urban pe gratis?

După ce-mi răspunde că, din păcate, nu are așa ceva, îmi povestește următorul caz...

Odată-n troleibuz, se apropie de el taxatoarea, cerându-i să achite călătoria. Aflându-se în acel moment cam la strâmtoare în privința banilor, își zice-n gândul său: Ia să-ncerc – poate că „ia foc”, cumva! Astfel judecând, scoate din buzunar permisul în baza căruia avea acces liber în instituția de care vă spuneam ceva mai sus.

După ce-i cercetează cu mare atenție documentul, taxatoarea i-l restituie cu dispreț:

— Așa ceva aici nu merge!...

În cazul dat, poate mai bine-ar fi fost ca domnul inginer să tacă. Având însă, se vede, vreo două-trei pahare-nchinete, nu-i poate ierta insulta:

— Fa, tu dacă vrei să știi – eu când arăt documentu’ ista – mi se deschide chiar și ușa pușcării (!), da’ tu zici că pentru ruginitura asta a

ta de troleibuz – nu-i bun!...

(2000)

Articol VIII.

Articol IX. SE PRĂPĂDISE

GROZĂVENIE DE NOROD!...

Niște ani în urmă, Stela Tomașenco trudea la ziarul „Moldova Socialistă” în secția scrisori.

Diminețile, până-și pornea fiica la școală (având grijă să-i mai pună și o tartinică-n geantă), până-i potrivea cravata la gât lui Gicușor (că-anume așa-l dezmierda dumneaei pe bărbat-său – botezat cu numele Gheorghe), până (de ca orice femeie!) mai zăbovea un pic în fața oglinzii – nu știu cum se făcea că *uneori era nevoită să „se rețină” cu prezența la datorie!*...

Și, parcă era jurat: anume de acele dăți se ciocnea, pe coridor, nas în nas cu redactorul-șef! Nici vorbă, putea ea să mai inventeze și altceva, însă, în acele clipe, nu-i venea nimic mai fericit în minte decât să deie tot necazul pe... *troleibuz!*...

În una din dimineți, zărind cum „cucoana” își scoate cam pe furis paltonul, superiorul o întreabă:

— Ei, și cum, Steluța – *azi tot afurisitul cela e de vină?!*

— Of, chiar stați să vă spun cum **s-a-ntâmplat!**... Taman când ne coboram pe drumul de la Botanica-nspre gară, **s-a răsturnat troleibuzul!** Și, cum era el ticsit cu lume, *toți pasagerii-au murit – până la unu’ (!), scăpând numa eu singură!*...

Articol X.

(2000)

Articol XI. O ÎMBUNĂTĂȚIRE-N ȚARĂ

Articol XII. **S-A SIMȚIT CHIAR A DOUA-ZI**

O seară de iunie, de prin anii optzeci, cu parfumul îmbătător al florilor de tei...

În restaurantul „Moldova” din centrul capitalei, la mai multe mese trase cap la cap, absolvenții unei instituții de învățământ superior sărbătoreau acel unic eveniment din viață care se cheamă „Udarea diplomei”!...

Pe parcurs au fost servite bucate alese, **s-a dansat** mult de tot,

au fost pomenite momentele mai hazlii întâmplate în cei 5 ani de studii! *De cantitatea de băutură consumată nici că mai zic ceva!*...

Au început să iasă de-acum după miezul nopții, împrăștiindu-se tot cam cete-cete...

Sprijinindu-se unul pe altul ca să nu cadă, doi proaspeți diplomați, nefiind în stare să-și stăvilească sentimentele ce-i năvăliseră la acel moment, le puneau la curent pe târzii trecători întâlniți în cale – însă astfel încât să poată auzi, prin somn, chiar și locatarii blocurilor învecinate:

— AZ MOLDOVA O MAI PRIMIT ÎNCĂ DOI SPECIALIȘTI!...

Milițienii care, la acea oră, își făceau serviciul pe sector (și care cu orice altă ocazie i-ar fi pus imediat la respect!), de data aceasta, pricepând ei *ce* și *cum*, zâmbeau doar înțelegător...

(2001)

DĂM BACȘIȘ LA CHELNERI.

DA NU UITĂM ȘI DE POȘTAȘI...

David Glaspapir deține de mai mulți ani funcția de specialist principal în secția reclamă a unei organizații de stat. Expediind din când în când pe la ziare și Radioul Național mici informații despre activitatea acestei organizații, în luna următoare – când te mai uiți, de pe ici-colo, îi pică chiar și ceva onorariu!...

Pentru a evita orice intervenție a „controlului norodnic” de la domiciliu (în persoana nevastei și a iubitei soacre), dumnealui preferă ca sumele respective să-i fie aduse la serviciu.

Într-o bună zi sosește onorariul de la un ziar de talie republicană, în valoare de 14 lei 25 de bani. După ce-și pune frumușel semnătura pe mandatul poștal și-și încasează suma vizată, RESPECTÂND O LEGE NESCRISĂ, acesta nu uită să se achite și cu poștașul. Socotind însă că moneda recent primită trage prea mult la cântar și, deci, să nu-i fie „prea gras” celui care i-a adus părăluțele la prag, Glaspapir o întreabă pe colega de birou:

— *Violeta, n-ai cumva să-mi schimbi 25 de bani BĂTUȚI?*...

(2001)

MAI RAR O AȘA SOACRĂ!

Inginerul Ghiță Balamutu locuiește împreună cu soacră-sa

într-o suburbie a Chişinăului.

Într-o seară, se împănase cu nişte prieteni (la unul dintre aceştia) într-un joc aprig de cărţi! Toată noaptea au fumat ca turcii şi – ca să „meargă cartea mai bine” – au tot „umblat” la butoiul cu razachie!...

La momentul când revenea în sânul familiei, soarele se ridicase pe cer de-acum de câteva prăjini. Nimerindu-se tocmai o zi de sâmbătă, nevastă-sa, împreună cu soacra, ca nişte gospodine de treabă, scuturau în ogradă  olurile...

Deşi se sim ea ca un câine vinovat care reu ise să facă-o  otie, nu putea trece Ghi ă pe lângă d nsele tăc nd chiar ca mutul! De aceea, ca orice cre tin, ia  i le zice:

— Bună dimineața,  i *Doamne-ajută!*

 n locul tuturor cuvintelor „duioase” pe care le avea adunate-n suflet, sărmana nevastă  i răspunde doar printr-un:

— *M n nim ’neatale! Da’ mai bine-ai pune tu singur mâna  i ne-ai ajutat la scuturat!...*

 nchipuindu- i cam ce fel de ocupa ii ar fi putut să aibă în acea noapte ginere-său, soacra se amestecă  i ea-n vorbă:

— *Lasă-l fa! Nu vezi – poate că-i obosit omu’!...*

(2001)

TANTI FRIDA  I NEPO II

Cred că-n zilele noastre nu-s chiar at t de mulți acei care știu că Victor So chi-Voinicescu, cunoscut artist de teatru  i cinema, cam prin 1963 – 1964 făcea carte la Facultatea de Biologie  i Pedologie a Universităţii (frecvent nd de-acum paralel studioul „Moldova-film”). Cine însă pune la-ndoaial  spusele mele –  n caz că se nimere te cumva cu ni te treburi pe la Paris –,  nt lnindu-l, n-are decât să-l tragă din drum mai la o parte (zice lumea că mare înghesuială-i pe-acolo!)  i chiar să-l iscodească!  i, tot ținându-l a a de nasture, să-i mai spună că cei de la Chi in u   i amintesc de el  i că astăzi i se cite te (fiind mult l udat !), placheta de versuri în română, rusă  i franceză „C ntecul l stunului”, editată aici de Tolea Vidra cu.

De fapt, ho omanul de So chi știa a se pune bine cu limbile încă de pe timpuri...

Fiind colegi de Facultate (ce-i drept, eu cu niște ani mai superior), ieșiserăm noi **într-o** zi de vară cu arșiță pentru a ne mai potoli setea cu ceva răcoritor. (Studentii Universității, care prin anii '60 locuiau în cele patru cămine din vecinătatea Stadionului republican, nu cred **s-o** fi uitat pe evreica (un pic plinuță!) de la intersecția străzilor Bender și Pirogov care, în funcție de sezon, vindea cvas sau must...)

În acea parte a capitalei „obiectul” în cauză fiind *pe-atunci unicul*, în jurul lui se formase o coadă de vreo 50 – 60 de oameni: toți în bătaia soarelui, înrăiți la culme – ținând în mâini tot felul de borcane, sticle, cratițe...

Victor, *cu alura sa ucigătoare de artist* (vi-l amintiți pe orășeanul din „Poienile roșii”?!)) se dă pe lângă stăpâna butoiului cu cvas:

— Tanti Frida, **faceți-ne**, Vă rog, AGROISER TVEI...

În timp ce ni se turna DOUĂ HALBE MARI, toată lumea sta ca hipnotizată, fără a scoate nimeni niciun cuvânt! Și abia după ce ne dăm puțin mai **într-o** parte, sorbind însetați din băutura răcoritoare, *rândul explodează*:

— Noi stăm de-un ceas, și cu copii mici!

— Așa obrăznicie chiar n-am mai văzut!

— De unde v-ați mai luat și voi, deșteptilor?!...

Aici, *cu un zâmbet cuceritor* intervine „tanti” Frida:

— Șa! Eu vă rog – *aiștia-s nepoții mei de la soră!*...

(2001)

TEATRUL ÎȘI APRINDE LUMINILE RAMPEI...

„Tristeți de public slab și comic...”

(George Topârceanu)

Desigur, istorioara în cauză putea fi mai captivantă și cu mai multe detalii în expunerea lui Victor Soțchi-Voincescu, care mi-o povestise încă prin anii șaptezeci...

Într-o seară, nefiind angajat în spectacol, acesta ocupase loc în sală pentru a urmări jocul colegilor de scenă. Alături de dânsul se nimerise doi băiețandri cam de vreo 15 – 16 ani.

Pe la mijlocul actului doi al piesei, tocmai în unul din momentele-cheie, *când o parte din doamnele și domnișoarele mai*

sensibile își scoteau din poșete batistele pentru a-și șterge pe ascuns o lacrimă, unul din ei îl întreabă pe celălalt:

— Serioja, cum crezi – la bufet este „pivî”?

— Alde Mișa Guzgan spunea că este.

— Da’ de care, nu știi?

— Îmi pare că „Jiguliovski”.

— Ian dă-i în naiba cu teatru’ ista a lor – *hai să bem câte-o „pivî”!...*

(2001)

Articol XIII.

NU ERA EL CHIAR DINTRE CEI MAI
PROȘTI...

La invitația președintelui unei gospodării agricole, mai mulți ani în urmă, capela corală „Moldova” a radioteleviziunii Naționale se deplasase pentru a da în acel sat o bucățică de concert... La încheiere, după cum se obișnuiește la creștini, președintele i-a primit și el cu ce-a dat Dumnezeu. Iar în acea seară Dumnezeu dase următoarele: pâine proaspăt scoasă din cuptor, niște lostopene de brânză de oi, străchinoaie cu friptură de porc, tot la locul cu pricina fiind cotilit și-un butoi cu vin...

Întorcându-se artiștii de-acum hăt după miezul nopții, în salon tabloul era cel care nu-i tocmai greu să ți-l închipui: toți spuneau bancuri, râdeau de se cutremura autobuzul, cântau, băieții mai giurgiuleau fetele...

Și doar unul singur dintre aceștia (cine știe ce-o fi având el pe suflet la acel moment!) ședea dus pe gânduri, fără a scoate o vorbă...

Cineva dintre colegi, vrând să-l atragă și pe dânsul „în horă”, îl îndeamnă:

— Hai, frate, nu tăcea – mai spune și tu câte una!

Un altul, tot de prin preajmă, se dă și el cu părerea:

— *El ține gura-nchisă – să nu-i iasă tăria!...*

(2002)

Articol XIV. AȘA BEU OAMENII BUNI...

Acum câteva ierni, Nina G. (o verișoară de-a mea dinspre tată), specialist în domeniul calculatoarelor, se afla, împreună cu doi-trei

colegi, în deplasare la miazănoaptea republicii cu niște chestiuni de serviciu. După ce isprăviseră treburile pe care le aveau de făcut la Edineț, a doua zi urmau să plece la Drochia sau la Râșcani cu aceeași misiune. Cunoscând prea bine „confortul” pe care-l putea oferi un hotel de talie raională, hotărâseră să tragă „sania” peste noapte la părinții unuia din colegi, aceștia locuind într-un sat la vreo 10 – 15 km.

...Intrați în casă de la frig, un păhărel de rachiuș „Ca la nord”, ceva gustărică (așa, pentru-nceput!) și o sobă caldă îi făcuse pe toți să se simtă-n culmea fericirii!...

Ceva mai târziu, *de-a lungul unei nopți de iarnă* (părinților fiindu-le bătută o telegramă din timp), *la masă bucatele veneau tot rânduri-rânduri*, fără a se uita, desigur, și de băuturică – nu cumva acestea să se-oprească-n gât!...

A doua zi dimineată, după ce-au pus din nou „la inimă”, iar „oiștea” era întoarsă de-acum înspre poartă, domnii ingineri mai trăgeau câte o țigărușcă, iar tatăl băiatului (temându-se ca nu cumva să-l vorbească pe urmă mahala că mașina ieșise din ogradă „cu deșertul”!), scotea din beci un sac de cartofi, niște brânză, un borcan cu slănină căpăcită...

Rămânând numai în două, gospodina casei o așază pe verișoară-mea în capul mesei, îi pune-n față o farfurie cu răciturile ne-ncepută și, umplând două pahare cu vin, o îndeamnă:

— *Ninuță, puica me, ian hai să mai ședem și noi oleacă la masă CA OAMENII!...*

(2001)

Articol XV. CRED CĂ-AR FI TRAS EL BINIȘOR

Articol XVI. LA CÂNTAR!

Articol XVII. După ce mama-i trecuse în lumea unde toți își iartă păcatele unul altuia, scriitorul Aurel Scobioală se străduia să vină mai des pe-acasă sau să telefoneze pentru a-și îmbărbăta, cât de cât, tatăl rămas de unul singur la Mălăieștii Râșcanilor.

Într-o seară (așa, mai târziu – potrivit el că părintele ar cam fi încheiat-o cu porăitul primprejurul casei), feciorul de la Chișinău îi face un telefon. După ce află noutățile de prin mahală, că usturoiul din grădină se prezintă destul de frumos, iar tata are de toate și nu-l

supără nimic decât încheieturile de la mâini și picioare, acesta – cu durere și neliniște-n suflet – îl întreabă dacă a găsit să pună **ceva-n** gură înainte de a merge la culcare...

— Măi Aurel, și chiar crezi tu că fără mamă-ta (Dumnezeu **s-o** ierte!) eu aici mă prăpădesc?! *Iaca amu sara mi-am făcut UN COLȚUNAȘ cu cartofi și brânză de oaie... Jumătate l-am mâncat, da jumătate mi-am lăsat să am și pe mâine dimineață!...*

(2001)

NU VĂ JUCAȚI CU FOCUL!

O vorbă de prin satele din nordul Moldovei spune: Vinu-i fudulie. *Rachiul este ce este!...*

După ce se joacă o nuntă, vreo săptămână-două (mai bine zis – până la următorul eveniment de proporție!) temele de discuție ale părții femeiești a satului sunt cam următoarele: pe cât au fost de gustoase sărmăluțele, plachia, mâncărica (se prepară din carne de găină și multă-multă ceapă), dacă erau bine prinse și suficient usturoiate răciturile... Pentru bărbați aria celor luate în dezbatere se îngustează vădit, reducându-se, în cele din urmă, la una singură: Dacă țuica **s-a** dovedit a fi tare, de-ți crăpau măselele – *înseamnă că totul a fost pe cînste!...*

Consăteanul meu Dumitru Lunic îi mulțumise bunului Dumnezeu în ziua când **s-a** văzut căsătorindu-și și mezinul. (Cu fiica dumnealui, Eudochia, suntem de o seamă – la școală șezând cândva chiar **într-o** bancă, iar feciorul mai mare, Grigore, învăța cu două clase înaintea mea). În timp ce învăluia cu privirea cortul proaspăt înjghebat pentru nuntași ce ocupa întreaga ogradă, părintelui i se umplea inima de bucurie!...

La momentul când muzicanții (îndemnați de nun – ca lumea să prindă a lua loc la masă) îi trăgeau un marș de răsuna satul (făcând față mai ales trombonul!), socrul cel mare – în *Moara de Piatră un meșter neîntrecut la glume* – pune la intrarea în cort un fel de măsuță și, voind să le dea de-nțeleș poftiților *cu ce anume aceștia vor avea de a face doar peste un minut-două*, îi previne:

— Oameni buni și stimați nuntași! îi rog pe fumători *să-și lese aici sărnicile! Nu de alta, dar am un rachiuaș – ia foc de la o scânteie!...*

(2001)

SĂ TRĂIȚI, SĂ-NFLORIȚI!...

Vasile Macovei, un cumătru de-al meu, întâlnește Revelionul-2002 rotind volanul taximetrului dintr-un capăt în celălalt al Chișinăului...

Pe la orele 3 – 4 înspre dimineață, aflându-se el pe la bariera Sculeni a capitalei, se apropie trei flăcăuani, **întrebându-l** dacă îi poate duce *ca vântul* până la Trușeni, dar imediat și înapoi.

Pe drum, băieții îi lămuresc că doar zece minute-n urmă l-au semănat pe un unchi de-al lor (care i-a botezat cândva), acesta fiind proaspăt revenit din Italia unde lucrase vreo 2 – 3 ani. După ce le dă câte-un colac, le toarnă tradiționalul pahar cu vin și, **căutându-se** pe la pungă, îi dă fiecăruia câte... 100 de dolari (!), „italianul” îi zădărește:

— Iaca, să mă fi semănat voi cu grâu, AȘA CUM SE FACE PE LA ȚARĂ, și nu cu orezul ista al vostru – *v-ați fi ales fiecare cu câte 200 de dolărași!*...

Finii de botez, **dându-și** seama că la acea oră niciun prost nu vinde grâu la piață, iar cel mai apropiat sat sunt Trușenii, hotărâse să se repadă pușcă **într-acolo!**...

Oprind taximetrul la prima casă unde ardea lumina, îl roagă ei pe acel gospodar să le vândă, dacă poate, un kilogram de grâu cu... 25 de lei! Cu toată nădejdea că aceștia vor avea „mână ușoară” și că în noul an treburile îi vor merge strună, stăpânul casei aduce „pe deasupra” ș-un ulcior cu vin *din butoiul cel mai din fundul beciului!*...

Din spusele cumătrului meu – „cu plinul”, înapoi spre capitală, „Volga”-i zbură de parcă avea aripi!...

(2002)

Articol XVIII. O ȘTIAU EI, PESEMNE.

Articol XIX. NU NUMAI DIN AUZITE!...

Una din emisiunile televizate ale lui Tudor Tătaru „Povești la gura sobei”, de prin vara anului 2001, îl avea ca invitat pe domnul Gheorghe Amihălăchioaiei, președintele Uniunii Avocaților din Republica Moldova...

După ce povestește dânsul (în cele vreo 20 de minute rezervate dialogului) o serie de întâmplări destul de simpatice, de-acum la

încheiere, ține să ne informeze și asupra unei chestiuni demne de toată atenția, și anume: *Care vin, în „cercul” avocaților, se consideră cel mai bun?*

Dându-și bine seama că telespectatorii la acel moment (amplificând sunetul la aparate) au rămas numai ochi și urechi, dumnealui se îndură de ei, venind imediat cu răspunsul gata pregătit. Astfel, datorită trudei neobosite de-a lungul anilor, adunând grăunte cu grăunte din practica cotidiană, avocații noștri ajunseseră LA CONCLUZIA UNANIMĂ că *cel mai bun este vinul*:

1 – roșu

2 – vechi

3 – mult

4 – pe degeaba!...

(2002)

GĂSISE Ș-ACELA CÂND SĂ-L OPREASCĂ!

Ți s-a-ntâmpat, stimat cititor, să cunoști în viață vreun om pe care, de-a lungul anilor, nimeni să nu-l fi văzut niciodată dând la fugă?

După câte-nțeleg eu, Nicodim Vălătuc e cel mai nimerit exemplu în această privință...

Cineva povestea că, prin anii '80, directorul întreprinderii unde lucra dânsul, poate mai mult pentru a face haz (!), emite în una din zile o dispoziție că în cadrul acelei întreprinderi se creează o echipă antiincendiară, *în calitate de brandmaior numindu-l pe... Nicodim!* Pe urmă colegii făceau bancuri cum că, în caz de vreun pojar (ferească Sfântul!), până-ar fi dat șeful pompierilor sfaturi: *din care parte anume să se apropie aceștia cu furtunul* – ardea până la temelie o jumătate de târg!...

Are dânsul un fel al său de a fi, o „filosofie” aparte, pe care mi-o destăinuise odată:

— Știi, când văd că mă năvălesc treburile din toate părțile – le las pe toate baltă! *Pe urmă, nu-și cum se face – că se rezolvă toate de la sine...*

Și-ncă una. Fiind el bun prieten cu directorul acelei întreprinderi, își poate uneori îngădui niște lucruri, care celorlalți subalterni nici nu le-ar fi dat prin minte s-o facă. Când are de aranjat

niște treburi personale, așa – pe la o după-amiază, îi telefonează șefului:

— *Ap dacă azi nu vă mai trebuie – eu mă duc!*

Și-nchizând imediat telefonul, până superiorul începe să se dumerească ce și cum, Nicodim învârtește cheia-n broască din cealaltă parte a ușii...

În schimb, la cărți (am în vedere cele de joc!) Nicodim n-are pereche!...

Într-o zi, dă pe la locul de serviciu (pare-mi-se, ceva legat de comerț) un tovarăș de-al lui, **punându-l** la curent că pe deseară se prevede o *bucățică de pokeraș*, organizat **într-o** cameră a hotelului „Turist”. (Taman sosiseră la niște cursuri „de perfecționare” câțiva președinți de kolhoz și, pesemne, nu chiar cu buzunarul gol –, pe care aceștia urma să-i mai fraierească un pic!).

După ce-i plecase camaradul, Nicodim (**închipuindu-și** cât de frumușel îi „penesc” ei pe acei boierași!) se prinde asupra faptului că *n-a memorizat bine numărul camerei de la hotel*. Maică-măiculiță, numa asta-i mai lipsea!... Parcă **văzându-l** de-acum ajuns la colțul străzii, și cine știe încotro i-ar mai fi dat în cap **s-o** apuce pe urmă, iese în coridor și... *prinde a alerga cât îl țineau picioarele!*...

Tocmai în acea clipă, îi vine în întâmpinare, cu o foaie de hârtie-n mână, un oarecare Isaac Caușanschi, economist în secția planificare:

— Nicodim Petrovici, ap iese că voi ați îndeplinit planul pe luna trecută nu cu 103, dar numai cu 102, 4 procente?!

La care Vălătuc, *fără a-și încetini fuga*, îi răspunde gâfâind:

— Măi Izea, *tu dacă vezi că eu alerg – înseamnă că este ceva!*...

(2002)

O, SFÂNTĂ NAIVITATE!...

„Nu mai ești tu prima-n sat – Cum erai odat!...”

(**Dintr-un cântec**)

Doamna Efimia Cârciumaru, profesoară la un colegiu din capitală, trecută de-acum peste cei 50 de ani ai săi, îmi povestea:

— Fusesem nu demult invitată la ziua de naștere a unei colege de serviciu, cercul celor prezenți dovedindu-se a fi mai mult sau mai

puțin intim. După câțeva vreme, *fiind deja servit un anumit număr de pahare*, **s**-a trecut, ca de obicei, și la niște cântări. La rugămintea celor din jur, interpretasem (aș zice, nu fără succes!) mai multe melodii, simț**îndu**-mă, **înt**r-un fel, măgulită că mă aflu în centrul atenției...

În momentul când, la una din romane, ajunsesem la cuvintele cum că-mi place dragostea *și-s încă tânără și azi*, un băiat aflat în preajmă – de vreo 13 – 14 ani – îmi zice:

— *Așă-ți pare matale!...*

(2002)

Articol XX.

Articol XXI. APROAPE CA LA CEHOV...

Numai astăzi în Chișinăul nostru te poți împiedica la tot pasul de puzderia asta de „Mercedes”-uri și „Ford”-uri. Cu totul altul acest tablou era cu vreo 30 de ani în urmă!...

În acea dimineață de vară, când Chiril Hodinitu – șef de secție la un institut de proiectări, în vârstă de vreo 60 de ani – se prezentase la serviciu coborând de la volanul unui „Jiguli” nou-nouț (ba pe deasupra – și de culoare roșu-aprins!) colegii săi dăduseră busna de prin cabinete să vadă marea minune!...

Pe unul îl interesa, să zicem, cam câte rublișoare face un astfel de drandulet, altul – mai sugubăț – îl iscodea dacă poate face ca mașină să meargă chiar și-napoi, iar inginerul Ilie Mosorel – așa, mai între patru ochi, îi mărturisește:

— *Chiril Mihailovici, să am iertare, dar eu, unul, m-aș teme să urc cu matale-n mașină!...*

Fără pic de supărare, acela-i răspunde:

— *Da’ eu, la drept vorbind, nici nu te prea rog să te sui!*

Și-și caută omul de-ale sale...

Fiind o fire sensibilă și pără**ndu**-i-se că Hodinitu **s**-o fi supărat pentru vorbele nesocotite care-i scăpase din gură, peste o oră întră tovarășul inginer în biroul șefului:

— Vă rog să mă scuzați, Chiril Mihailovici, eu aveam în vedere că matale ești șofer fără experiență, și de aceea...

— Nu-ți face griji, om bun! Eu am și uitat de toate – chiar atunci pe loc!...

Rămânând, totuși, cu ferma convingere că Hodinitu-**i** supărat foc și nici nu dorește să discute cu dânsul, timp de vreo două săptămâni Ilie se ținea scai de dânsul, lămurind**u-i** la tot pasul *cum că n-a vrut să-l jignească, ci doar...* Celălalt, la rândul său, se străduia de fiecare dată să-i explice, pe cât se poate de calm, *că nu-i poartă pică...*

Spune lumea că în acest răstimp lucrătorii institutului nu **s**-au mai dus nici pe la un fel de teatru sau circ, amuzând**u-se** din plin de scenele desfășurate între cei doi!...

Într-o zi însă, cum numai Ilie Mosorel deschisese gura pentru a zice ce avea el de zis, Hodinitu (**de** data aceasta crăpând**u-i** răbdarea!), se stropșește la dânsul:

— *Da dezbară-te odată, omule! Și nu te cățăra-n mașină – că, totuna, nu te iau!...*

(2002)

N-AVEA DECÂT UN MIC NEAJUNS!...

În una din dimineți, prezentând**u-mă** la serviciu mai devreme ca de obicei, găsesc dereticătoarea, d-na Tatiana Dosca, făcând curat în birou. Deoarece ne aflam pe la mijloc de decembrie și știind că dumneai e de la Trușeni – sat de oameni gospodari din preajma Chișinăului, o întreb, printre altele, dacă la Crăciun nu taie cumva porcul...

— Ba nu, îl lăsăm să mai crească. Poate că-ncolo, la Paști...

Și continuă:

— Știți, avem un purceluș tare de treabă! **S-a** nimerit a fi hrănaci: cât nu i-ai pune de mâncare – înghite totul și grohăie, dând**u-ți** de-nțeles cum c-ar mai vre încă! *Ba-i și hărnicuț*, păcat a zice: toată ziua aleargă cu codița „cârcel”, covițând prin coștireață... Numai că, nu știu de ce – *da' nu crește deloc!*

(2002)

JIOS PĂLĂRIA, ȘI CĂLCATĂ-N PICIOARE!...

„Cu Botgros, cu „Lăutarii”.

Am cântat la unu' mare...”

(Din repertoriul lui Nicolae Sulac)

Eu, unul, bănuiesc că pe întreg Globul nu există, decât la neamul nostru, acea extraordinar de frumoasă tradiție a unei nunți făcute la

țară, care se numește *adusul* și, respectiv, *dusul acasă a nunului cel mare!*... Fără momentele vizate, orice nuntă (oricât ar fi ea de bogată!) nu mai are acel haz!... În ambele cazuri, muzicanții (având de-acum date peste cap niște păhărele), își depun în instrumente tot sufletul, redând tabloului un farmec cu totul aparte! (În acest context, îl îndemn pe eventualul cititor **s**-asculte „bucata” muzicală a maestrului Sergiu Ciuhrii „În drum spre casa nunului”, *în care trombonul face farfal, nu alta!*).

Într-o toamnă târzie (era de-acum hăt, după Pocroave), inginerul Stanislav Vânjosu și nevastă-sa își mai făcuseră o pereche de fini de cununie, nunta având loc **într-un** sat nu departe de capitală. După încheierea acelei petreceri, autobuzul, cu persoanele poftite din partea nunului, revine la Chișinău, opr**indu-se** în fața blocului unde locuiau conii nuni.

Coboară din autobuz câteva perechi, și, potrivit obiceiului, întreg alaiul (av**ându-i** în centru PE CEI CU PRICINA), prinde a juca deasupra capetelor colacii, prosoapele de nuni mari și cadourile acestora primite din partea finilor!...

Toate acestea avuseră a se-ntâmpla pe la orele 5 – 6 dimineața, **într-o** sfântă duminică – unica zi a săptămânii când orice creștin are tot dreptul să se mai ia cu somnul...

Unul dintre nuntași (cărui i se nimerise colacii), ven**ându-i** *taman la-ndemână*, îl TRAGE O SERIE DE CHIOTE, de-ți era mai mare dragul!...

Imediat, la toate casele din jur (fiecare a câte 9 etaje!), ca la comandă, încep a se aprinde luminile – una după alta!...

Aici nevasta *celui cu chiotul* încearcă să-l oprească, împrumut**ându-i** niște ghionturi în coaste:

— Taci, măi Petrea, nu vezi că-ai trezit oamenii din somn?!...

— Nu le-a fi nimic! Las’ să vadă toată lumea – *că-aducem acasă nu mortul, ci PE NUNUL CEL MARE!*...

(2002)

Secțiune 21.01

Secțiune 21.02 DIN TREACĂT...

Într-o zi de lucru, ieșisem la ora prânzului în Grădina Publică

„Ștefan cel Mare” la o mică promenadă...

Înaintea mea, ținând calea cam în aceeași direcție, două doamne – tinere, frumoase și elegant îmbrăcate (în paltoane scumpe, de culoare nucărie-închis, foarte la modă în ultima vreme) – discutau ceva între ele. În clipa când îmi rămânea un metru sau doi pentru a le depăși, una din ele, continuându-și vorba, îi povestește celeilalte:

— Ieri, A 'NEU o fost LA MĂ-SA...

Și m-am gândit numai: Măicuță dragă! Să se fi nimerit pe-alături în momentul cela soacră-sa (de-undeva de prin părțile Ocniței, Nisporenilor sau poate chiar din Chișinău) – și-un mic „ghivolt”, așa cum zic evreii noștri, în plin centrul capitalei, era mai mult decât asigurat!...

(2002)

CREZÂND EA CĂ DASE PESTE-UN PROST!

În acel colectiv, Gherasim Bursuc avea de-acum lucrați vreo doi sau trei ani. Deoarece prin „poșta secretă” se aflase că până-atunci dumnealui fusese însurat de câteva ori, toată partea femeiască a secției în care activa dânsul își frământa mințile cu „categorisirea” acelor căsătorii:

- a) oficiale;
- b) semioficiale;
- c) neoficiale.

Odată, tocmai la ziua de naștere a lui Bursuc, după ce-a fost tras un anumit număr de pahare (în viziunea femeilor – suficient pentru ca acesta să-și „dezlege” limba!), una din ele – așa, mai istețică –, îl întreabă:

— Dom Gherasim, spuneți, vă rog, coana Zoia îi cea de-a doua soție a dum cavoastră, sau a câta? (Și-l fixează cu privirea: Gată, aici d-am te-ai copt, frate!...).

Bursuc, însă, cum se afla la acel moment cu paharul pornit înspre gură, își fixează privirea undeva-n zare, stă așa neclintit vreo două minute, venind cu următorul răspuns:

— Tema asta eu v-o las pentru gândire și de azi încolo!...

După care își soarbe liniștit paharul până la fund...

(2002)

DE PARCĂ-N CHIȘINĂU SE TERMINASE EVREICELE FRUMOASE!...

La Facultatea noastră, Zioma Bogus – un evreu simpatic, de statură înaltă – învăța cu vreo 2 – 3 ani în urma mea. Despre peripețiile și bancurile acestuia se poate scrie, fără exagerare, un volum aparte!

Mai rar persoană, cu care făcea el cunoștință, să nu fi fost „rebotezată” pe loc – ca și cum **s**-ar fi tras din neamul lui. Unui oarecare Alexei Mitrofanovici, țin minte, Zioma îi zicea tot timpul *Aizic Morcovici*. De-acum niște ani încoace, pe colegul meu de editură Efim Spânu, moldovan din talpă de la Izvoarele Floreștilor, n-am auzit niciodată ca acesta să-l fi numit altfel decât *Filma Gleizer*! Și, tot așa...

Trecând ceva vreme de la absolvirea Facultății, **într**-o zi îl întâlnesc, absolut întâmplător, pe Bogus prin centrul Chișinăului, acesta având pe cap un chipiu enorm (cu o suprafață de aproape un metru pătrat!) – element nelipsit al portului național la georgieni și alte popoare caucaziene.

Observând că-am rămas cu gura căscată, fără a fi în stare să-mi rup ochii de la acel „aerodrom”, Zioma mi-o apucă înainte, explicându-mi că **s**-a-nsurat cu o evreică de prin acele regiuni muntoase, iar socru-său, *nimerindu-se a fi croitor de prima mână*, i-a cusut un chipiu de adevărat gighit – ca să-l pomenească el cât a trăi!...

Strângându-ne mâna la despărțire, Zioma ține să mă prevină, *fără a-și ascunde mândria*:

— Pahom *Israelevici*, eu acuma-s evreu de la munte!...

(2002)

PĂPA-LE-AR FOCUL, VRĂJITOARE!...

Într-o dimineață, ca de obicei, mă deplasam spre serviciu cu troleibuzul. Lângă mine, niște studenți – de la ASEM sau, poate, de la Politehnică – aveau (mă rog, ca studenții!) vorba lor... La un moment dat, cineva dintre aceștia îi propune unui tovarăș de-al lor, așezat pe banchetă, să-i cedeze locul unei domnișoare care sta în picioare alături de el.

— Cum să nu! M-am și repezit!... Eu țin minte de la mama me un lucru: Cu fetele totu'se-ncepe de la făcutu' locului... După asta îi cumperi o ciocolată... Până la urmă – te pomenești nu numa

câmbrobodit, *da' și legat sub barbă!*...

— Da mie-mi pare că cineva *mi-a legat cununia*, fiindcă nu mă pot însura, își spune păsul încă unul din ei...

— O vrăjitoare de la mine din sat, continuă altul oftând, „*mi-a făcut de băutură*” – și-amu fără-un păhărel de votcă nu mai pot!...

— Asta-i floare la ureche, se frăsuiește un al treilea: mie-mi pare că „*mi-au făcut DE-MBLAT LA LECȚII*”!...

(2002)

DAU NĂVALĂ ABITURIENȚII!...

În plin toiul unei veri, un cunoscut de-al meu – Tudor Ș., întâlnindu-mă ocazional în stradă, îmi povestește cum că fecioru-i, absolvind școala medie, și-a prezentat actele la Universitate, examenul la istorie fiind fixat pentru... poimâine! Și, cu toate că bătu-i deștept foc, însă *fiind el cam rușinos din fire*, tătic-său mă întreabă dacă nu cunosc cumva vreo persoană *care l-ar ruga pe profesorul respectiv, în caz de ceva, să fie mai înțeleghător*...

Chiar în aceeași zi, mă iau de vorbă cu o colegă de birou, care-mi și fâgăduiește să întreprindă ceva:

— Îl rog pe frate-meu și – nici nu știi de unde sare iepurele!...

Cum au avut să se desfășoare evenimentele, îmi povestea pe urmă domnul doctor conferențiar...

În preajma blocului Universității se apropie de dânsul un puștan care abia dacă-i ajungea cu capul la umeri:

— Mata ești Petru F?

Crezând că-i vreun consătean venit la examene, de la care putea să afle câte ceva despre mamă-sa – cam bolnavă și rămasă de una singură la țară – acesta, bucurat, îi zice că da, într-adevăr, el este cetățeanul de care întreabă...

Scuturând scrumul de la țigară, „fraierul” continuă:

— Ap eu-s Vitalii Ș. După câte știu, cu matala **s-a** vorbit în privința mea *despre-o chestie*...

Și, de-acum întorcându-se, îl mai privește-o dată-n ochi, așa – cam în childuri –, dându-i de-nțeleș *ca nu cumva să-ncerce a uita DESPRE ACEA CHESTIE!*...

Din toate cuvintele care-i veneau pe limbă la acel moment,

domnul conferențiar a fost în stare să-i zică doar:

— *Du-te, măi Puțachi, și mai repetă materialul – că mâine ai de dat examen!...*

(2002)

CÂNTĂ-MI, BALALAICĂ!

În primul an de căsnicie, Făurel Cozoroc și soție-sa hotărâseră să plece de Revelion la satul de baștină al nevestei, situat la o azvârlitură de băț de Chișinău. Deprins încă din anii de studenție să-și poarte chitara cu sine la orice petrecere, Pavlușa luase și de data aceasta instrumentul – cu gândul că, la o adică, îi poate prinde bine...

După ce au stat cu părinții la masă, *petrecând omeneste anul ce se călătorea*, pe la vreo 10 de noapte, având asupra lor o damigeană cu vin, un ceaun cu sărmăluțe (învelite-n frunză de vie) și, desigur, chitara, tinerii plecaseră **într-o** companie tot cam de seama lor...

Întorcându-se, după cum se și cuvenea, „tămâiați” de-a binelea cam înspre dimineață, **s-au** oprit în fața porții pentru a-și lua rămas bun de la o altă pereche cu care petrecuseră împreună, aceștia locuind peste câteva case mai la deal.

Și iată că anume aici îi umflă pe toți din nou cântecul! După cum se vede însă, această boală dase peste dâșii rău de tot, deoarece nu **s-au** lăsat urniți din loc până n-au scos-o la capăt (*sub acorduri zdravene de chitară!*) cu următorul repertoriu: „Codrene cu vinul bun”, „Lele, lele și iar lele”, „Dă-i cu șprițu’ pân’ la ziuă!”, „Costică, Costică”, „Ia mai ad-o damigeană / Ș-o bucată de păstramă!”, „O-ntreba-i dacă e fată”, „De la primărie-n sus”, „Hop, leliță cu catrință!” și alte cântări de soiul acestora...

Dimineața, ieșind soacra lui Făurel **s-arunce** niște pumni de grăunțe la păsări, se ia de vorbă cu vecina de peste drum, **întrebând-o** cum a întâlnit Anul Nou.

— Frumos, creștinește. Au venit taman să ne ureze finii de cununie... Pe urmă, numai bine ce achițisem – pe la vreo 3 de noapte, nu știu de unde **s-o** luat în poartă NIȘTE NEBUNI CU BALALAICA – de n-am mai putut după asta închide-un ochi!...

Aici, cea care știa ea *ce și cum* – nu ascunde nimic:

— Ap aista era ginerele meu!

— *Of, cumătră, dar te rog de mă iartă!...*

(2002)

CĂCI, ÎN FOND, CU TOȚII

DE LA RÂM NE TRAGEM...

Cam spre sfârșitul unei zile de lucru, Nicolae C., redactor la o organizație de la Casa Editurilor, îl sună pe Vasile B., colaborator științific la Academie:

— Măi Vasilică, așa mi **s**-a făcut poftă de-un păhărel de vin, că nu-ți mai pot spune! Sunt însă cam la strâmtoare cu banii...

— Dacă-mi vrei binele, nu-mi pune, te rog, sare pe rană!...

Peste câteva minute, în cabinetul lui (haideți să-i zicem) Dorel Musteață – mai mare la acel timp peste un minister din republică și cu care sus-numiții erau prieteni încă de pe băncile școlii – zornăie telefonul. De la capătul celălalt al sârmei, o voce plăcută de domnișoară:

— Alo, domnule Ministru, sunteți deranjat din anticamera domnului Primar general... Avem în vizită o mică delegație din Italia. Dumnealor vă roagă: poate că găsiți posibilitatea de a-i informa, în linii mari, despre activitatea ministerului pe care-l conduceți. În caz că acceptați – două persoane ar putea fi la Dumneavoastră în 20 de minute...

Scoate Dorel tot ce avea prin buzunare, mai împrumută de la secretară, poruncind**u-i**, ÎN REGIM DE URGENȚĂ, să pregătească o masă *pentru care, pe urmă, n-ar avea de tras cu obrazul!...*

Coboară-n fugă subalterna și, în magazinele din apropiere, face cumpărăturile de rigoare: două sau trei sticle de Cabernet veritabil, măsline grecești, niște bomboane (de-acele scumpe!) și, cu toate că vremea era prin Postul Sâncetrului – salam „Servilat” și alte bunătăți...

Plimbâ**ndu-se** pe coridor (numai el știe cu ce emoții!) în așteptarea înalților oaspeți, își zărește domnul Ministru vechii camarazi – pe Nicolae C. și Vasile B. –, aceștia venind drept în spe dânsul. Îi întind ei mâna și, fără nicio grabă, aduc vorba de una, de alta... Gândul fi**ndu-i** în cu totul altă parte, întreține Dorel discuția, însă răspunzâ**ndu-le** așa, mai mult **într-o** doară. În cele din urmă, nu

mai poate răbda, și le-o zice pe șleau, ca la niște amici:

— Măi băieți, nu vă fie cu bănat, dar hai să lăsăm taifasul pe altă dată. Aștept amu o delegație de la Roma, care trebuie să sosească din minut în minut!...

Uitându-se el însă mai atent la pielița smolită a acestora, la un moment parcă l-a-nșănat cineva:

— Ian, ian stați! Nu cumva sunteți voi aceia?! *Mama voastră de italieni!*...

Povestindu-mi această istorie, Nicolae C. Își amintea că-ntâlnirea se desfășurase într-o atmosferă caldă, prietenească, partea „străină” ținând să accentueze că a fost o masă pe cinst!...

(2003)

FIIND ȘI EL TOT DE CREDINȚĂ CREȘTINĂ...

În acel an, primăvara se dovedise a fi deosebit de secetoasă. Într-o zi (era prin luna lui Florar), savantul Ilie Untilă – OM DE OMENIE și autor al mai multor soiuri de grâu –, aflat în mijlocul unui lan, venea, de la ecranul televizorului, cu sfaturi pentru agricultori: Cum poate fi salvată situația?

Deoarece eram cunoscuți prin colaborarea de-a lungul mai multor ani (mai ales în timpul când domnia sa deținea postul de Director general al Asociației Științifice de Producție „Selectia”, iar eu – de șef al redacției literatură agricolă la „Cartea Moldovenească”), mă dau mai aproape de aparat, încercând a nu scăpa niciun cuvânt din cele spuse.

După câteva îndrumări practice (cum ar fi afânarea ușoară a solului cu aplicarea la rădăcina plantelor de îngrășămintă suplimentare etc.), la un moment dat, aruncându-și privirea spre cer, academicianul născut la Codreanca Strășenilor adaugă, mai mult de la sine:

— De-ar da, însă, bunul Dumnezeu o ploaie!...

La încheiere, mai face unele recomandări despre combaterea speciilor de dăunători (cărora pentru „plodire” tocmai că la convenea acele condiții de uscăciune!), indicând preparatele necesare și dozele de folosire a lor... Apoi, așa, deodată:

— Da' de s-ar îndura Dumnezeu și de-o ploaie bună!...

Vă asigur: era o emisiune dintre cele mai originale și mai aproape de inima sătenilor, *ea îmbinându-se (poate mai mult ca oricând!) cu grijile, durerile și speranțele acestora...*

(2003)

TOATĂ TRUDA LUI MENDELEEV!...

Pe vremuri, Efim Militaru, cu ferma intenție de a deveni *candidat* în științe, a avut de susținut în prealabil trei examene: la chimie, la limba franceză și la filosofia marxist-leninistă...

În cadrul „probelor” de încercare a cunoștințelor în domeniul chimiei, pregătindu-se pentru răspuns, acesta, vrând-nevrând, auzea și discursul examinerilor cu un alt pretendent, care râvnea și el (peste vreo doi-trei ani) să obțină grad științific.

Una din temele pe care viitorul doctor în științe urma să o „desfășoare” se nimerise a fi „Tabelul lui Mendeleev”. Și cum acel cetățean era, se vede, dobă de carte, din spusele lui Efim, răspunsul venea cam în felul următor:

— Ș-o luat Mendeleev tăti elementili, și le-o pus

Ș-Ș-Ș-AȘĂ, Ș-Ș-Ș-AȘĂ!...

(2003)

DEȘI TREBURILE NU LE MERG

(a) MAI PROST CA LA NOI...

Dacă puneți la-ndoială cele despre care vreau să vă povestesc ceva mai jos, n-aveți decât să prindeți a-l descoase pe domnul Boris Găină, cunoscut savant vinificator, membru-corespondent al Academiei de Științe...

Prin 1983, într-o discuție, pentru a ne mai abate un pic de la conținutul manuscrisului pe care i-l redactam (la acel moment fiind dumnealui proaspăt revenit din Franța unde își făcuse stagierea la renumitul Institut de Enologie din Bordeaux), îl întreb, printre altele, și despre programul de lucru *al acelor francezi și franțuzoaice...*

— Sâmbăta și duminica, de bună seamă, se odihnesc. Vinerea, spre deosebire de noi, au zi de muncă scurtă – o-ncheie pe la ora 3 după amiază. Însă de-acum după 12 – *nici nu-ncerca să-l întrebi pe vreunul din colegi despre niște socoteli în legătură cu lucrul!* În primul rând – îl enervezi! În al doilea – nu-ți va răspunde! Și, în cele din urmă

– se uită toți la tine ca la un smintit!... În cele 3 ore care mai rămân din săptămâna de lucru, toate discuțiile-s numai despre picnicuri, călătorii, vânatoare, pescuit, familie, copii – și tot ce ține *de-o odihnă ca lumea!*...

(2003)

ACASĂ PUTÂNDU-MĂ-NTOARCE

MĂCAR ȘI PE BRÂNCI...

La-nceputul anilor nouăzeci, pe vremurile când la Chișinău, una după alta, se-nchideau acele mari uzine, Eduard M. (un fin de botez de-al meu) termina la Kiev un Colegiu tehnologic. Sosit aici și văzând „situația la zi”, în locul diplomei, scoate el drepturile de șofer și, găsi~~ndu~~-și de lucru, prinde a roti volanul unei „Volgi”...

Nu trece mult timp, și-aud că el – băiat simplu, de la țară (ce-i drept, înalt ca bradu’ și bine croit!) – se-nsoară cu... o chișinăueancă cu Universitatea terminată, fiică de profesor, șef de catedră...

La nuntă, din partea socrului cel mic era invitată profesură – cât frunză și iarbă, părinții mirelui ști~~ndu~~-se că se vor prezenta doar cu câteva perechi de consăteni.

Așa a fost scris, se vede, că taman cu o zi-două până la acel eveniment să mi se facă *un lucrușor de bubă-n nas*, de se-nflase acela cât o cartoafă, căpătând și o culoare roșie specifică. De zece ori mă gândeam *că-n așa hal* nu am ce căuta la nuntă! La cea de-a unsprezecea, mi-am făcut, totuși, socoteală că din partea mirelui vor fi numai o mână de oameni! Da’ dacă, Doamne, ferește! (știți cum se-ntâmplă uneori la beție!) se iau cumva la bătaie „ai lor” cu „ai noștri”!...

Intrat în acel local și văzând așa mulțime de profesori (ba, pe deasupra, doi sau trei viceministri cu care eram cunoscut!), îmi venea să-ntorc oiștea-napoi!

Peste un min~~ut~~-două, la datul mâinii cu tinerii însurăței, vornicelul de onoare, prieten cu mirele și aflat alături de el –, observâ~~ndu~~-mi culoarea roșie-vineție a nasului și interpretând în felul său cam de la ce anume mi ~~s~~-ar fi putut trage acel lucru, îl întreabă:

— Edic, da’ de ce nant-tău Pahomie *a venit beat LA NUNTĂ?!...*

(2003)

ÎI IEȘEA CHIAR ȘI-O BUCĂȚICĂ

DE CONCEDIU!

Articol XXII.

Articol XXIII. „La un colț de stradă

Apăru un nas.

După el, stăpânul – La un sfert de ceas!”

(Auzită cândva)

Astăzi, când stai să-i privești de la o parte, s-ar părea că Profir Corcoduș și Dumitru Zugravu îs chișinăueni de când e lumea! Pe vremuri, însă, aceștia lucrau la redacția unui ziar raional: primul – în calitate de redactor-șef, celălalt – ca traducător.

Cu timpul, sus-numiții deveniseră prieteni la cataramă, astfel încât în relațiile de serviciu, uneori, aproape că nu deosebeai cine-i șef, și cine-i subaltern...

Într-una din dimineți, după un chef crâncen în ajun, venind la slujbă mahmur cum nu se mai poate, Corcoduș i se plânge Zugravului:

— Măi Mitică, dacă-ai ști tu cum mă simt de prost!

Reacția celui aflat în subordine a fost momentană:

— *Asta-i bine! Îi ndcă alții îs proști – da’ nu simt lucru’ ista!...*

Uitasem să vi-i prezint încă de la-nceput pe eroii noștri: Corcoduș – bărbat înalt, bine făcut, cu părul aproape blond; Zugravu – de statură mijlocie, cam slăbuț, având fața smolită, părul negru ca pana corbului **ȘI-UN NĂSOI LUNG ȘI COROIAT** – cum rar întâlnești la cineva!...

Odată, **într**-o zi de luni, cine știe din ce cauză, Zugravu nu vine la lucru. Marți – nu-i din nou, iar miercuri – nici atâta!... Apare tocmai joi, pe la amiază. Se mai învârtește el o oră-două, după care intră în cabinetul șefului, frăsu**indu**-se:

— Știi, îmi vine cumnatul Gorea de la Răspopeni, **și**-mi trebuie să stau mâine acasă, uite-așa – la gât!...

Văzând atâta obraznicie, Corcoduș își iese din țâțâni:

— Măi Mitică, și după ce-ai îmblat brambura patru zile de lucru, *mai ai tu nas să te ceri și pe mâine?!*

— AP DACĂ NU MAI AM NAS NICI EU!...

Aici Corcoduș izbucnește-**ntr**-un râs, de tocma-i sar mucii, împrăști**indu**-se pe cravată, haină...

(a) – Du-te-n mama dracului, măi Cioroiule! *Și să nu te văd nici mâine, nici încă vreo săptămână pe-aici!*...

(2003)

ÎNTRE CURECHIU ȘI NUCĂRIU-ÎNCHIS...

Pe când era elevă în clasa a 9-a la Liceul „Gheorghe Asachi” din capitală, Victorița Bârcă, împreună cu un grup de colegi de-ai săi, **s**-a aflat în Italia timp de vreo două-trei săptămâni, fiind cazați în familiile semenilor lor din orașelul Latina, de lângă Roma...

Fără a pune nici pentru o clipă la-ndoială faptul că *tatăl basarabencei noastre se afla în posesia unei limuzine, într-o seară – în timpul când serveau cu toții cina – gospodina acelei case o întreabă:*

— *Da’ ce marcă de mașină are... MĂMICA-TA?*

Prefăcându-se că se chinuie în acel moment cu niște *spaghetti* încolăcite în colții furculiței (cine naiba le-a mai născocit și pe ele?!) și câștigând, astfel, câteva secunde pentru a inventa ceva, Victorița nu se pierde:

— Știți, acum tocmai că urma să și-o cumpere. Chiar și convenise cu tăticu’ asupra mărcii, dar la plecare le-am lăsat cam ciondăni**ndu**-se: *nu se puteau nicidecum hotărî în privința culorii!*...

(2003)

(I) ȘTIA EL CUM TREBUIE PĂZITĂ

AVEREA STATULUI!...

Îmi istorisea doctorul N.Ș., cu care ne cunoaștem de prin anii șaptezeci...

Pe timpurile când la Malina Mică prindea să se înalțe actualul Spital Clinic Republican cu 15 etaje, întreg personalul medical din capitală era mobilizat, în cadrul „subotnicelor”, să pună umărul la acea construcție epocală!...

Întrucât se trăgea din viță de oameni gospodari, la încheierea orelor de muncă patriotică, doctorul nostru nu uita să-și pună-n geantă de fiecare dată câte-o „diseatcă”-două de plăci de teracotă, care se afla aici cu duiumul, fără ca cineva să stea cu pușca de pază lângă ea...

Având mâini dibace, acesta și-a pus teracotă în baie, la bucătărie, în camera de toaletă... În ceea ce privește calitatea lucrului înfăptuit – cred că-ar fi crăpat de invidie chiar și-un neamț!

Făcând o generalizare a celor spuse, cu privirea ațintită undeva-n zare, domnul medic o-ncheie pe un ton ce excludea orice compromis:

— Să fi fost atunci eu mai mare peste construcția ceea, înainte de a aduce acolo prima cărămidă sau scândură – *împrejmuiam locul cu trei rânduri de sârmă ghimpată!*...

(2003)

FĂRĂ O REGIZARE ÎN PREALABIL

În iulie 2003, în republica noastră întreprinsese o vizită oficială Președintele Statului Israel, domnul Moșe Katzav.

În dimineața primei zile, conform unui program bine pus la punct, Radioul Național transmitea o serie de melodii evreiești, astfel încât, de-acum sosit pe aeroportul Chișinău, Excelența sa putea să se simtă, cum s-ar spune, ca acasă.

A doua dimineață (cea a plecării) regiunea Palatului Republicii, de unde dl Președinte începea a ne părăsi țara, era blocată din toate părțile. Deoarece plecarea înaltului oaspete era planificată pentru ora 8.00, o serie de orașeni, locul serviciului cărora se afla în sectorul menționat al capitalei, s-au văzut nevoiți a se reține cu prezența la slujbă. Personal, această ceremonie am urmărit-o (împreună cu alți colegi de lucru) de lângă clădirea Ambasadei Germaniei la Chișinău.

Tabloul era cel obișnuit în asemenea cazuri: Mulțime de mașini luxoase... Ofițeri de poliție și băieți de la Serviciul Securitate – repartizați pe la locurile care se cuvine... Escortă de motociclete cu motoarele pornite – de-a gata s-o ia din loc în orice secundă!...

Și iată că-n acest moment, dinspre Grădina Publică „Ștefan cel Mare” (situată în imediata apropiere) prinde a se revărsa trilul celor mai cunoscute melodii evreiești: „Șapte și patruzeci” (i se mai spune „Opt fără douăzeci”), „Tumb-balalaica” și altele – interpretate la fluier de un omulean care, în acest fel, își câștigă aici zilnic ceva bănuți...

Spre regret, din cauza rocotului asurzitor al motocicletelor de însoțire, Excelența sa n-a auzit melodiile care prezentau, de fapt, *marșul de plecare*. În caz contrar, bănuiesc eu, nu s-ar fi dat urcat în automobil până n-ar fi transmis, prin cineva, un mic bacșiș acelui muzicant amator (cu dar de la Dumnezeu) care le executa cu atâta

măiestrie, *ele venind din adâncul sufletului!*...

(2003)

SE OROPSISE, SĂRMANUL, MUNCIND!

Câteodată mă prind asupra gândului că umorul de la țară are uneori niște nuanțe cu totul aparte, pe care un om care **s-a** născut și a trăit numai la oraș, cum n-ai da-o – nu le poate „prinde” până la capăt...

De-o pildă, la noi, la Moara de Piatră, în vreo toamnă târzie, când glodul de pe drum (frământat de roțile căruțelor și ale mașinilor) peste noapte a și înghețat, cineva, zărind**u**-și vecinul porăind prin ogradă, îi va striga neapărat:

— *Îmi pare, cumătre, că **s-o** cam stricat drumu' de pălărie!*

Altă dată, în zi de duminică, câțiva gospodari de prin mahală se adună la sfat lângă-o fântână, pentru „a mai pune țara la cale”. Și iată că, la un moment, cineva dintre ei (amintind**u**-și de vreo chestie anume!) o rupe grăbit din loc. Aici, unul din „membrii consiliului” încearcă să-l oprească:

— Mai stai, bade Ion, că-i sfânta duminică!

— Nu pot: *am de suit mîța-n pod!*

Un bun vecin de la blocul în care locuiesc îmi povestea despre un consătean de-al său care toată viața a deținut numai posturi de președinte al comisiei de revizie din kolhoz, secretar la selsovet, șef de club și altele tot cam din seria asta.

Aflând**u**-se acela zi și noapte la funcții *de așa mare răspundere*, toate treburile pe lângă casă (întreținerea ogrăzii, grădinii ș.a.m.d.) le îndeplinea biata nevastă, care lucra și învățătoare.

Odată, la o nuntă, așa, cam după ce-au fost trase câte vreo 3 – 4 păhărele de rachiuș, un omulean din sat (țăran simplu, însă meșter la glume de nu-l întrecea nimeni de prin acele împrejurimi), venind**u**-i la-ndemână, în prezența încă a câtorva nuntași aflați alături cu țigările-aprinse, îl întreabă:

— Constantin Filipovici, da' ian să ne spui matale drept: *Ți **s-o**-ntâmplat vreodată-n viață să-ți deie cineva „Doamne-ajută”?!...*

(2004)

ÎI ȘTIA EL LEACUL!...

Într-o vară, mă aflu la odihnă și tratament la Sanatoriul

„Nufărul Alb” din Cahul. Luându-ne de vorbă cu un agronom de prin părțile Teleneștilor, acesta-mi povestește că acasă, la acel moment, îi mai rămăsese un butoi de vreo 150 de litri cu vin din „Crască” și „Busuioacă”.

Deoarece-n viață mi s-a-ntâmplat să redactez și literatură din domeniul vinificației, mi-am amintit imediat că, în perioada cu temperaturi ridicate, vinul este supus acțiunii unui șir de boli specifice, cum ar fi: oțetirea, izul de șoarece, băloșirea și altele.

De aceea îl întreb, compătimator:

— Dar nu te temi, pe căldurile estea, să pierzi un așa lucrușor de băutură?

— Nu. Fiindcă este ieșire din situație!

Știind prea bine că astfel de boli, odată apărute, nu le prea scoți cu una, cu două – speram să aflu de la el vreo nouă metodă de combatere, pe care n-o întâlnisem până-atunci în literatura de specialitate.

La privirea întrebătoare a mea, acesta-mi răspunde foarte calm:

— Cum mă văd întors acasă, *grămădesc niște băieți de dobă, având grijă și de-o „zacuscă” bună!...*

(2003)

UNICA DEOSEBIRE DINTRE SAT ȘI ORAȘ

Câtăva vreme în urmă, niște băieți de la capitală (studenți sau, poate, de-acum cu institutele terminate), împreună cu un prieten de-al lor, de ziua când la baștina acestuia se sărbătorea hramul satului, pleacă pe ospețe într-acolo...

Se spune că-n acea zi masa se-ndoia sub greutatea farfuriilor cu mâncăruri: găini umplute, răcitur, plachie din lapte cu orez – să fi fost înșirate la vreo 10 feluri! Drept că și aici cineva din musafiri (întotdeauna se găsește câte unul mai „năduhos!”), urmărind cu privirea cliturile cu bucate de pe masă, se „răscoală”:

— Da’ ce, nici chiperi negru nu-i!...

Și, ca-ntradins: Pe-acea masă-ncăreată – numai piperul negru și lipsea!...

După ce-au servit pe săturate din acele gustoșenii (s-ar fi putut oare, în acest caz, să lipsească și băutura?!), chișinăuenii prind a da foc

la țăhărci...

Mama acelui băiat, continuând să poarte *și aici* grija hramărilor, aduce (până-atunci ascunsă pe-undeva) *socoteala ceea care-i făcută anume pentru scuturatul scrumului de țigară:*

— Iaca, luați-o, vă rog! Am auzit că la oraș i se spune *scrumbieră*. Da' noi îi zicem *PREPLIȚI!*...

(2003)

O SFECLISEM ATUNCI RĂU DE TOT!...

„Moldovanu' – cum n-o dai.

N-a făcut nuntă cu ceai!...”

(Nicolae Sulac)

Pe Ion Mihalache – doctor în științe, șef de secție la Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Viticulturii și Vinificației, autor cu care colaborem de pe la începutul anilor '70 – nu l-am auzit niciodată să mă salute la telefon decât prin:

— Bună ziua, Ș-UN PAHAR DE VIN!...

Mare mi-ar fi păcatul dacă-aș zice că toate acestea rămâneau doar vorbe goale, așa și lăsând noi ca acea băuturistică să se oțetească neconsumată!...

Din luna mai 1985, însă, după ce apare Decretul lui Gorbaciov despre măsurile drastice de combatere a beției (când pe la nunți rachiul era turnat în sticle cu etichete de apă minerală „Varnița”, iar cinstitele fețe de nuntași, *în mod cam suspect*, făceau coadă spre fântâna din ogradă unde socrul mare sau, după caz, socrul mic le servea, din căldare, cu câte o cană de vin) – văzând că n-are-ncotro, savantul se conformează și el prevederilor Ukaz-ului:

— Bună ziua, Ș-UN PAHAR DE... SUC!

(2003)

Articol XXIV. CHIAR O AȘA „INSULTĂ” DIN PARTEA DOCTORULUI!...

Filip Badiuc – un cumnat de-al meu dinspre soție – la cei peste 60 de ani ai săi, arată foarte bine: ținută voinicească, un păr, deși absolut cărunt, însă des ca pâsla!...

Toate bune, s-ar părea! Dar iată că de la un timp încoace a-nceput să-l chinuie, sărmanul, un soi de radiculită – de nu mai

poate!... O habă de vreme a tot umblat pe la policlinică... Apoi, sfătuit de lume, a cunoscut (nu fără parale!) fel de fel de vraci-șarlatani... Ca să nu lungim vorba – poți spune că degeaba!...

Într-o zi, după înțelegerea în prealabil cu directorul Centrului Republican de Neurologie și Neurochirurgie, îl trimite pe Filip (mai mult cu de-a sila!) la acea instituție.

Îi iese domnul Ozea Rusu în întâmpinare, dă mâna cu dânsul, aduce vorba despre nevoile zilei de azi, pentru a trece apoi la temă:

— Și demult, zici, te supără *socoteala asta*?

— Dacă vreți să mă credeți – nici nu mai țin minte!

— Da' când ai fost matale ultima dată la policlinica de sector?

— Că anul trecut, că mai anțărț...

— Și cum îi spune neuropatologului acelei policlinici?

— Are, Doamne, mă iartă, un nume așa, nu știu cum, cam greu...

Întrucât posedă un simț rafinat al umorului, uitându-se atent domnul doctor la părul proaspăt tuns și *pieptănat fir cu fir* al lui Filip (de parcă după asta urma să meargă în audiență la Regina Angliei), acesta îl zădărește:

— Ap după cum văd eu, mata *nu cunoști nici numele frizeriței*, de la care, pare-se, chiar acum vii...

Aici pacientul sare de pe scaun ca ars:

— Cum să nu – *Maricica Briceag!*... *Și-ncă spunea că-i verișoară de-a doilea c-un scripcar din orchestra lui Botgros...*

(2004)

ÎL POČNISE ZDRAVĂŃ!

Ziua Hramului capitalei – Pocroavele...

Un trolebuz supraaglomerat, venind dinspre cartierul Râșcani, ține calea către centrul orașului. **Într-un** grup de studenți gălăgioși (mai văzuta-i babă frumoasă și tineret liniștit?!) cineva din**tr**-aceștia „îi face caracteristica” unui camarad de-al lor, aflat și el chiar alături:

— Care „*șapte ani de-acasă*”?! Nu-l vezi, că a rămas, sărmanul, numai cu „*cei cinci ani de tolocă*”?!...

(2004)

JOS CORUPȚIA!...

Seara zilei de 23 decembrie 2003. La Palatul Național (de fapt,

cu o întârziere de câteca luni) era omagiat maestrul Sergiu Ciuhrii – director artistic și prim-dirijor al ansamblului „Fluieraș”, ajuns la cei 65 de ani...

Printre numeroșii interpreți profesioniști, fusesem și eu inclus în program pentru ca, acompaniat de orchestră, să-i trag (din partea consătenilor noștri de la Moara de Piatră) niște melodii la muzicuță. Poate nu mă veți crede, dar, ca-ntrădins, în acea zi aveam o ureche astupată complet, astfel, urcat în scenă, puteam în orice moment s-o iau hăisa de la orchestră. Însă m-am gândit, totuși. *Adică un oarecare Paganini* (când împlase nu-și cine la scripca lui) a putut scoate-o la capăt numai pe-o strună (!), da' eu – *moriștean cum sunt* –, cu ce-s mai prejos?!... Spunea lumea pe urmă că ieșise un lucrușor nu tocmai rău!

La încheiere, ca de obicei, cel cu pricina își poftise muzicanții, o serie de prieteni și colegi de breaslă la o bucatăică de masă. Printre aceștia puteau fi zăriți de-alde: mustăciosul Nicolae Botgros – șeful „Lăutarilor”, Ion Dascăl – de la „Mugurel”, Petre Neamțu – mai-marele peste orchestra „Folclor”...

Și cum vremea era în preajma Crăciunului, bucatele s-au dovedit a fi toate de sec: plăcinte cu cartofi, bostan, varză (ce-i drept, unii spuneau pe urmă că li se nimerise chiar și de cele cu curechi!), fasole făcăluite (cu ceapă prăjită pe deasupra) ș.a.m.d. Socotind însă că-n acea zi poate fi dată „dezlegare la băutură”, domnul Vasile Moroșanu de la Vornicenii Strășenilor (un vechi și bun prieten al omagiatului) a venit, după cum anunțase însuși sărbătoritul, cu... „doi saci de vin”! Desigur, **într-o** măsură mai modestă, tot cam în felul acesta procedaseră și alții...

Un omulean dintre cei invitați, cu care mă nimerisem la o masă, nu se prazentase nici el cu mâna goală. După o habă de vreme, pribluind că a fost de-acum servită o cantitate suficientă de „Roșu de Vorniceni”, scoate acesta un ștof de vin bătând în rozoviu, ne umple la toți cei de pe-alături paharele și (cunoscând toată lumea ce fel de băutură preferă să consume fețele bisericicești), încearcă să-i facă reclamă din timp:

— *Asta-i „vzeatkă” de la un popă!...*

(2004)

UNII NIMER**INDU**-SE CAM UITUCI...

Îi telefonez domnului B.V., medic la unul din sanatoriile noastre basarabene:

— Vine poimăine încolo un cumnat de-al meu, care se chinuie de mai multă vreme cu radiculita. Alegeți-i, Vă rog, niște proceduri care i-ar fi de cel mai mare folos!

— Dom Pahomie, îmi pare rău – căci nu ne cunoaștem doar de-un an, sau doi. Las' să vină omul – că-i organizăm noi aici un tratament la cel mai înalt nivel! Spune-i numai să nu uite „îndreptarea” de la policlinica de sector și coniacul pentru cafeluță!...

(2004)

TRECEA PE STRADĂ-UN TROLEIBUZ...

„Ah, *ma chère*, ce nobil și distins băiet!...”

(George Topârceanu)

Mă întorceam **într-o** seară, cam obosit, de la serviciu... Urc în troleibuz, îmi găsesc un loc mai la ungher – să nu deranjez pe nimeni, însă nici mie să nu-mi prea turtească boturile la ghețe. Eram absolut lipsă la tot ce se făcea și se vorbea în jur.

Deodată, aud, fără să vreau, discuția a doua doamne ce se aflau alături. Așa ți-l laudau, mai frate, pe șoferul de troleibuz, încât nici nu mai încăpea!

Deși habar n-aveam ce anume reușise să spună până la aceasta flăcăuanul dela volan, încerc să trag și eu cumva cu urechea. Și – ca să vezi:

— *Stimați pasageri, vă rugăm mult să avansați pe culoar!...*

La început, aproape că nu prinsesem firul... Auzi, dumneata?! Care vasăzică... *Să avansăm!* Încă până mai ieri, în asemenea cazuri, eram tratați cu obișnuitul: „Ian, daț-vă mai 'nainti!”, pricepându-ne de minune ce aveam de făcut...

De azi încolo, însă, urmează să tot *avansăm!*... Bun și aprobat, îmi zic. Măi da' să știi că-mi place tânărul ăsta! Bravo! Și de unde o fi luat el, mă rog, așa frumusețe de frază ca aceasta?! Poate că în orele de răgaz, în loc să bată cărțile cu niște prieteni de-ai lui, el bate... pragurile bibliotecilor?... Nu-i exclus și faptul că uneori, diminețile, odată cu cafeaua, dânsul „savurează” și din sfaturile celor de la

emisiunea radiofonică „În lumea cuvintelor”...

Între timp troleibuzul continua el însuși să avanseze... La una din stații, fiind salonul arhiplin, un cetățean blocase ușa din spate, rămânând atârnat – nici încolo, nici înapoi! Se vede însă că era teribil de grăbit și ținea cu orice preț să ajungă cât mai curând acasă pentru a-și mângâia tânăra nevastă, cu care nu se văzuse încă... de dimineață! Această treabă, pe cât se pare, nicidecum n-o pricepuse șoferul care, ieșind și din bălămăli, îi răcnește prin „rețeaua obștească”, spre auzul tuturor:

— Uăi, bâkule! Un-ți mai baji și tu – nu vez că nu mai încaci?!...

Troleibuzul, totuși, căutându-și de-ale sale, o ia cătinel din loc, ținându-o tot înainte... Se vede, însă, că problema în cauză rămăsese suspendată în aer, la fel ca și cetățeanul căruia îi erau adresate cuvintele „gingașe” de mai odinioară... Fiindcă, la un moment dat, timpanele pasagerilor mai că-au fost sparte de o altă „telegramă”, bătută tot prin fir:

— Uăi, kaziolule! Ț-an spus odată – dă-ți jios, c-îț rup coarnili!...

Troleibuzului îi ședea bine cu drumul...

(1996)

TÂMPLĂRI

DIN LUMEA PURADEILOR

„Copilăria e atât de lungă.

Și-atât de scurt e-al nostru veac!...”

(Dintr-un cântec)

MERGEA ÎN TROLEIBUZ UN ȘAH

„— Ce-i pe drum atâta gură?

— Nu-i nimic. Copii ștregari.

— Ei, auzi! Vedea-i-aș mari!

Parcă trece-adunătură

De tătari!”

(George Coșbuc)

...Pe o banchetă, în troleibuz, șede un puști de vreo 7 ani, având capul înfășurat într-un cearșaf enorm, sub formă de turban oriental. Se învârtește acesta ca un titirez în toate părțile, fără a scăpa din vedere

caleidoscopul din stradă, dar și toate cele petrecute-n salon. Comentând fără-ntrerupere momentele perindate, o întreabă – așa, nitam-nisam, pe cea care sta alături:

— *Mămică, da' chiar așa-i că eu semăn cu un șah?!*

Răspunsul, intervenit prompt, îi dă gata pe pasagerii aflați în preajmă:

— *Mai degrabă-un sfoloci ești tu, da' nu șah!...*

Desigur, martorii oculari prind a o ataca aici cu ploaie de reproșuri: „Halal de așa mamă!”, „Apăi chiar de-aestea încă n-am auzit!”, „Și-a pierdut femeia rușinea cu totul!”, „Așa educație-n public – mai zic și eu!” ...

Fiind „încolțită” din toate părțile, femeia se vede nevoită să vină cu unele lămuriri:

— Da' ian să ziceți, mă rog, și 'neavoastră!... Cât am fost azi la lucru, frumosu' ista o luat și l-o adus pe-un alt ariștant de copchil ca și dânsu, și-o pus konfetnița de cristal în cap, și-atâta **s-o** mai zghihuit prin toată casa, de tucma i **s-o-nflat** vinele de la tâmple! Când vin eu și dau să i-o scot de pe scăfârlie – nu-i chip și pace! Da' pe de altă parte, să ieu și **s-o** sparg – tot, nu știu cum, parcă mi-i lângă – că face tucma 83 de lei! Noroc de-o cumnată de pe bărbat că m-o pus la cale – și iaca amu-l duc la policlinică să-i facă doctorii o injecție de dat vinele-nnapoi ca să-i pot cumva scoate de pe capu' ista prost (așa-i mări!?) scumpetie de cristal...

(1994)

NU CUMVA SĂ LE PIARĂ NEAMUL!...

Fire ageră și iscoditoare, Rodica Hanganu, aflându-se vreo două luni de vară la Vâșcăuți, nu putea să nu „îmbibe” măcar o parte din cele ce se făceau în jur...

Astfel, bunica Sotomia, prășind în grădină cartofii și trăgând țărâna la curpeni, rostea negreșit:

— Să nu fie de deochi: au o floare – una ca una!...

Sau, în timp ce hrănea cu crupe și cu verdeață boboceii cumpărați de la Orhei de bunelul Dumitru, era peste puterile acesteia să nu-și împărtășească bucuria sie înseși:

— Of, nu fie de deochi – chiar îmi pare că azi îs mai mari ca ieri!...

Într-o zi Rodica, tot intrând în bucătăria de vară – ba după una, ba după alta – ușa rămânea, după cum vă dați seama, mai mult deschisă, decât închisă... Pe la chindii, având ea treabă în bucătărie cam a zecea oară, când își aruncă ochii pe pereții proaspăt văruiți, ce să vadă?

— *Of, să nu fie de deochi – ce de-a muște!...*

(1994)

CHESTIA AJUNSESE

CHIAR ȘI LA URECHEA PROCURORULUI...

De la Râșcani până la capitală, cum n-ai da-o, este olecuță de drum...

Lidia Apreutesei, o colegă de serviciu, își aducea mezinul de la țară, unde acesta **s-a** aflat „în vizită oficială” la invitația buneilor din satul N.

Dinu, un puradel de vreo 6 – 7 anișori – deștept nevoie mare și iute ca argintul viu – o pune pe maică-sa la curent cu toate evenimentele mai importante, la care se nimerise a fi martor ocular sau *le prinsese cu urechea* de la lumea din sat în perioada dintre coptul căpșunilor și darea în bănuț a popușoiului...

Pe la ieșirea din pădurea Orheiului, ce-o fi văzut el din autobuz, căci o întreabă așa, deodată:

— Mamă, da’ așa că nu Ț-am povestit că lu’ Dorica Pupăză i-o ars casa?!...

Și, după câteva clipe de cugetare, cam îngândurat:

— *Și-mi pare că i-o dat foc ibovnicu’!*

(1994)

IAR CEI DE LA ȘCOALĂ FĂGĂDU**INDU-I**

CĂ-L VOR MAI AȘTEPTA!

Toți cei 4 – 5 ani, cât a mers la grădiniță, în fiecare dimineață Săndel – unicul fecioraș al lui Efim Militaru – le scotea părinților peri suri... Sfadă, plânsete, răcnete! **Într-un** cuvânt – nu-i era pe plac „kolhozul” măcar să-l fi picat cu lumânarea! N-ajuta nici înghețata, nici bomboanele cele *cu aurăș* pe deasupra, nici revolverul, nici ȣuruiacul – toate făgăduite în caz, dacă...

Dă Dumnezeu, și la 1 septembrie Săndel – ferchezuit, cu toate

cele de trebuință în ghiozdan – îi onorează cu prezența sa pe cei adunați cu această ocazie în curtea școlii.

Cu teamă în suflet îl așteptau cei ai casei, făcându-și fel de fel de presupuneri și prognoze...

Peste câteva minute după întoarcere, așezați cu toții la masă, nu știu cum ieșise că părinții s-au pomenit **întrebându-l** amândoi odată:

— Ei, și cum, Săndel, ți-a plăcut la școală?

— *Îhî*, răspunde acesta cam neclar, din cauza unui colțunaș cu care-și umpluse gura – *și-mi pare c-am să mă mai duc!*...

(1994)

STÂND ORĂȘENII CAM PROST CU HORNURILE...

Intrasem odată pe ospețe la Mișu Aftenie, un coleg de serviciu. În timp ce nevastă-sa trebăluia pe la bucătărie, noi discutam la niște teme ce țineau de ceva intermediar între enigma „farfuriilor zburătoare” și creșterea hulumilor în condiții de oraș...

Mezinul stăpânului casei, Nicușor (având pe-atunci vreo 4 – 5 ani), îl tot tachina pe frate-său Cornel:

— Bădică, da' cum îi aceea cu lupu' și cu capra?

— Ian mai lasă-mă-n pace, îi răspunde cam a lehamete „badea” (căruia îi mai rămânea o toamnă până a merge la școală), ți-am spus-o de-o sută de ori!...

— Ți dau și muști din ciocolata me!...

— ...Ș-atunci lupu' o-ntrat în casă și l-o mâncat pe ieduțu' cel mai mare, care s-ascunsese după ușă... După asta o luat și l-o mâncat pe cel mijlociu – care era sub covată...

Da' pe ieduțu' cel mititel nu l-o putut găsi, *fiin'că s-o ascuns... întualetă!*

(1994)

CE-I DREPT, ȘI TAXIURILE PE-ATUNCI ERAU MAI IEFTINE!

În fiecare vară, frățiorii de care vă povesteam mai sus erau oaspeți nelipsiți la bunica Elena și bunelul Gheorghe.

Reveniți către 1 septembrie în capitală, aceștia își depănau încă lung timp amintirile despre peripețiile-ntâmplare în acea localitate

pitorească de pe malul Nistrului...

Odată, înainte de somn, mezinul îl roagă pe „bade-său” (trecut deja în clasa a doua!) să-i spună, ca de obicei, o poveste. Fie că la mijloc era fantezia complet epuizată, fie că i se făcuse, pur și simplu, lehamite de acea procedură plicticoasă de seară la seară, „povestitorul casei” de data aceasta își scurtează „programul” la maximum:

„Era odată o babă ș-un moșneag... **S-o suit într-un taxi... și s-o dus la Dubăsari...**”

(1994)

PĂRUL ȘI-L SCHIMBĂ NUMAI LUPUL.

IAR PORCUL BA!...

Articol XXV. Întoarsă acasă după câțeva vreme petrecută la buneii din Cojușna (peste o săptămână-două urma să meargă în clasa I), Carolina ne povestea despre tot ce o impresionase mai mult: cloșca cu puișori, alintătura ceea de mătă... Și, cam pe neașteptate:

— Tăticu’, da’ bunelu’ Mitrea a cumpărat de la Strășeni un porc!...

Aici mi-am amintit involuntar de un moment, pe care-l reținusem de pe când aveam cam tot atâtea anișori ca și fiică-mea. Părinții mei, de la Moara de Piatră, când se târguiau pentru vreun godăcel, căutau numaimic ca acesta să fie cu botul scurt – semn că posesorul unui astfel de *instrument* va fi neapărat „hrănaci”! Ei, dar mă gândesc, Carolina fiind, dragă Doamne, orășeancă, poate că n-a mai tras ea atenție la un astfel de chițibuș... De aceea, o iau mai cu ușurelul:

— Dar n-ai observat, îi zic, de ce culoare era porcul?

Plină de importanță, și cu niște aere ce însemnau că *mare gogoman ar trebui să fii* ca să poți pune astfel de întrebări, unde face:

— Hm... De ce culoare...

— De culoarea porcului!...

(1994)

DIN LUMEA CIRCULUI

Așa se-ntâmplase că **într-**una din zile, când Maria Rogac, cu care lucram pe atunci **într-un** birou, o adusese pe Corinuța (mezina-i, de vreo cinci anișori) să-i arate pentru prima oară locul de serviciu, eu tocmai că eram lipsă la apel...

Îi găsește mămică-sa o carte cu niște ilustrații și o așază la masa mea. Răsfoiește aceasta, fără prea mare chef, paginile cu coțofene și arici, pentru ca, peste un minut-două, să pună de-a dreptul întrebarea ce o frământa:

— Da' cine stă la masa asta?

— Șeful meu.

— Da' unde-i el amu?

— În oraș, cu niște treburi.

— Da' el unde trăiește?

— La Râșcanovca.

— Da' asta unde-i?

— Cam pe lângă Circ.

— *Da' el ce-i, clown?!...*

(1994)

NUNTA FIIND JUCATĂ

DUPĂ SÂNTĂMĂRIA MARE

...Ei, dar pe urmă ne făcuserăm cu Corinuța chiar și-un fel de amici! Țin minte, fredona melodii în permanență. Una din cântările mai îndrăgite era cea a Sofiiuței Rotaru „Tinerețe-floare, nu te scutura!”. (Ce să-i faci – așa-i când, de la o vreme, te prind a năvăli anii...).

Odată, fiind anunțată la grădinița lor carantină din cauza a nu știu cărei boli, o aduce mămică-sa din nou cu sine la slujbă. Din vorbă-n vorbă, aflu că cea scapătă pe vreo săptămână de „kolhoz” are asupra sa o scrisoare ticluită de-acasă, care urma să fie expediată bunicuței de la Pelenia Râșcanilor.

Pentru a o încerca dacă știe, într-adevăr, literele (iaca-iaca urma să meargă fetița la școală!), îi propun să ia loc la masă și să mai adauge, dacă poștește, câteva rânduri pe partea de foaie rămasă liberă a scrisorii...

Aici, făcând o paranteză, trebuie să vă mai spun că cealaltă bunică (tot cam de pe la nord) mai avea la Chișinău și-un fecior – aproape trecut de 30 de ani – care, luându-se mai mult „cu-nvățatu”, se cam lăsase pe tânjală „cu-nsuratu”! Lucru despre care, desigur, toate neamurile (inclusiv cuscra de la Pelenia) erau bine informate și, într-un fel, se nelinișteau și ele...

Cu limba scoasă – de parcă aceasta o ajuta să-și amintească mai ușor buchiile – nepoțica, în sudoarea frunții, îi trimite bunic-săi vestea de ultimă oră, pe care dumneaei o aștepta, cred, mai dihai decât știrea de la primărie despre mărirea pensiei:

„... Ști mai pot spuni mămuică Vera că dam nanu Petrică ari o mireasă îi moldovanci șokiamî Gabi”.

(1994)

NU-L INTERESA DECÂT JAVRA CEEA
DE CĂȚEL!

Acum două-trei veri, familia unor vecini de la blocul unde locuiesc (părinții, împreună cu trei feciorași) era plecată pentru odihnă la mare. Acest lucru îl aflasem de la bunicuța lor, Tamara Gutium, pe care o întâlnii plimbându-se cu un pudel crețos, pe nume „Micki”. (Până atunci, „monopolul” în această privință îi aparținea în exclusivitate nepoțelului mezin, de vreo 5 – 6 anișori...).

Luând capăt de vorbă, o mai întreb dacă cei ai casei au ajuns cu bine și dacă s-au aranjat cât de cât.

— Mulțumesc. Mi-au și telefonat, chiar în prima seară. După ce-am vorbit cu toții pe rând, le „smulge” receptorul din mână Maximușka: „Bunică, da’ lui Micki nu i s-o făcut dor de mine?!”. Și continuă: Înțelegi, dumneata, care vasăzică, batur de copchil ce este el – pentru dânsu’ câinele-i mai scump, în loc de mine cumva să-ntrebe – poate că anume eu mor de dorul lui!...

(1995)

UN FILOSOOF ADEVĂRAT!

Într-o bună zi, fiind antrenați cu fiică-mea într-o discuție la capitolul „Rasele de câini”, pentru a mai presăra tema cu nițel umor, iau și-o întreb:

— Da’ tu știi cum un câine-lup poate fi prefăcut în bulldog?

— ...?!

— Mai simplu nici că se poate: i se taie cât mai scurt coada, și i se dă zdravăn la bot!...

Întrebarea fiicei, care de-abia dacă-mplinesc pe-atunci vreo 7 anișori, m-a frapat prin profunzimea ei:

— Da’ caracterul... (și după o mică pauză – căutând, probabil, să

găsească ceva mai pe-nțelesul meu) *nervul* – al cui rămâne?...

(1995)

...DAR ȘI UN DIPLOMAT SADEA!

Odată cu povestea de seară pentru fiică-mea, îmi plăcea să-i fredonez uneori și câte o cântare, *din cele neprevăzute de „programul facultativ” al grădiniței...*

Într-o vară, pe când era Carolina de vreo 5 – 6 anișori, plecasem **s-o** aduc acasă de la buneii de la Cojușna. După ce mă informează asupra comportamentului acesteia pe parcursul celor vreo două săptămâni, cât **s-a** aflat acolo, soacră-mea își mai aduce aminte:

— Da’ să vezi ce pățim noi mai dăunăzi cu dânsa... În ziua aceea eram cam ciondăniți cu socru-tău – de îmblam amândoi îmbufnați și nu vorbeam unul cu altul. Carolina simțise, se vede, lucrul ista. Văzându-ne dezghiocând în fața casei niște păstăi de fasole și tăcând ca mușii – cum se juca pe lângă noi cu păpușa – prinde a-i cânta, legănându-o:

Sus, într-o cabană mică

Mi-am găsit o nevestică – Ochii mari, gurița mică

Și ne-am îndrăgostit!...

Ne-am uitat noi cu Mitrea unul la altul, am râs cu poftă, iar supărarea – *parcă nici n-a mai fost!...*

(1999)

CU OCHI DE SPECIALIST ÎN MATERIE

O după-amiază a lunii lui Cuptor, toată lumea topindu-se de căldură...

Dinu Apreutesei, împreună cu mămică-sa, călătorește cu un troleibuz ce ține calea spre Botanica. La una din stații urcă o cucoană (destul de „bine”) având rochia decoltată la maximum. După ce ușa se închide în urma ei, se oprește pe treptele scării, astfel încât *decolteul* îi vine lui Dinuțu exact la nivelul ochilor... Observându-i pe sânul drept un fel de aluniță-negel, era peste puterile lui să n-o „ispitească”:

— Și demult, ziceți Dumneavoastră că o aveți?

Doamna, oarecum șocată, îi răspunde vrând-nevrând:

— Ba știți, poate că-s 4 – 5 ani de-acum...

Cu un aer de profesor universitar, Dinu se arată cam îngrijorat:

— Bănuiesc că, fără o intervenție chirurgicală, nu se va putea face nimic!...

(1995)

LAS-O CĂ-I BUNĂ Ș-AIASTA!

Auzind fiică-mea expresia „A-i trage cuiva mâța pe spinare!”, și-a fixat-o, probabil, **într**-un colțișor al creierului...

Într-o dimineață (era cam pe la coptul zarzărelor), o duceam la grădiniță, **fiindu**-mi în drum spre serviciu. Preocupată de peisajul din jur, mergea foarte încet. Simți**ndu**-mă ca pe ace, mă mai uit încă o dată la ceas pentru ca, în cele din urmă, să-i zic:

— Hai, Carolișa, un pic mai răpejor, fiindcă-ntârzii la lucru, *și-am s-o pățesc de la directorul Cernobrisov!*

Urmărind tocmai atunci un fluture ce se-nfrupta cu niște nectar pe răcoare, îmi face semn să nu-l sperii cumva, răspunz**ându**-mi așa, cam hoțește:

— Și ce, o să-ți *deie* directorul mâța pe spinare?!...

(1996)

DEPINDE DIN CARE PARTE

O APUCI...

Dinu Apreutesei se prezintă la probele pentru a fi înscris în clasa I a Liceului „Gheorghe Asachi” din capitală...

La niște mese puse una lângă alta, se află înscăunată o comisie din mai multe profesoare și profesori care, în scurt timp, după ce îi vor pune la cântar volumul de cunoștințe, urmează să decidă: „trage – nu trage”?... (În urechi îi mai stăruie discuțiile purtate mai odinioară pe coridor cu semenii săi: „Da’ tu pân’ la cât știi a număra?”, „Da’ cum crezi, cea cu greierul și furnica – o să ne-ntrebe?...”).

După ce-l iscodesc cât îl mai iscodesc, o doamnă din comisie alege din alfabet (special înșirat pe masă) litera „M”, **întrebându**-l pe pretendent dacă nu cunoaște, cumva, ce fel de buchie o mai fi și asta...

Stăpân pe situație, acesta îi răspunde foarte degajat:

— Principalu-i cum o ții în mână: acum pentru mine, de pildă, e un „M” veritabil, iar dacă o întorci – *nu-i decât un „dublu V”!*...

(1997)

a) CU CE I-O FI DAT EL DE BĂNUIT?!...

După terminarea cu succes a clasei I, Dinu Apreutesei se odihnea împreună cu părinții pe litoral, la Eforie Nord...

Chiar din prima zi, face el cunoștință cu o fetiță, tot cam de seama lui, sosită cu buneii de prin părțile Sibiului. Și cum acea ardeleană se dovedise a fi frumoasă foc și cochetă ca o adevărată artistă, i-a picat ea cu tronc la inimă!...

În timp ce vârstnicii se bronzau la soare sau mai stăteau la taifas, răcorindu-se cu câte o halbă de bere, basarabeanul își purta „domnișoara” de-a lungul plajei, servind-o cu vreo înghețată, povestindu-i diverse „tâmplări din viață” și... făcându-i, probabil, *ș-un fel de curte*...

Ce subtilități anume din privirile și vorbele „cavalerului” o fi pus-o-n gardă, căci în una din zile, așa, mai între patru ochi, ține s-o prevină pe mama acestuia:

— Tanti Lida, fiți oarecum mai atentă cu Dinu, fiindcă poate deveni, cu vremea, *un fustangiu!*...

(1997)

ÎNCĂIERARE ÎN TIMPUL REPAUSULUI

Dacă-ar fi s-o iei așa, după feleșag, ai putea să juri că Liviu și Romică Nicoreanu nu-s frați drepți!...

Cel dintâi – e cuminte ca o fată mare, calm și cântărit la vorbă, acuratist și pedant la gradul superlativ! (După terminarea pe „foarte bine” a Școlii de medicină „Malina Mică” din capitală, s-a dus să-nvețe mai departe *de doctor* – tocmai la Cluj!).

În schimb mezinul, licean în clasa a treia, le vârfuliește pe toate! Că-i ager la minte și deștept foc – mare păcat ar face cel de-ar zice că nu-i așa! În rest: boturi stâlcite la papucii cumpărați doar mai alaltăieri, lipsuri la capitolul „Numărul de nasturi „după întoarcerea de la școală...

Însă buba cea mare sunt, totuși, orele de lecții. Lute ca un titirez, nu poate ședea locului nici două secunde! Zecile de întrebări „cu ghimpi”, replicile și ghidușiile de tot soiul stârnesc animația întregii clase, sărmana profesoară fiind nevoită să-mpartă cu el o bună parte a „timpilor de antenă”...

Într-o zi, făcând acesta o boroboacă lată de tot, la încheierea

lecției – drept pedeapsă – învățătoarea îl oprește să șadă-n clasă de unul singur, tuturor celorlalți dându-le drumul să mai zburde la recreație...

Rămas în bancă și prefăcându-se că nici vânt rece nu-l ajunge de cele ce se-ntâmplă, își culcă capul pe mâini – chipurile, până una-alta, mai poate trage chiar și-un pui de somn!

Între timp doamna învățătoare își scoate din poșetă rujul, pudra, rimelul și, înșirându-le pe masă, prinde a se farda.

Urmărindu-și (printre degete!) „jertfa”, Romică o atacă fulgerător:

— Ei, și mare scofală! Dacă vrei să știți, *mămic-mea are de-aestea acasă – un clit întreg!*...

Prinsă în flagrant delict, profesoara se pierde întrucâtva, însă doar pe-o clipă, parându-i imediat lovitura:

— O fi având ea, nu zic! Numai că, iată, *nu i-a dat Dumnezeu noroc și de-un băiet cuminte...*

Pe cât se pare, altceva mai la țanc acesta nici c-aștepta:

— *Ba nu, are unu' și de-aista! Numa cât la Cluj!*...

(1997)

DĂ-I MOLDOVANULUI

MINTEA CEA DE PE URMĂ!

Mai te-ai mira, dacă aceluiasi Romică, în adresările cu frate-său mai mare, i se întorcea limba, măcar o dată-n lună, să-i zică „badea”!...

După încheierea primei sesiuni, se-ntoarce Liviu de la Cluj, unde, cum am mai spus, era plecat să facă Medicină superioară. Străduindu-se să economisească în toate cele din bursa de student și agonisind astfel ceva părăluțe, îi aduce mămic-săi o poșetă simpatică, tatii – nici că mai țin minte, iar pe bunelul Gheorghe de la țară îl bucură cu o pălărie de tipul „Jios căciula!”, de umbla pe urmă acesta țanțos prin sat, povestind cumetrelor întâlnite-n cale – cum și cine anume i-a făcut-o cadou!...

Referitor la Romică, pe acesta îl dăduse gata! cu un revolver în stilul cowboilor americani, cu niște ghetuțe de lac, ba mai umplându-i, pe deasupra, buzunarele cu gume de mestecat...

Într-o seară, după ce „clujeanul” plecase în vizită la o fostă

colegă de școală, mezinul, stând de vorbă cu mămică-sa, îi mărturisește oftând:

— Ap ți închipui – *da' dacă i-aș fi spus „bade” măcar oleacă mai des?!...*

(1997)

CE **S**-AR MAI FI JUCAT EI ÎMPREUNĂ!...

Maria Agapie, o colegă de editură, se plimba **într**-o sfântă duminică cu feciorașul prin centrul Chișinăului.

Pentru început servesc ei câte o înghețată, hrănesc cu niște fărâmituri de pâine hulubii în Parcul Catedralei, pentru ca, traversând apoi bulevardul, să se pomenească în fața monumentului din Piața Marii Adunări Naționale. Bineînțeles, aici mămică ține să-l pună la curent pe Victoraș (de vreo 5 – 6 anișori) că acesta-i Ștefan cel Mare, povestindu-i pe scurt istoria vestitului domnitor al Țării Moldovei...

Ascultă piciul cât ascultă (nu tocmai cu cine știe ce interes!), pentru a pune întrebarea care-l rodea încă de la bun început:

— *Mămică, da' unde-i Ștefan cel Mic?!...*

(1997)

ȘTIA EL, TOTUȘI, CÂTE CEVA
DE LA TAT-SĂU!

Famiile Holban și Popa locuiesc la aceeași scară a blocului cam de prin anii '70. Așa **s**-a făcut că puradeii acestora, devenind prieteni nedespărțiți, aproape că nu deosebeau care-i casa unora și care-i a celorlaltora!

Într-o zi, tot fugărindu-se prin curte, iată că dau buzna cu toții în apartamentul celor de la urmă. (Cu îngăduința dumneavoastră, vă prezint și componența echipei: Radu – reprezentant al neamului Popa, în timp ce Marcel și Mitică se trag din cel al Holbanilor...).

Cu fața îmbrobonită de sudoare, Radu declară de-abia pășind pragul:

— Mămică, dă-ne ceva să bem mai repede, că tare ne grăbim!

Umple doamna Lidia, gospodina casei, trei cești cu apă – pentru a-i prinde cu suflet pe cei „cărora le ardea Brăila”!...

Doi din**tr**-aceștia golesc cările pe nerăsuflăte, înfulecă la repezeală câte o plăcințică și dau să iasă din nou la halcă!

Și numai Mitică – cum stătea cu ceașca de apă în mâini, așa a și continuat să privească în ea, cam îngrijorat... Tot ascultând zi de zi sfaturile și povețele lui taică-său (profesor universitar, doctor în medicină veterinară) auzise el, probabil, multe la acest capitol!

Îndemnat de tanti Lidia: „Hai, puișor, nu mai descânta atâta apa asta – bea-o și tu, mai răpejor!”, acesta vine cu întrebarea care tocmai îl și frământa:

— *Dă-i fiartă?!...*

(1998)

NU-ȘI DĂDEA EL CAPUL

CHIAR PE MÂNA ORICUI!...

Clasa III „B” de la școala nr. 56 din capitală revine la 1 septembrie după cele câteva luni de vacanță. Bineînțeles, toți frumos îmbrăcați, cu buchete de flori și ghiozdane noi.

Fie că se-ntorsese în ajun de-abia seara târziu de la buneii de la țară sau de la odihnă pe litoralul Mării Negre, fie că din altă cauză – însă cam o jumătate din „partea bărbătească” a clasei se înfățișează netunși. Aici învățătoarea, pe un ton ce nu admitea niciun fel de compromisuri, îi avertizează: mâine să binevoiască a se prezenta așa cum li se cuvine unor elevi – adică să facă neapărat cunoștință cu foarfecele frizerului!

A doua zi, toți cei cu pricina vin anume așa cum aveau poruncă, în afară de unul singur.

Fiind rugat de doamna învățătoare să dea explicațiile de rigoare, acesta-i răspunde fără a clipi din ochi:

— *Știți, maestrul meu tocmai că acum e-n concediu!...*

(1998)

CE NE FRĂMÂNTĂ, CE NE DOARE...

Intrasem cândva pe la niște buni cunoscuți. În timp ce gospodarii casei improvizau o ceașcă de cafea, cu consimțământul stăpânei (învățătoare la clasele primare), răsfoiam niște caiete pe care dumneai le adusese cu sine pentru a le controla acasă.

Țin minte, puștilor li se pusese sarcina să ticluiască câteva propoziții având expresia „val-vârtej” și să mai găsească niscaiva exemple de propoziții interogative...

Un oarecare Petrică Râșniță din clasa IV „A” vine cu soluția gata pregătită, luând-o direct din viața cotidiană:

„Pe coridor, dându-ne ghionturi, au trecut val-vârtej cei din clasele mari!”

Nu mai puțin simpatic mi s-a părut și un coleg de-al său – Mihăiță Butucel. În urma chinurilor, timp de 20 de minute (rezervate pentru tema în clasă), acesta s-a ales cu o singură propoziție, dar care întruchipa în sine toate grijile și frământările social-economice la zi:

„Ți dă mama o rublă?” ...

(1998)

FIECARE CU PĂCATELE SALE!...

Conform propriei destăinui, Ghiță Roșca, de-abia hăt încoace – după clasa a patra –, a devenit ateist aprins, până atunci însă (după cum i se și cuvine unui creștin!) mergea la biserică sistematic...

De baștină de prin părțile Cimișliei, înjghebase el o gașcă din vreo câțiva semeni de-ai săi, cu care se ținea împreună pestetotlocul. Anume toți grămăjoară, îmbrăcându-i părinții mai curățel, sau și îndreptat aceștia într-o duminică spre sfântul locaș al satului, pentru împărtășanie.

...Așteptându-și rândul la spovăduire, își ciulește Ghiță urechea, curios să prindă măcar ceva din conținutul discuției pe care părintele o întreținea la acel moment cu unul din camarazii de dinaintea lui (pe nume Coliță Hlandan), deja aflat în procesul de mărturisire a păcatelor. După ce preotul îl întreabă dacă le poartă stimă părinților, dacă nu distruge cuiburile de rândunici, iată că ajunge sfinția sa și la capitoul „Sudălmii”. La întrebarea dacă nu cumva a deprins proasta apucătură de a înjura, acesta vine (ce-i drept, cam șovăind) cu răspunsul, cum că nu practică asemenea obicei.

Preotul însă (probabil, n-ar fi fost el preot dacă nu le-ar fi știut pe toate!) mai precizează, încă o dată:

— Și zici că nu-njuri chiar deloc-deloc?!

Pomenindu-se „strâns cu ușa”, cu atât mai mult că se afla în sfânta biserică, enoriașul se vede aici nevoit să mărturisească:

— Înjiur, câteodată... – da’ numa „Di liungură”!...

(1998)

PRACTICA BIRUIE GRAMATICA!

Telefonez **într**-o seară unor rude apropiate. Receptorul îl ridică fiica acestora – Corina, de șase ani și jumătate, care frecventează grupa pregătitoare a grădiniței.

După ce aflu că mămici Luiza și tăticul Grigore sunt acasă și ce fel de preocupări anume au ei la acel moment, socot că-i de datoria mea să mă interesez și despre cel de-al patrulea „membru al familiei”:

— Bănuiesc că *motanul Toșa* e sănătos, și-o duce nu tocmai rău?!

— Poți să-i dai în toată ziua pește, că-l înfulecă cu aceeași plăcere!...

— Că bine **s**-a mai aranjat cotoiul, zic. Nici dimineața nu trebuie să se scoale cu noaptea-n cap pentru a merge la grădiniță, ca să se chinuie învățând a scriși citi...

— *Da, dar totuna: să vezi ce șmecher e!...*

(1999)

GURA COPILULUI ADEVĂR GRĂIEȘTE!...

Fiind cam predispus la răceli, Săndel Mereuță, după ce mergea o săptămână la grădiniță altele două trebuia numaidecât să stea acasă... Deoarece mămică-sa era angajată la una din întreprinderile private (unde stăpânii acestora, de obicei, se uită „cu ochii pe dos” la buletinele medicale), Consiliul familial ajunsese la concluzia unanimă că toată scăparea e la... bunica Vera!

După o serie de proceduri intensive de călire a organismului aplicate picului, bunica – profesoară la Institutul de Arte – hotărâse (așa, cam **într**-o șagă!) să-l ia, pe vreo zi-două, cu sine la serviciu. Noul „anturaj” dovedind**u**-se a-i fi mai pe plac decât cel precedent, Alexandru (căci anume așa le-a dat poruncă el celor ai casei să-l numească de-acum înainte!) *nu s-a mai lăsat dus la grădiniță!...*

Ascultând, zi de zi, lecțiile bunicii (alături de studenți) și asistând la examene (alături de bunica, făcând-o și el pe examinerul!), le-a însușit pe toate nu mai rău decât cei mari, *în unele subtilități pătrunzând chiar mai profund decât dâșii...*

Odată, în cadrul examenului la *Arta vorbirii scenice*, o studentă recita un anumit monolog dramatic. Observând, la un moment, în

vocea acesteia niște nuanțe false, neadecvate conținutului textului, Alexandru (aflat și el în sală), nu poate rezista, și-i strigă – cu un fel de amărăciune-n glas:

— NU AȘA, TANTI! NU AȘA!...

Profesoara responsabilă de acel examen, foarte revoltată, poruncește să fie scos imediat din sală acel micuț – *pentru a nu încurca lucrurilor!*

Aici intervine însă șeful catedrei *Arta vorbirii scenice și canto*, domnul profesor universitar Grigore Rusu:

— Lăsați, vă rog, copilul în pace – și continuați!

Replica puradelului a avut efectul unei sincere și neprefăcute reacții A PUBLICULUI, *la care un artist ține cel mai mult!* Se concentrează acea studentă pe dată, își revede stilul de interpretare și, luând-o de la-nceput (de-acum în altă cheie!), *înșfacă nota 10!...*

Altă dată, la ședința catedrei sus-amintite, după ce fiecare dintre cei prezenți s-a pronunțat pe marginea chestiunilor aflate în dezbatere, șeful catedrei, același dom' profesor Rusu, i se adresează lui Alexandru:

— Aveți, poate, și Dumneavoastră ceva de adăugat la cele spuse?

Cuprinzând cu privirea pereții cam jerpeliți ai încăperii, acesta se dă cu părerea:

— *Eu cred că n-ar încurca o reparație în clădirea asta!...*

Peste o jumătate de oră profesorul, în cabinetul domnului Rector al Institutului, îl POVESTEA CAZUL... Acela, la rândul său, îl invită pe responsabilul pentru problemele de gospodărie, *punându-l la curent cu unele chestiuni abordate în cadrul ședinței „lărgite” a catedrei...*

Se zice că lucrările de reparație au fost înfăptuite în strictă conformitate cu termenul stabilit, clădirea Institutului căpătând după aceasta o înfățișare de parcă iaca-iaca urma să vină-n vizită, *cel puțin, Directorul renumitului Teatru de Operă „La Scala” din Italia!...*

(1999)

ANUME ATUNCI ÎL ÎNFLASE JOACA!

Svetlana Vârlan, o colegă de serviciu, pe la vreo două de noapte aude din camera fiicei (elevă în clasa a treia la Liceul „Spiru Haret”)

plânsul înăbușit al acesteia...

Alarmată, aleargă repede **într**-acolo:

— Doinița, pușor, ce **s**-a-ntâmplat?

— Mi-i somn, și nu pot dormi!

— Păi, închide ochișorii, și-ncearcă să adormi, draga mamei...

— Da, dac zbânțuitu' ista de motan toată ziua a dormit, *ș-amu nu-mi dă pace – că vrea să se joace cu mine!*...

(2000)

LA VREO TREBUINȚĂ – O POȚI GĂSI

Articol XXVI. CU OCHII ÎNCHIȘI...

Vine de la Soroca o nepoată de-a mea dinspre fratele mai mare, cu fiică-sa de 6 anișori, aceasta având, sărmănuța, probleme cu sănătatea. După ce-au terminat investigațiile necesare la Centrul Mamei și Copilului, o zi **s**-au mai reținut în ospetie pe la noi.

Întrebând-o multe și mărunte pe Cristinuța, voiam să mai cunosc și cine-i acolo, în mahalaua lor, cea mai bună prietenă a ei, cu care-i place a se juca cel mai mult. Aflând că acelei fetețe îi zice Larisica, o mai întreb:

— Probabil, stați cu casele aproape una de alta?

— Nu. Lângă noi stă un om, ș-ap două femei, ș-ap încă-un om, Ș-AP, ȘTII – FEMEIA CEEA CARE FACE VRĂJI (*zic, o știu, cum să nu!*), ș-ap tucma Larisica...

(2001)

Articol XXVII.

Articol XXVIII.

Articol XXIX. BĂTRÂNEȚE, HAINE GRELE...

Efim Spânu și Vitalie Baltag, redactori la Editura „Literatura Artistică”, locuiau la aceeași scară în căminul din strada Nucarilor.

La momentul în care Săndel Spânu avea numai să se nască, celălalt (și el tot cu numele Sandu) își aranja de-acum în ghiozdan toate cele necesare pentru a merge în clasa I. Din clipa când primul de-abia se ridicase „copăcel”, aceștia au crescut mai mult împreună, unul sub ochii celuilalt, devenind prieteni la cataramă.

Pe când cel din neamul Baltagilor începea să-și privească *absolut cu alți ochi* colega de bancă, camaradul lui ajunsese doar în

primul an de școală. **Într-o** zi, făcându-și temele de-acasă, prichindelul se chinuia cu scrierea corectă a cuvântului „coțofană”. Deodată (fără a se adresa cuiva concret), cu o expresie îngândurată pe față:

— *Măi, da așa o mai îmbătrânit și Sandu ista!...*

Părinții, aflați tocmai alături, se uită cu groază unul la altul. Observându-le privirile, Săndel continuă, nedumerit:

— *Și chiar n-ați văzut că d-am o-nceput să-i crească mustețile?!...*

(2001)

CHIAR CĂ AVEAU DREPTATE!

E în firea lucrurilor ca unele teme libere, pe care un profesor școlar le pune „la-ndemâna” elevilor spre a fi desfășurate, să țină de anumite anotimpuri ale anului, inclusiv și de muncile agricole corespunzătoare...

Într-o zi, pe la-nceput de Brumărel, trei pici (cam de prin clasa a doua), întorcându-se de la școală, duscatau ceva aprins între ei. După câte-am înțeles până în cele din urmă, aceștia aveau „poruncă” de la doamna învățătoare să compună niște propoziții sau să scrie tot ce știau despre una din uneltele agricole, de-altfel foarte răspândită, de care un om de la sat nu se poate lipsi nicidecum. Desigur, la tema respectivă orice copil de la țară **ar fi** nșirat pe nerăsuflăte, cel puțin, o jumătate de pagină. Orășenilor, însă, acest lucru le-a pricinuit, se pare, multă bătaie de cap, punându-i la mare-ncurcătură...

De-acum depășindu-i pe micuți, aud din urmă vocea revoltată a unuia dintr-înșii:

— *Și cine-a mai născocit și GREBLA asta?!...*

(2002)

Secțiune 29.01 ȚINEA O FRANȚUZOaică LECȚII

Secțiune 29.02 DE ROMÂNĂ...

Câțiva ani în urmă, Olguța Sacagiu (o nepoată de-a mea de la o verișoară), absolvind Facultatea, ia și se mărită cu... un francez, acesta lucrând la „VOXTEL”. Peste un timp, expirând termenul contractului, *mussiu*-ul o apucă înapoi spre Paris, cu tot cu basarabeanca noastră!

În acest răstimp socrii, la invitația ginerului, **s-au** aflat în Franța de două sau trei ori, fiind purtați cu mașina aproape prin toată țara...

Știind că-așteaptă „o vizită oficială de răspuns”, îi telefonez

dăunăzi verișoarei, la Stăuceni, pentru a mai afla noutățile de ultima oră.

— Mi-au sosit neamurile, cu toată „șatra” lor... Dorinuța – nepoțica de nici patru anișori – trăncănește-n franceză fără a-i tăcea o clipă gura!... Chiar din prima zi, i-am arătat toate vietățile de prin jurul casei (motanul, găinile, iepurii ș.a.m.d.), *învățându-o cum se numește fiecare dintre acestea...* Peste vreo oră-două, plimbându-se cu mămică-sa, ajung ele și-n fața cuștii cu „urecheați”. Netezindu-i cu mânuța pe spinare, nepoțica (*de-acum dânsa-n calitate de „ghid”!*) îi lămurește mămic-săi, aproape înecându-se de emoție:

☒ *Mami, ils s'appellent IEPURAȘI!...*

(2002)

O LOVITURĂ DE GRAȚIE!...

La una din primele lecții de limba română în clasa I „A” de la gimnaziul „Ion Luca Caragiale” din Chișinău, doamna învățătoare le propune puradeilor să găsească fiecare câte un cuvânt care se termină cu litera „a”...

La-nceput lucrurile mergeau strună, deasupra băncilor văzându-se ridicate sumedenie de mânuțe – care de care mai sus! Către sfârșit însă, cei cărora le venea rândul să răspundă, găseau tot mai greu și mai greu cuvântul potrivit, *astfel fiind pus în mare pericol însuși prestigiul clasei.*

La momentul când se părea că resursele intelectuale ale colectivului s-au epuizat, ultimul urma să răspundă Nicușor Starașciuc. Scărpinându-se la ceafă (ceea ce-nsemna că-și mobilizează toate eforturile mintale!), dânsul își dă părerea că, în acest caz, drept exemplu poate servi cuvântul „popa”.

Deoarece se trăgeau cu toții din viță de orășeni, cunoscând nițel și ruseasca (la vârsta lor – desigur, mai mult cea vorbită în cercuri nu chiar atât de largi), întreaga clasă izbucnește în hohote de râs! Probabil același sens al cuvântului îi vine-n cap și profesoarei, *care râde împreună cu ceilalți, ba chiar mai și roșește!...*

Așteptând un minut-două până s-or mai potoli „spiritele”, Nicușor se arată uimit:

— Doamnă profesoară, nu-nțeleg ce găsiți aici de râs?! Eu îl am

în vedere pe *popa* cel de la biserică, căruia lumea îi mai zice și *preot*...

(2002)

NU SE LĂSA NICI EL BĂTUT!...

Augustin Prisăcaru e și un amator înverșunat de muzică populară, aflându-se în posesia unor discuri de pe vremuri, pe care astăzi nu le prea găsești...

Mai multă vreme-n urmă, într-o duminică, îl sun pentru a-l ruga să-mi pună, spre reascultare prin telefon, o foarte îndrăgită melodie cu Romica Puceanu și taraful fraților Gore. Receptorul îl ia Dorinel – feciorașul acestuia, de vreo 6 – 7 anișori. Aflând că la acel moment părinții lipseau (fiind plecați să facă piață), îl rog pe puști, în caz că se pricepe cumva la astfel de socoteli, să-mi găsească discul cutare. Cunoscând la perfecție fonoteca lui tat-său, în nici jumătate de minut, micul meloman îmi pune anume cântecul de care aveam nevoie!...

Până una-alta (învârtindu-se pe lângă patefon), acesta începe să cânte, așa, pentru sine – astfel încât, pe fundalul răscolitoarei melodii „Erau zarzării în floare” a Romicăi Puceanu, se fac auzite și cuvintele (PLINE DE CONȚINUT!) din repertoriul lui Gică Petrescu:

Uite-așa aş vrea să mor – Cu paharu’ lângă mine.

Cu cobzaru’ lângă mine – Uite-așa aş vrea să mor!...

Aici, fără să vreau, mi-am amintit de cunoscuta placardă de prin acei ani:

„Sunteți pe calea cea dreaptă, tovarăși!...”

(2003)

AI NOȘTRI, CA BRAZII!...

În biroul meu de serviciu intră „cu o vizită de prietenie” Valerica Borzic, de 7 anișori neîmpliniți, pe care mămică-sa (o colegă de-a mea) o adusese cu sine la lucru. Revenită recent de la Bulboci, își împărtășea impresiile, povestindu-mi amănunțit despre preocupările buneilor, făcând și o descriere detaliată a vietăților de pîmprejurul casei. Și, cam pe secret:

— Da’ sîmbăta asta plecăm la Soroca, la o nuntă!

Aflu că pe mire îl cheamă Sașa, iar pe mireasă – Anișoara, nunta urmînd să fie jucată la mire (părinții au casă cu două etaje!). La întrebarea mea dacă, întîmplător, vor fi pe-acolo și niște muzicanți – a

spus că nu ştie bine...

Tocmai în acel moment apare-n uşă mămică-sa. Pricepând despre ce este vorba, se include şi ea pe fir:

— Dom Pahomie, chiar voiam să vă rog foarte mult: Poate că ştiţi vreun toast – unul așa, mai original –, căruia i-aş da glas în faţa tinerilor însurăţei, *la-nchinatul paharelor*...

Nu reuşesc să deschid gura, că Valerica *le toarnă ca din mitralieră*:

— TRĂIASCĂ 'NIRILI ŞI 'NIREASA!

Simţind cum mi **s**-au luat apele, tă**indu**-mi-se zdravăn şi din onorariul pe care iaca-iaca trebuia să pun mâna, încep să mă bâlbâi:

— Da poate le schimbăm, cumva, cu locurile: Trăiască *dintâi mireasa*, ş-apoi...

— NU! *Fii-ncî noi suntem neamuri cu 'nirili!*...

(2003)

NIŞTE INTERESE APARTE!...

AVEA EL, SE VEDE.

Când a avut **s**-apuce calea însurătoarei, respectând o frumoasă tradiţie a neamului, inginerul Valentin Blănaru (specialist de forţă în domeniul calculatoarelor) l-a luat de nănaş pe frate-său mai mare, Ion. Şi, tot potrivit aceleiaşi tradiţii, în loc de „badea”, nu l-a mai numit altfel decât „naşu”.

Auzind de fiecare dată acest cuvânt din gura lui taică-său, Lucian (deocamdată unicul fiu al noului cuplu familial), cum numai a prins a îngăima primele vorbe şi până astăzi, când a atins onorabila vârstă de... 5 ani!), *ignorând cu desăvârşire cuvântul „nanu”*, îi spune şi el respectivului tot „naşu”!...

Venind odată-n ospetie la Chişinău, îşi ia domnul Ion finul de botez la o mică plimbare prin oraş. În momentul când treceau pe lângă o tejghea cu îngheţată, îi dă acesta lui Lucian o bancnotă de 5 lei – pentru a-şi alege el singur ceva mai pe plac.

Cu o mână, vânzătoarea îi întinde prichindelului îngheţata (de la care acela nu-şi putea rupe ochii!), cu cealaltă dâ**ndu**-i 3 lei, rămaşi rest. Întrezărind însă în palma tantii încă-un şomoiog de parale (pe care dânsa le avea de la alţi cumpărători), începe Lucian a-i descleşta

degetele, unul după altul, încercând a scoate toți banii ascunși acolo, socotind că *aceia îi aparțin tot lui!*... Amuzată de-această ispravă a puștiului, se pornește vânzătoarea pe-un râs în hohote, de nu se putea opri!...

La vreo săptămână, în drum spre grădiniță, de mână cu părinte-său, picul îl întreabă, cam îngândurat:

— *Tăticu', da' când mai vine NAȘU pe la noi?...*

(2004)

CU TOATE CĂ VORBEAU PARCĂ ACEEAȘI LIMBĂ...

Dorind ca nepoții să crească la fel de buni creștini ca și dâșii, **într-o** duminică, Ion Bătrânu' și nevastă-sa, coana Marina, îi duc pe micuți la biserică pentru împărtășanie, *aceștia nefiind încă versați în materie la capitolul „Baterea mătăniilor”*...

În timp ce urmăreau de la o parte cum se desfășoară procesul de spovăduire, la un moment dat, celor vârstnici li se păruse cam suspect faptul că preotul se întreține ceva mai mult ca de obicei cu mezinul, frământându-se, firește, cam ce teme de discuție ar putea să aibă sfinția sa cu un enoriaș care abia dacă împlinise vreo 7 anișori...

De-acum ieșiți din sfântul locaș, Daniel le explică buneilor că întreaga convorbire a decurs fără niciun fel de „hopuri”, până la momentul în care preotul a vrut să afle *dacă știe să bată MOTANII*, acesta rămânând absolut nedumerit: Cam de ce anume ar trebui el – așa, nitam-nisam, *să se ia cu ciomagul după aceste ființe blânde și nevinovate, care-i erau atât de dragi?!...*

(2004)

CA ȘI CUM, UN FEL DE-NCHEIERE...

În luna lui Florar, unul din mușteriii noștri, cu numele de familie Bejenaru și cel de botez Pahomie (autorul cărții *„Logodna lui Diomid și alte cazuri tâmplare”*), bate pe muchie 60 de ani. Aflând despre treaba asta, Gheorghe Postolache, secretarul revistei, n-a putut răbda și chiar a prins a-l descoase...

G.P. Dragă Pahomie, se zvonește prin târg cum că degrabă faci niște „disetci” de ani... Chiar așa să fie?

P.B. Nu-mi prea vine a crede, dar... Să te pui cu gura lumii?!...

G.P. În afară de ticluirea istorioarelor „de râs” – poți pune

mâna-n foc, afirmând că-n viață te preocupă și lucruri serioase?

P.B. După absolvirea Facultății de Biologie, întors la vatră din prima armată (făcută-n Karelia, la avioane, cu de-alde Victor Prohin, Aurel Ciocanu, Ion Pirojoc, Victor Tăbârță și alți ortaci de-ai noștri), un sfert de veac am redactat la „Cartea Moldovenească” literatură pentru agronomi, zootehnicieni, medici veterinari... (Ziceam prima, căci, pe parcurs, a urmat și cea de a doua – locotenent la aviația maritimă). Între 1990 – 95, trudeam la manualele pentru Facultatea „mea” a Universității de Stat, pentru Universitatea Agrară și cea de Medicină. De vreo 7 ani tot încoace, aș zice, mă cam cunoaște o parte de lume de la Sindicate...

G.P. Acum o lună, la Vărzăreștii Nisporenilor, cu ocazia Zilei Umorului, povestind din scenă câteva pățanii hazlii, ai cucerit publicul și cu... MUZICUȚA! E o pasiune ș-aceasta?

P.B. Fiind originar de la Moara de Piatră – unde s-au născut Victor Copacinschi, un ȣambalagiu nepereche (cred că la moment sughiță, plimbându-se prin centrul Vienei!), și maestrul Sergiu Ciuhrii (mai mare peste orchestra „Fluieraș”) – altfel nici nu mi-ar fi stat bine!... La un pahar, se-ntâmplă, mai „pipăi” chitara, îi trag uneori și la fluier...

G.P. Și-acum (între noi fie vorba!): Schițele umoristice pe care le scrii – îți aduc mult bănărit la casă?

P.B. Da’ de unde?! Toată nădejdea-i la revista „Pardon”! Nevastă-mea, încă nu reușise să citească până la capăt istorioara publicată-n primul număr, că a și-nceput să-mi facă aluzii la o blană de leopard!...

(Din revista „Pardon”, nr. 2, luna mai, 2002)

Pentru ultima pagină a copertei

...Cartea *Logodna lui Diomid și alte cazuri tâmplăte* se remarcă nu numai prin omenia ce transpare din orice filă, prin idealismul generației din care face parte autorul însuși, ci și datorită faptului că fixează, cu mijloacele umoristului, viața în totalitate.

În schițele domnului Bejenaru vom regăsi parfumul dulce-amar al epocii, iar multe persoane își vor reîntâlni, zâmbind, propria viață și tinerețe.

(Jurnal de Chișinău, 15 decembrie 2000)

SUNA UN MARȘ

ÎN NOAPTEA DE SFÂNTU VASILE...

Până a fi ajuns mai mare peste orchestra „Mărțișor”, apoi și „Fluieraș”, Sergiu Ciuhrii, ca și mulți alții din domeniul respectiv, a pornit-o de la Școala de Muzică „Ștefan Neaga” din capitală.

După ce-o scosese la capăt cu prima sesiune, în ajunul Anului Nou pe vechi, acesta revine în vacanță acasă, la Moara de Piatră. Din păcate, în locul zăpezii și gerurilor (atribute caracteristice sărbătorilor de iarnă), în acele zile se lăsase o moină nemaipomenită, *glodul pe drumuri ajungând la butucii roților de căruță!*...

După ce primise creștinește toate rândurile de urători, părinții plecaseră „în companie” – pentru a întâlni Anul Nou cu rudele, cumătrii ș.a.m.d. Știind însă că, încolo – pe la miezul nopții, conform tradiției, vor intra neapărat cu plugul și FLĂCĂII SATULUI, i-au lăsat „chișinăueanului” cele de trebuință – astfel încât urătorii să nu iasă din ogradă cu mâna goală. În așteptarea acestora, nu știu cum se făcuse că sârmanul student *a cam adormit*...

La un moment, prin somn, parcă-ar fi auzit de afară:

— Se poate să vă urăm cu muzică?

Văzând că nu le răspunde nimeni, banda de urători dă să-și continue calea mai departe. Aici Sergiu (practic, dezbrăcat!) își face apariție-n prag și, cerându-și crezare de faptul că se luase cu somnul, îi roagă – în numele părinților, dar și al său – să nu le ocolească casa!... Pe fundalul unei frumoase urături de pe la nordul Moldovei, îi înmânează „banchirului” 10 ruble, îmbracă pe prăjina cu colaci încă unul – rumen, „împletit în opt”, iar din udătură – mai adaugă și-un litru de rachiu.

Cam în glumă, cam în serios, Leova Crăciun și Colea Zubrii – niște zdrahoni de aproape 2 metri înălțime, îi dau de-nțeleș că *un gospodar de treabă întotdeauna-și petrece urătorii cel puțin până la poartă!* După care, „înflându-l” de subsuori, îl scot în drum și, sub acompaniamentul unor melodii „săltărețe” ale muzicanților, îl duc, CU TOT ALAIUL, la vreo 100 de metri distanță...

Oprindu-se, îi strâng lunganii mâna și, cu un „*Chiar mânțân nu că ne-ai petrecut!*”, fac vreo doi pași mai spre mijlocul uliții, dându-i

drumul „gospodarului casei” unde era glodul cel mai adânc! Exact în aceeași clipă, muzicanții (aranjați **într-un** semicerc), la comanda: „Băieți, marșu!” – îi ard o cântare dintre cele mai alese!

Deși avea, slavă Domnului, olecuță de „telefon” (căci altfel nu mai nimerea el la Școala de Muzică!), viitorului MAESTRO – doar în papuci pe piciorul gol, în chiloți și-**ntr-o** flanelă fără mâneci (!) –, nu-i reușea nicidecum să țină cadența, fiind în stare să schimbe pasul numai la fiecare a doua sau a treia bătaie a tobei!...

NICI MUNCA OBȘTEASCĂ

NU-I ERA STRĂINĂ!

Afirmând că absolvenții numeroaselor instituții de învățământ superior din țară au astăzi mari dificultăți cu angajarea la serviciu, înseamnă a nu spune decât niște banalități de care tuturor li **s-au** cam ros urechile!

Un cunoscut de-al mei, Andrei P., mi se distăinuia astă vară că **s-a-n**țeles cu șeful unei întreprinderi „bătoase” să-și aranjeze acolo feciorul – proaspăt ieșit de pe băncile Universității „X”. La mijloc nu exista decât o mică problemă – respectivului îi lipsea caracteristica de la locul unde făcuse carte. Cei de acolo, însă, cum că i-ar fi adiit să-și scrie el singur pe-o foaie tot ce dorește, căci semnătura-i va fi asigurată, ștampila aflându-se și ea tot timpul la-ndemână. Despre toate acestea m-a și pus la curent tatăl celui tânăr, cu rugămintea... de a-i întocmi eu acea caracteristică!

Chestia se complica prin faptul că nu știam nicio boabă despre persoana în cauză, datele urmând a fi „supte din deget”. Aducându-mi totuși aminte ce conține de obicei un asemenea text, îi ticluiesc eu o „prezentare” ce putea trage la cântar chiar și pentru un post de vice-ministru!

Pentru a da „pondere” documentului, îl întreb pe părinte – ce activitate obștească a avut odraslă-sa pe parcursul studiilor. a cântat poate în taraful Facultății, a apărat onoarea acesteia în cadrul unor competiții sportive, a fost membru al comitetului sindical studentesc...

Informația pusă la dispoziție cântărea mai mult decât toate celelalte, luate-mpreună

— A fost, cinci ani, membru al barului!

Cei cu iscălitura și pecetea într-adevăr **ținându-se** de cuvânt, tânărul specialist se află angajat de-acum de vreo 4 – 5 luni. În ce mă privește, așa și n-am mai fost „onorat” cu cele „o su’ de grame – făgăduite încă de pe la coptul cireșelor...

D’ALE „FESTIVALULUI”.

În continuarea cazului descris mai sus, trebuie să vă spun că „procesul” de cățărare în mașină avuse pe urmă și alte nuanțe... Odată, face Chiril Hodinitu un banc. Deși, personal, ssocot că acea glumă *e din categoria celor de prost gust, v-o povestesc, oricum...*

În una din zile, comitetul sindical al institutului de proiectări adusesese pentru lucrători un camion vârfuit cu gogoșari și vinete de o rară frumusețe – legume proaspăt culese de pe câmpurile unui kolhoz. Seara, după lucru, având în mâini câte două plase enorme cu „producție vitaminică”, ieșite din ograda instituției, două colaboratoare îl văd pe Hodinitu în preajma unui „Jiguli” de culoare roșie. Fără a pune nici pentru o clipă la-ndoială apartenența acelui mijloc de transport, știind că le este în aceeași direcție spre casă, îl întreabă pe coleg *dacă le poate lua și pe ele.*

— Până-mi cumpăr niște țigări la magazinul de-alături, voi urcați și aranjați-vă cu tot confortul – cum credeți că v-ar fi mai bine...

Răsuflând ușurate, după ce pun o plasă cu vinete pe locul din dreapta volanului, se așază femeile pe bancheta din spate, ocupând, astfel, întreg salonul. Nu reușesc acestea să facă nici schimb de experiență privind prepararea gogoșarilor marinați, că se apropie un munte de bărbat:

— Fa frumoaselor, de unde v-ați mai luat în mașina mea?!

— Ce vrei, omule? Asta-i mașina lui Chiril Mihailovici al nostru. El ne-a dat voie să ne suim!

— Ian cată! Ele-nca se și mai bârzoiază!

Ieșiți cât îi lucru cu cinste, că de nu – *vă scot de-o aripă, și vă fac „festival” în mijlocul drumului!...*

După cum vă dați seama, cel „cu țigările” (mai bine zis – fără ele) tot dus a fost!...

În ceea ce privește „festivalul” propriu-zis, acesta a-nceput a doua zi dimineață, în cabinetul lui Chiril Mihailovici – exact la ora 8.30.

Lucrătorii care în acea zi (din diferite motive) întârziase la serviciu, au avut mult de pierdut! Cei punctuali, însă, pot confirma și astăzi că „spectacolul” s-a făcut auzit, cu destulă claritate, pe coridoare și prin toate birourile. Cuvântarea de deschidere, cu glas femeiesc, cum că-ar fi-nceput astfel:

— *Și nu ți-i rușine la obraz, om bătrân ce ești?!*

Restul cuvintelor, din considerente de etică, nu poate fi dat publicității...